

LEGATIO

ADRIANI PAPAE VI. AD
CONVENTVM NVREM-
BERGENSEM ANNO
M. D. XXII.
MISSA.

Responsio, nomine Caesaræ Maiestatis
Principum & procerum reddita.

Graua mina centum, a Pontificibus in-
ducta, Pontifici significata, Principibus
& imperij ordinibus vltèrius non tole-
randa.

Quid sint Annatæ, & q̃ incredibile
summa pecuniarum ex orbe Christiano,
Romam mittatur & profundatur.

Denuo recusum.

Anno M. D. XXXVIII.
VITTEMBERGAE.

MARTINVS LVTHER

Pio Lectori Salutem in
Domino.

ECTE facerent, meo sane iudicio & consilio, nostri homines si hunc, & similes libellos curarent seruari, pro posteris, ad obseruandam & memoriam mandandam incredibilem & infinitam astutiam Satanae, in Curia illa Romana, peccati & perditionis sentina, regnantis. Nam toties, tum per reges, tum per eruditos viros, Cathedra ista pestilentiae impulsae est, ut caderet. Sed preualentem efficaciam erroris, astutiae, doli, practicae, non humano ingenio, sed solius Diaboli arte, inuentis, victrix hactenus euasit, & prostrauit veritatem in plateis (ut praedixit antea Daniel, & postea Christus una cum Apostolis). Quibus victorijs saginati, inersati, dilatati, inflati & superbi isti Purpurati Tyranni, sese confidenter consolantur, & non solum spem non abijciunt, in hac calamitate, quam modo patiuntur a spiritu labiorum Christi, & a virga oris sui, sed securissime praesumunt, Nauiculam Petri (sic appellant suam sceleratissimam Satanae colluuiem) ex istis fluctibus tandem feliciter emersuram & altius euehendam quam vnquam fuit.

Hac est illa confidentia, qua istis diebus ludunt in rebus, sensibus, cordibus, totius humani generis, imo in spiritu fidelium & Ecclesiae sanctae (Quia nec Ecclesiam, nec spiritum, nec Deum esse quicquam putant) dum mendaciter reformant, nunc Curiam, nunc Ecclesiam, Nunc Concilium indicunt, rursus reuocant.

cant, Nunc transferunt, iterum indicunt, nec tamen fieri Concilium volunt, Vt videas illud vnum esse verissimum, vniuersam, regum, principum, bonorum, eruditorum, sanctorum turbam, coram eis haberi, pro fatuellis, morionibus, ridiculis & iocularijs puppis. Quos etsi istis paucis diebus, velut ad horam ebrios & tumultuantes, ferre cogantur, tamen certi sunt, cessate tumultu & ebrietate eorum, sese breui futuros, istorum stultorum Dominos & Deos, septies, gloriosiores quam ante fuerint, Has spes, non vanis exemplis sibi formant, quod antea & sepius passi sint tumultus principum & populorum etiam urbis ipsius Romanæ, Et tamen adeo non sunt istis bellis fracti, ut etiam per ea creuerit & firmata sit eorum potentia, virtus, victoria, laus, honor & gloria, donec non solum sese regum reges, & dominos dominantium fecerint, Sed conculcatis regum collis, & in seruitutem subiectis iudicantium thronis etiam. Deos Deorum in celo, terra, mari & inferno, sese constituerint, Hæc est eorum secreta fiducia & conscientia, sic scribunt eorum adulescentes, Papa nec Deus purus, nec homo purus, sed mixtus Deus & homo, Angelorum celestium Dominus est &c.

Hac fiducia in eorum cordibus regnante (regnabit autem perpetua & sempiterna pertinacia & superbia, quam sibi non extorqueri sinent, nec mortuis, nec extremo quidem iudicii die, nedum vlla calamitate huius vite) frustra sit quicquid sit, pro Concilio congregando, pro Ecclesia emendanda, pro Curia reformanda, fabula narratur surdo, & verba fiunt mortuo, nisi permissum, concessum, denique pro articulo fidei decretum fuerit, ipsos esse Deos celi & terræ

terræ, non subiectos Concilio, nec pares, sed superiores & iudices irrefragabiles, Hoc tibi (non de tripode) sed de celo dictum, non dubita, Ego noui, & multi mecum, nouimus inquam ingenium pontificum & Cardinalium, atque adeo penetralia, non solum Camerarum, sed & cogitationum atque sermonum, sicut ille promissit cordium inspector, cordifex, & cordifigulus Christus, Quæ dicitis in tenebris, in lumine dicentur, Et quæ in cubiculis, prædicabuntur super tecta, Verum quo minus hæc metuant, Neronæ & Domitiani Romanæ Curia, facit illa pontificia & Cardinalitia fides, pulcherrima et securissima, scilicet fabula Manes, Sed experientia rerum Magistra docebit eos alia, idque in breui.

Igitur (ut dixi) hunc librum & similes seruari & propagari in posteros, vtile & salutare fuerit, non solum Germaniæ, sed vniuerso orbi, contra montem istum Romanæ Babylonis pestilentissimum, qui totam terram corrumpit (ut Ieremiæ verbis utar) Hic enim vides Germaniæ Principes, tandem aliquando a profundo somno experrectos, fuisse ausos pontifici & Curia (lernæ) Romanæ dicere in faciem, quæ non potuit, potest, poterit audire, Nec moti sunt (quod est miraculum) magnificis fucis & artibus Curia, quas in legatione Romani pontificis, hic legere licet, Ac nisi felicem hunc Cursum Euangelij, & dexterimum orsum veritatis, Diabolus per Seditionem Muntzeri & sectas aduersariorum impedisset, Victa fuisset tunc ipsa fiducia papalis, & corruisset iam dudum superbia ista Iordanis, quæ sese mendaciter venditat sub nomine Christi & Ecclesiæ, Verum si Germani posterius rursus redierint ad corporum & principum, qui in hoc Nurnbergensi Conuentu, Papam

Papam ita suauiter salutauerunt, haud dubie actum
erit de fucis, artibus, practicis, & mendacijs Papæ &
Curiae suæ facerrimæ, omnibus sacris, etiam Herculis
Lindij, dignissimæ, id faciat pater misericordiarum
& Deus totius consolationis, per Iesum Christum,
qui iam interficit impium spiritu oris sui, & des-
tructo eo ipso, per illustrationem aduen-
tus sui, liberet nos a malo
AMEN.

ADRIANVS PAPA. VI.

VENERABILES fratres & dilec-
ti filij, salutem & Apostolicam be-
nedictionem. Postq̃ ad Apostolatus
officiũ, diuina disponente prou-
dentia, assumpti sumus, testis nobis
est ille, qui nos vt immeritos, ita nil
tale expectantes, promouit, nil nos aliud die noctuq̃
cogitasse, q̃ vt in curando grege nobis credito, tam
in vniuersum, q̃ singulatim boni pastoris partes, mo-
dis omnibus impleremus, atq̃ adeo nullam existi-
masse e nostris ouibus tam morbosam, quam non pro
viribus curare, nullam tam vagam, & a cæteris erran-
tem, quam non perquirere, & ad dominicam caulam
reducere summopere cuperemus.

Et sane ab ineunte statim Pontificatu nostro,
(quod tum potissimũ expedire videbamus) Christiano-
rum Principũ animos, heu nimis iam inter se dissid-
dentes, ad pacem & concordiam ineundam, depo-
nendaq̃ arma (aut si bellandum esset, ea in fidei hos-
tes conuertenda) tam per diuersos nuncios nostros,
q̃ per quotidianas fere literas hortari, animare, preca-
ri, hactenus nunq̃ destitimus. Et ne verbo tantum,
sed & reipsa huius nostri desiderij ederemus exem-
pla, Deus scit, quanto rei nostræ familiaris, his præser-
tim temporibus, incommodo, pecunias, & alia subsi-
dia ad Rhodienses milites strennuos fidei propu-
gatores, ab immanissimo Turcarum tyranno atroci-
ter obsessos, ac in alia etiam loca in eiusdem hostis
faucibus periclitantia, misimus.

Mox vero ab externis ad intestina animum ad-
uertentes, non sine graui animi molestia percepimus,
Martinum

Martinum Lutherum (quem sua culpa iam filium nostrum vocare non posse dolemus) hominem veterum & iam damnatarum haeresum suscitatore, post sedis Apostolicae paterna primum monita, deinde etiam sententiam, non absque consilio optimorum & doctissimorum virorum, & diuersarum vniuersitatum legitime contra eum latam. Post charissimi in Christo filij Caroli nostri Romanorum & Hispaniarum Regis catholici in Imperatorem electi, & vestrum Imperiale edictum, super eiusdem sententiae executione, in proximis comitijs Vuormaciae habitis, mature decretum, & per totam fere Germaniam promulgatum, non modo, per quos deceret, non punitum, aut per se cohibitum, a prauissimis inceptis non desistere, sed omnis Christianae charitatis & pietatis Evangelicae non oblitum modo, sed & impie contemnente, non vos quotidie libros, errorum, haeresum, contumeliarum, ac seditionum plenos, siue de suo, siue ab alijs adiutum, diuulgare, ac veluti pestem quandam, Germaniam, & vicinas regiones longe lateque peruadentem, venenatae linguae spiculis bonas & animas & mores inficere & corrumpere conari, & quod peius est, horum suorum facinorum non plebeios modo, sed & nobiles plerisque habere fautores, adeo, ut (quae fortasse istorum tumultuum primaria fuit causa) in sacerdotum bona iri, & obedientiam tam ecclesiasticis quam secularibus debitam, vilipendi ceptum sit, & tandem inter nonnullos vestrum ad civilia bella deuentum.

Quod, quod male cadat Christianae respublicae. hoc praesertim tempore, mente & cogitatione facile prospicere potestis. Et si enim praedixit Apostolus, oportere haereses esse, ut & qui probati sunt, manifesti fiant, nullum tamen videas tempus huic rei magis importunum

portunum, quam hoc, aut quod citius ab haeresibus, si quae orta sint, necessario veniat repurgandum. Quum enim humani generis perpetuus hostis diabolus, sub leonis rugientis specie, per Turcarum vires in Christianas oues continue debachetur, non videmus, quomodo contra tantos impetus subsistere possimus, quam diu eundem diabolum sub draconis subdoli forma, istas haereses domi nostrae disseminantem, interque fortissimos Germanos nostros discordias & seditiones suscitantem, fouebimus.

Atque ut etiam debellare externos hostes maxime possimus, irritus tamen fuerit labor, impensaeque, & animarum saluti minime utilis, foris hostes vincere, & domi haeresibus, schismatibusque laborare. Meminimus, quum etiam in minoribus constituti, in Hispania essemus, multa ad nos & varia de Luthero, & eius peruersis dogmatibus frequenter perferri. Quae cum per se durissima auditu, eo nobis duriora videbantur, quod ex ea regione venirent, unde nobis secundum carnem origo est. Sed solabatur nos tum re ipsius adeo manifesta vel iniquitas, vel stoliditas, ut a nemine diu toleranda crederetur. Tum illa subinde nobiscum facta reputatio, qua dubio procul confidebamus istas venenatas plantas aliunde in Germaniam translatas, non peruenturas ad frugem in ea terram, quae acerrimos haeresum, & omnis infidelitatis hostes semper portulisset.

Nunc vero postquam hac mala arbor siue diuino iudicio sic populi sui peccata puniente, siue socordia eorum, qui, ut debebant & poterant, principio non obstiterunt, quos videtis & auditis longe lateque ramos expandere capit. Considerandum vobis est Germani principes & populi, ac prouidendum, ne

B vos

vos qui ab initio huius mali culpa aliunde orta, facile excusari poteratis, per istam nimiam tolerantiam, & pristinae virtutis naturaeque obliti, tanto facinori, dum illi non resistitis, consentire videamini.

Omittimus quod enormissimum est, tantam, tamque religiosam nationem, per vnum fraterculum, (qui a catholica fide & religione Christiana, quam ab ineunte aetate, non solum profiteri & sequi visus est, sed etiam multis annis praedicasse ac docuisse dicitur, nouissime infelicitate apostatauit, ac Deo mentitus est) seduci ab ea via, qua a redemptore nostro, & eius sanctissimis apostolis demonstrata, tot martyres, tot praecelari doctrina & sanctitate viri, & maiores denique vestri, omnes hactenus incesserunt, quasi solus Lutherus sapiat & sciat, solus nunc primus (vt de se haeretici Montanus gloriabatur) spiritum sanctum acceperit, & ecclesia ipsa, cum qua se futurum ad consummationem seculi benignissimus humani generis redemptor pollicitus est, in tenebris ignorantiae & perditionis ambagibus semper errauerit, donec nouo Lutheri lumine illustraretur.

Quae omnia, quamque apud eos qui sapiunt, periculosa iudicantur. Simplicibus tamen animis plurimum sunt perniciofa, & eis qui nouarum rerum cupiditate omnem ordinem immutatum vellent, plurimas ad ea perpetranda, quae nunc experimini, causas & fomenta subministrant. An non consideratis Germani Principes & populi, praeludium esse quoddam hoc eorum malorum, quae Lutherus & eius sectatores moliantur? An non aperte videtis, istud praetensum principio a Lutheri veritatis Evangelicae patrociniū detectum, nunc esse merum rerum vestra-

rum

rum latrocinium? An putatis, alio tendere istos inquietatis filios, quam vt libertatis nomine, omni obedientia sublata, quod cuique libuerit, faciendi licentiam inducant? An vilius pensi iussa & leges vestras habituros creditis, qui sacros canones, & patrum decreta, nec non sacrosancta concilia, quorum auctoritati Imperatorum leges semper & libenter cesserunt, & promptae famulatae sunt, non solum vilipendunt, sed etiam diabolica rabie lacerare & comburere non verentur?

Denique qui sacerdotibus, qui Episcopis, qui Pontifici summo debitam obedientiam detrectant? An speratis contenturos sacrilegas manus a laicorum bonis, & non omnia potius sibi, quae poterunt, vindicatu-
Imperatoris leges sunt famulae Canonum id est Curiae Sacrae.

ros, qui res Deo dicatas, quotidie vobis praesentibus & videntibus, ferunt, aguntque? An denique vestris ceruicibus parafuros, qui non tangendos Christos domini contemnerare, cedere, trucidare ausi sunt? In vos, in vestras res, domus, uxores, liberos, ditiones, ac tam impudenter in orbem mentis tendit, nisi mature obuiam eatis.

Proinde fraternitates, nobilitates, & deuotiones vestras, omnium & singulorum in domino scripto, Sed hortamur, & per Christianam charitatem & reuerentia Papam ligionem, quam tam saepe maiores vestri suo decore loqui sanguine & tutati sunt, & auxerunt, obsecramus, atque in virtute sanctae obedientiae, quam deo & beato Petro, eiusque vicario omnes Christiani debent, a vobis requirimus, vt depositis, si quae sunt inter vos simultatibus, ad hoc commune incendium extinguendum, nunc saltem toto animo incumbatis, & Martinum Lutherum, ceterosque istorum tumultuum & errorum autores, ad rectam sentiendi & viuendi viam, non debent.

B ij quod

quod nobis gratissimum & iucundissimum esset; omnibus sanctis modis reducere enitamini, Quod si (quod auertat Deus) veluti aspides, obturatis auribus, audire recusauerint, ne quod reliquum, & nunc sanum constat, cum magna & euidenti nationis vestrae macula, & totius reipub. Christianae manifesto periculo inficiatur, nisi eos iuxta sacras constitutiones, iuxta leges a vestratibus imperatoribus latas, atque adeo recens vestrum super hac re imperiale edictum, seu ritatis virga animaduertatis. Nouit ille, cui sola archana humanorum pectorum aperta sunt, quod nos, & pro natura nostra, institutoque, & pro pastoralis, quod gerimus, officio, ad ignoscendum potius, quam ad vlciscendum sumus propensi.

Sed ubi tetrum istud cancer ita huiusmodi esset, ut blandis, leuibusque medicamentis curari non posset, aspera erunt & ignita cauteria adhibenda, & ab alienata membra ab integro corpore penitus rescindenda. Sic Deus omnipotens schismaticos fratres, Dathan & Abiron in terrae baratrum viuos demersit, & nolentem obedire sacerdotis imperio, capitali supplicio puniri iussit. Sic Apostolorum princeps Petrus Ananiam & Saphiram sibi in deum mentientes, subito morituros denunciauit. Sic veteres & pii imperatores Iouinianum, & Priscilianum haereticos gladio seculi sustulerunt. Sic diuus Hieronymus Vigilantium item haereticum optat in interitum carnis tradi, ut spiritus saluus fiat. Sic denique maiores vestri de Ioanne Hussita, & Hieronymo Pragensi, qui nunc in Luthero reuixisse videntur, a quo & in summa habentur veneratione, in Constantiensi concilio debitas sumplere penas.

Quorum sancta & praeclara gesta si etiam haec in parte

in parte (ubi aliter fieri nequeat) fueritis imitati, non dubitamus, quin diuina clementia ad eundem mox suppetias ecclesiae Dei, quae ab infidelibus vexata, in nationem vestram, virtute bellica & hominum numero facile praestantem, os oculosque iamdudum intendit, sensus & corda vestra inspiret. Vnde omnipotentis dei & beati Petri benedictione per nos accepta, & de triumphato dracone ac leone diabolo, id est sublati domo haesibus, & deuictis foris fidei hostibus, gloriosam victoriam, & in futuro seculo aeternae salutis premia reportetis. Vos vero pro compertissimo habeatis, quicquid nobis opum & auctoritatis altissimus concedere dignatus est, id omne & vitam ipsam, pro tam sanctis operibus, & pro salute commissarum nobis ouium libentissime exposituros.

Cetera quae tam in hoc Lutherano, quam alijs negotijs vobiscum particularius communicata cupimus, dilecto filio Francisco Cheregato, electo Aprutini, quem nuper mense Septembri ad negocia fidei & religionis, nostro nomine vobiscum tractanda, nostrum & huius sanctae sedis nuncium, ad in signem istum conuentum ire iussimus, vobis latius explicanda commisimus. Cuius verbis hortamur vos, eandem quam nostris haberetis, fidem adhibere. Dat. Romae apud sanctum Petrum, sub annulo piscatoris, die, xxv. Nouembris, M.D.xxij. Pontificatus nostri anno primo.

T Hezius.

B 3 VENERA

VENERABILIBVS fratribus, dilectis filijs,
nobilibus viris, sacri Romani Imperij Principibus,
electoribus, & alijs principibus, tam ecclesiasticis, q̃
secularibus, ac etiam communitatum omnium, in
clyta Germanicæ nationis, oratoribus, in dicta Nurm
bergenſi, congregatis.

INSTRVCTIO, pro te D. Francisco Chere
gato, de quibusdam quæ prælatiſ, Principibus, & ciui
tatum Germanicarum oratoribus dicere po
teris viua voce, vbi, & quando oport
tunum iudicaueris,

Hoc Balſa
re & Rama
niſare iam
dudum in
telligunt
Germani &
ſi ſero ſapi
unt, totus
iſti talibus
ſcorpioni
bus & vipe
ris.

IN PRIMIS DECLARABIS EIS
maximum dolorem, quo affligimur, ex proſperatio
ne ſectæ Lutheranae, ob id potiſſimum, q̃ videmus
innumerabiles animas Chriſti ſanguine redemptas,
& curæ noſtræ paſtorali commiſſas, illius occaſſione
a vera fide ac religione auerti, & in perditionem ire,
id q̃ in natione, ex qua nobis ſecundum carnem ori
go eſt, quæ ab initio, ex quo ad Chriſtum conuerſa
fuit, vſq̃ ad iſtos proximos annos ſemper extitit ſi
deſſima, ac religioſiſſima, ac propterea nobis ve
hementiſſimum deſiderum eſſe, vt huic peſti
celeriſ occurratur, priuſq̃ Germaniæ ipſi con
tingat, quod Bohemiæ olim contigit, noſq̃ para
tiſſimos eſſe, ad faciendum omnia in hunc effectum,
quæ ex parte noſtra expectari poterunt, ac ſum
mopere deſiderare, vt etiam vnusquiſq̃ eorum hoc
ipſum pro viribus ſacere ſtudeat, vſq̃ id faciat, nos
quantum poſſumus vnumquemq̃ eorum hortari
& ro

& rogare. Debeunt autem eos ad hoc mouere ſe
quentia.

PRIMO, & ante omnia honor Dei om
nibus rebus præferendus, qui per iſtas hæreſes
grauiter leditur, eiſq̃ cultus conſuetus non ſo
lum diminuitur, ſed potiſ ex toto corrumpitur.
Item charitas erga proximos, qua vnusquiſq̃ pro
viribus ſtudere debet, proximos errantes ab erro
re reuocare. Quod niſi fecerit, Deus eos qui
ſua negligentia pereunt, de manu eius requirit.

SECVND O, mouere eos debet infa
mia nationis ſuæ, quæ cum ſemper præ cæteris na
tionibus Chriſtianiſſima ſit habita, nunc propter
eos, qui ſectam Lutheranam inſequuntur, apud om
nes peſſime audit.

TERTIO, moueat eos reſpectus hono
ris eorum proprii, qui maxime leditur, ſi ipſi, qui
apud nationem Germanicam auctoritate & po
tentia pollent, hæreſes iſtas non totis viribus ex
pellere laborant, tum quia degenerabunt a pro
genitoribus ſuis, viris Chriſtianiſſimis, qui in Con
ſtantiensi concilio ex magna parte interfuerunt Et de poſitio
condemnationi Ioannis Huſs, & aliorum hæreti ni trium Pa
corum, quorum aliqui ipſum Ioannem Huſs pro parum q̃ d
prijs manibus ad ignem duxiſſe dicuntur. Tum quia male habet
ipſi, vel maior eorum pars, edictum imperiale in exe Curiam.
cutione ſententiæ Apoſtolice contra Martinum Lu
therum & ſuos late factum approbarunt, eiſq̃ aucto
ritatem ſuam adhibuerunt, & propterea niſi illud pro
viribus

viribus executi fuerint, vel incōstantes iudicabuntur, vel etiam fauere reputabuntur, cum manifestum sit, eos vbi efficaciter velint, illum exterminare facile posse.

QVARTO, moueat eos iniuria, quæ per Lutherum, eis & eorum parentibus, ac progenitoribus infertur. Cum enim ipsorum parentes & progenitores, & ipsi met semper tenuerint fidem, quam ecclesia Romana atq; catholica approbat, & Lutherus, suiq; sectatores, longe diuersam fidem teneant, asserendo multa non esse de fide, quæ tamen illi teneant esse de fide, manifestum est, illos a Luthero condemnari, pro infidelibus & hæreticis, & per consequens, secundū Lutherum omnes eorum maiores, qui in fide nostra decesserunt, sunt in inferno, cum error in fide homines damnationis reos faciat.

QVINTO, attendant finem, ad quem Lutherani tendunt, vt scilicet sub colore libertatis Evangelicæ, quam hominibus præponunt, omnis potestas superioritatis tollatur. Nam licet ab initio præ se tulerint, ecclesiasticam potestatem tanq; tyrannicæ, & contra Euangelium, occupatam annihilare, seu repræmere velle, tamen cum eorum fundamentum, scilicet libertas, quam prædicant, æquæ vel plus militet contra potestatem secularem, quum scilicet illa nullis præceptis, quantumuis iustis & rationalibus obligare possit homines ad parendum, sub pœna mortalis peccati. Manifestum est, eos etiam illam enervare velle, quamuis astute fecerint illam saluando, vt scilicet principibus secularibus credentibus, machinationem hanc, non contra se, sed dumtaxat contra ecclesiasticos, (quibus laici communiter infensi sunt) dirigat, ac propterea partim in eorum fauorem tractis, partim

partim dissimulantibus, seu non contradicentibus, ipsi facilius Ecclesiasticos euerterent. Quo facto, dubium non est, quin populi idem contra seculares principes tentaturi esset.

SEXTO, moueant eos maxima scandala, turbationes, direptiones bonorum, homicidia, lites, dissensiones, quas secta hæc pessima excitauit, & quotidie excitat per totam Germaniā. Item blasphemiarum, maledictarum, scurrilitates & amaritudines, quæ istis semper in ore sunt, quæ nisi ipsi sedare curauerint, verendū est, ne ira dei desolatio veniat super Germaniā, in se tam diuisam, imo super ipsos met Principes, qui cum potestatem & gladium a domino acceperint, ad vindictam malorum, talia in subditis suis fieri permittant. Maledictus, inquit propheta, qui facit opus dei negligenter, & prohibet gladium suum a sanguine iniquorum.

SEPTIMO, considerent, Lutherum prope consimili via ad seducendum populum Christianum uti, qua Machometus ille spurcissimus usus, tot animarum milia decepit, permittendo videlicet ea, ad quæ homines carnales inclinantur. Et exinde eximendo eos ab his, quæ in lege nostra gratiora videntur, nisi quod Lutherus paulo modestius agere videtur, vt eo efficacius decipiat. Machometus plures uxores habendi & eas pro arbitrio repellendi, aliasq; ducendi licentiam concessit, iste vt monachorum et Deo dicantarum virginum ac sacerdotum, lasciuia carnis gestientium, sibi fauores conciliet, prædicat vota perpetuæ, continentiae etiam illicita esse, nedum non obligatoria, Propterea licere illis, per Evangelicam libertatem, nubere

nubere, immemor verbi Apostolici, cum dicit de
viduis adolescentioribus, q̄ cum luxuritate sue
rint, in Christo nubere volunt, habentes damnatio
nem, quia primam fidem irritam fecerunt.

QVIBVS per te expositis, & alijs pluri
bus, quæ in hanc sententiam partim ex literarum
nostrarum exemplis colligere, partim ex tua pru
dentia excogitare poteris, hortaberis nostro nomi
ne dictos Principes, praelatos ac populos, vt tan
dem expurgantur & excitentur, ad obuiandum
tam grandi iniuriæ, quam Lutherani Deo & sa
cræ religioni eius, et maximæ ignominie, quam to
ti nationi vestræ Germanicæ ipsiq; met principib
bus, & maximæ opprobrio atq; contumelio, quam
maioribus eorum, quos (vt diximus) in effectu ad
gehennam condemnant, inferre noscuntur, & ad
executionem sententiæ Apostolicæ ac imperialis
edicti facti, omnino procedat. Detur venia his, qui
resipiscere, & errores suos abiurare voluerint, sem
perq; proniores sint ad miserandum, q̄ ad vindic
andum, exemplo Dei nostri, qui non vult mortem
peccatorum, sed magis vt conuertantur & viuant.
At qui in errore pertinaces permanerint, districti
onis virga, iuxta sacrorum canonum & legum de
creta, sic puniantur, vt cæteri eorum exemplo vel
in fide recta permaneant, vel lapsi in rectam viam
redeant.

QVOD si quis forte dixerit, Lutherum in
audium & indefensum fuisse per Sedem Apo
stolicam condemnatum, & propterea audiri omnino
debere, nec anteq̄ conuictus sit, condemnandum
esse. Respondebitis, q̄ illa quæ fidei sunt, proter di
uinam

uinam auctoritatem credenda sunt, non probanda.
Aufer (inquit Ambrosius) argumenta, vbi fides
quæritur, piscatoribus creditur, non dialecticis. Et
certe fatemur, ei defensionem negari non debere,
in his quæ sunt facti, hoc est, vtrum dixerit, nec ne,
vtrum prædicauerit, vel scripserit, nec ne, Super di
uino iure vero & materia sacramentorum standum
auctoritati Sanctorum & Ecclesiæ. Adde q̄ fere
omnia, in quibus Lutherus ab alijs dissentit, sunt
per diuersa concilia prius reprobata. Non debet
autem reuocari in dubium, quod per concilia ge
neralia & vniuersam Ecclesiam constat esse appro
batum, tanq̄ fide tenendum. Iniuriam nanq; facit
Ecclesiæ synodo, qui semel recte disposita nititur in
dubium reuocare. Quid enim vnq̄ certi esse pote
rit inter homines? vel quis disputationum conten
tionumq; finis erit, si presumptuoso & peruerso
cuiq; libertas seu licentia erit recedendi ab his, quæ
non vnius neq; paucorum, sed tot seculorum & tot
sapientissimorum hominum consensu, & catholi
cæ Ecclesiæ (quam Deus in his quæ fidei sunt, nun
q̄ errare permittit) determinatione sancita sunt,
cum tamen vnaquæq; ciuitas leges suas inuiolabi
liter obseruari exigit? Quomodo non omnia tur
bationibus & scandalis & confusione plena erunt,
nisi ea quæ semel, imo sæpius maturo iudicio con
stituta, ab omnibus inconculsa obseruentur? Cum
igitur Lutherus & sui, concilia sanctorum patrum
condemnent, sacros canones comburant, & cuncta
pro arbitrio suo confundant, ac totū mundum per
turbent, manifestum est, eos tanq̄ publicæ pacis
inimicos & perturbatores, ab omnibus eiusdem
pacis amatoribus exterminandos esse.

C ij ITEM

ITEM. dices nos ingenue fateri, quod deus hanc persecutionē ecclesiæ suæ inferre permittit, propter peccata hominum, maxime sacerdotum & Ecclesiæ perlatorum, Certum enim est, non esse abreuiatam manum Domini, vt saluare nequeat, sed peccata diuidere inter nos & ipsum, & abscondere faciem suam a nobis. vt non exaudiat. Clamant scripturæ, peccata populi deriuaria peccatis sacerdotum, proptereaq; (vt ait Chrysostomus) saluator noster curaturus infirmam ciuitatem Iherusalem, ingressus est prius templum, vt peccata sacerdotum primo castigaret, instar boni medici, qui morbum a radice curat. Scimus in hac sancta sede, aliquot iam annis, multa abominanda fuisse, abusus in spiritualibus, excessus in mandatis, & omnia deniq; in peruersum mutata, Nec mirum, si ægritudo a capite in membra, a summis pontificibus in alios inferiores prælatos descenderit. Omnes nos (id est prælati & ecclesiastici) declinauimus, vnusquisq; in vias suas, nec fuit iam diu, qui faceret bonum, non fuit vsq; ad vnum. Quam ob rem necesse est, vt omnes demus gloriam Deo, & humiliemus animas nostras ei, videatq; vnusquisq; nostrum, vnde ceciderit, & se potius quilibet iudicet, q̃ a Deo in virga furoris sui iudicari velit. Quia in re, quod ad nos attinet, polliceberis, nos omnem operam adhibitueros, vt primum curia hæc, vnde forte omne hoc malum processit, reformetur, vt sicut inde corruptio in omnes inferiores emanauit, ita etiam ab eadem sanitas & reformatio omnium emanet. Ad quod procurandum nos tanto arctius obligatos reputamus, quanto vnuersum mundum huiusmodi reformationem avidius desiderare videmus.

Quomodo
ergo fuit
sancta sedes
si fuit ab-
ominalibus
Et prælati
declinantes?

demus. Nos (vti alias tibi dixisse credimus) Pontificatum hunc nunq̃ ambuiimus, imo quantum in nobis fuit, longe maluissemus, priuatam vitam agere, & in sancto ocio Deo seruire. Et profecto Pontificatum ipsum plane recusassemus, nisi Dei timor, & syncerus electionis nostri modus, nec non schismatis ex recusatione nostra imminētis metus, nos acceptare illum coegisset. Subiicimus igitur colla summæ dignitati, non ob dominandi libidinē, neq; ad ditandos propinquos nostros, sed ad diuinæ voluntati parendum, ad deformatam eius sponsam ecclesiam catholicam, reformandam, ad subueniendum oppressis, & doctos ac virtute præditos, qui multo iam tempore neglecti iacuerunt, erigendum & ornandum, & deniq; ad omnia alia agendum, quæ bonum pontificem & legitimum beati Petri successorem agere oportet. Quæq; nemo mirari debet, si non statim omnia errata & abusus omnes per nos emendatos viderit. Inueteratus nimium morbus est, nec simplex, sed varius & multiplex, pedetentim in eius cura procedendum est, & prius grauioribus magisq; periculosis occurrendum, ne omnia pariter reformari volentes, omnia perturbemus. Omnes subitæ mutationes (inquit Aristoteles in republica) periculose sunt. Qui nimis emungit, elicit sanguinem.

Quia autem vltimis literis tuis scribis, quæstos fuisse secum principes istos, q̃ concordatis eorum per hanc sedem derogatum sit, dices, nos de his quæ ante nos facta suere, culpari non posse nec debere, nobisq; eiusmodi derogationes etiam dum in minoribus essemus, semper plurimum displicuisse.

Laudanda
Curia Ro-
mana, quæ
verat subitā
mutationē.
Sed differt
ad Calen-
das Græcas.

isse. Proinde nobis certissimam sententiam esse,
etiam si ipsi non requirerent, illis nostri pontificatus
tempore penitus abstinere, partim, ut unicuique ius
suum seruemus, partim, quia æquitas & humanitas
exposcit, ut inclytam nationem nostram non solum
non offendamus, sed etiam peculiare ei fauores
impendamus.

Sic ut none
stas fiet in
Curia iudi
tio.
Idest pro li
bito Curia.

DE processibus vero, quos a Rota auocari, &
ad partes remitti postulant, dices nos cupere eis in
hoc gratificari, quantum honeste possimus. Sed
propter absentiam Auditorum ab urbe, pestis gra
tia, non posse nos de qualitate & habitudine ipso
rum processum ab præsens informari, reuersis ve
ro illis, quod peste iam decrecente, breui futurum
speramus, facturos in gratiam dictorum princi
pum, quicquid rationabiliter poterimus.

ITEM, sollicitabis diligenter, responsa lite
rarum nostrarum, & requires eos, ad quos scribi
mus, ut nos literis suis informant, quibus medijs
eorum iudicio videatur huic pessimæ sectæ com
modius obuiari posse, ut ea quæ per nos prou
denda fuerint, celerius prouideri possint. Et super
hoc ipso etiam tu te diligentissime informabis, &
nobis plene perscribes.

ITEM, quia intelleximus, in Germania
esse multos bonos & doctos viros pauperes, aliqua
etiam præclara ingenia, ex in dignitate Aposto
licarum prouisionum histrionibus & stabularijs
potius, quam viris doctis fieri solitarum, a sedis huius
deuotione auersi, cupimus, ut inquiras, qui nam
illi

illi sint, eorumque nomina ad nos transmittas, ut ne
currente beneficiorum Germanicorum vacatio
ne, illis proprio motu prouidere possimus. Scimus Certi, quod
enim, quantum Dei honori & animarum saluti ac motus com
munis in
aëdificationi obfuerit, quod iam diu beneficia Ecclesiæ
astica maxime curam & regimen animarum ha
Curia non
bentia, data fuerunt hominibus indignis, fiet hoc
fieri.

DE subsidio procurando pro Hungaris,
non damus aliam informationem, quam discedenti tibi
dedimus, excepto, quod te hortamur, ut rem illam
summo studio (ut facis) cures, nos etiam apud
Principes & respublicas Italicas, missis oratoribus,
solicitemus, ut pro viribus quisque subueniat.

Adrianus Papa. vi.

T. Hezius.

RESPONSIO ILLVSTRIS-
simorum ac Reuerendissimorum Principum, nec
non aliorum sacri Romani Imperij ordi-
num Pontificio legato reddita.

SERENISSIMVS ET IL-
lustrissimus Princeps & dominus,
dominus FERDINANDVS,
sacrae Caesaræ Maiestatis Locum-
tenens, necnon Reuerendissimi in
Christo patres, Illustrissimi, Reue-
rendi, ac Illustres Principes Ele-
ctores, aliorumq; omnium ordinum huius sacri
Romani Imperij conuentus proceres, literas bea-
tissimi in Christo patris & domini, domini Adria-
ni, sanctæ Romanæ & vniuersalis Ecclesiæ pontificis
optimi & maximi, in forma Breuis, simulq; ea, quæ
vestra Reuerendissima dominatio verbo proposuit,
tandemq; instructionem, quam scriptis nomine suæ
beatitudinis præsentauit, in negotio Lutheranae
factionis, cum debita honoris & reuerentiæ exhi-
bitione, atq; non sine singulari animorum gratitu-
dine acceperunt, & diligentissime intellexerunt.

IN Primis, ex quo Serenissimus & Illustrissi-
mus Princeps & dominus Locumtenens, ceteriq;
Electores Principes, & huius sacri conuentus pro-
ceres nouerunt, beatitudinem Pontificis ex nobi-
lissima Germanica natione originem traxisse &
natam esse, Cuius eximias ac præstantes animi &
corporis dotes virtutesq; toto fere orbe, etiam dum
in minoribus esset, celebratas, iam pridem perspi-
uas habent. Quare de suæ beatitudinis ad sum-
mum

Apostolatus apicem concordi ac diuina
Electione & vocatione, incredibili quadam ani-
morum hilaritate & lætitia sunt affecti, aguntq; Deo
optimò maximoq; summas gratias, q; sanctæ suæ
Ecclesiæ de tali ac tam digno, optimoq; pastore pro-
uidere dignatus est. Ex animoq; precantur, vt pro
sua summa clementia, & perpetua sui nominis glo-
ria, animarumq; salute, & Ecclesiæ vniuersalis in-
columitate, suæ beatitudinis omnem fœlicitatem
rerum atq; corporum diutinam prosperitatem lar-
giri velit. Nihil dubitantes, quod ex hac tam sancti
& virtuosi pastoris concordie electione, sanctæ Chri-
stianæ catholicæq; Ecclesiæ, plurimum fructus &
salutis sit euenturum. Cuius rei euidentis facit argu-
mentum, q; sua beatitudo iterum atq; iterum testa-
tur, nihil se tam die noctuque cogitare, q; vt in cu-
rando grege sibi commisso, boni pastoris partes
modis omnibus præstare possit, imprimisq; sibi cu-
ræ esse, Christianorum principum animos, iam ni-
mis inter sese dissidentens, ad pacem & concordiam
ineundam componere, deponendaq; arma (aut
si bellandum esset, ea in fidei hostes conuertenda)
quotidianis fere literis hortari, præcarique hætenus
non destitit. Simulq; declarando, quanta huius tam
sancti & præclari desiderij (iuuando, & subsidia mit-
tendo Rodianis militibus cum incomodo suæ rei
familiaris) re ipsa ediderit exempla. Ex quibus
omnibus sacrae Caesaræ Maiestatis dominus Lo-
cumtenens, ceteriq; huius sacri Imperij ordines,
non mediocrem spem & consolationem, cū maxi-
ma animorum gratitudine acceperunt, plane intelli-
gentes, hanc concordiam Christianorum Princi-
pum in omnibus rebus bene gerendis ac ordinan-
dis non

dis non minimum momenti habere, sine qua pro-
fecto nec res publica Christianae religionis recte cu-
rari vel institui, multoque minus tyrannidi immanis-
sima Turcae comode obsisti poterit. Quemadmodum
haec ex his, quae reuerendissimus dominus suae bea-
titudinis nuncius Apostolicus nuper, cum pro sub-
sidij Hungarorum regno decernendis, perorando
proposuit, simulque ex his, quae per serenissimi Hun-
garorum regis & illius regni legatos lamentabili-
ter exposita & declarata sunt, quas scilicet calami-
tates, iniurias, & ad extremum usque exitium Hun-
garorum regnum ab impijs hostibus tulerit, indies-
que maiora timere habeat, abunde intellecta sunt.

Quare serenissimus Princeps sacrae Caesaris
Maiestatis Locumtenens, ceterique principes, Ele-
ctores & ordines, summo studio ex animo orant,
ut sua sanctitas, in hoc sancto proposito, ea qua ca-
pit diligentia, ut pius pater & verus pastor, pro in-
cumbentis officij sui debito pergat, nihilque intentat-
um relinquat, quo Christianorum principum dis-
sidentes animos ad pacem reducat, vel si id in to-
tum fieri non possit, saltem ad tempus, in tanta
temporum & rerum necessitate, indutias facere
laboret, quo instantibus Christianae reipublicae peri-
culis & Turcae perfidissimis conatibus, Dei auxilio,
communibus Christianorum copijs, & commodius
faciliusque obsisti, & Christianus populus ab illius
tyrannide liberari possit, pro quo serenissimus
princeps Locumtenens, alijque principes Germa-
ni, una cum ceteris potentatibus omni ope & ope-
ra fideliter sunt laboraturi.

Deinde

Deinde suae beatitudinis literae, simulque in-
structio per suae beatitudinis nuncium Apostoli-
cum, coram ordinibus Imperij oblata, continebant,
suam beatitudinem maximo dolore affligi, ex pro-
spiratione sectae Lutheranae, ob id potissimum, quod
innumearabiles animae Christi sanguinae redemp-
tae, ac suae beatitudinis curae commissa, illius occa-
sione, a vera religione auertantur, atque in perditio-
nem eant, ob id suam beatitudinem vehementissi-
me desiderare, ut huic pesti celerius occurratur, ne
deteriora inde contingant, cum explicatione qua-
rundam necessariorum rationum, quo principes
Germanos ad haec quam celerius conandum maxi-
me mouere possint, ac debeant, imprimisque adhor-
tando, ut sententia per sedem apostolicam in Lu-
therum legitime lata, & post sacrae Caesaris & ca-
tholicae maiestatis edictum, super eiusdem senten-
tiae executione, in proximis comitijs VVorma-
ciae habitis decretum, debite demandentur exe-
cutioni.

Ad haec sacrae Caesaris maiestatis Locumtenens,
& principes, alijque ordines dicunt, se non minus,
quam beatitudinem Pontificis ex animo dolere,
de impietatibus, animarum, periculis & incom-
modis, quae in Christiana religione, ex Luthera-
na secta, alijque prouenerint. Quicquid enim aux-
ilij & consilij pro extirpandis erroribus & anima-
rum perculis amouendis sua moderatione praesta-
re unquam poterint, sunt pro summa sua in Christi
religionem deuotione & pietate paratissimi, in-
genueque agnoscunt, se, & beatitudini pontificis,
& sacrae Caesaris maiestati, ut Christianos decet
principes, ad omnem obedientiam esse obnoxios.

D ij Sed

Sed quod sedis Apostolicæ sententia in Lutherum lata, simulq; sacræ Cæsareæ Maiestatis edictum, non sit debitæ executioni demandatum, non sine maximis, vrgentissimisque rationibus, vt puta, ne peiora inde causarentur, &c. hætenus prætermisum est.

Maiori namq; populi parti iam pridem persuasum est, & modo Lutheranis libris ac dogmatibus populorum opinio sic informata, vt iam pro comperto habeant, nationi Germanicæ a curia Romana per certos abusus, multa & magna grauamina & incomoda illata esse, ob id, si pro executione Apostolicæ sedis sententiæ, vel imperatoricæ Maiestatis edicti, quidpiam acerbius attentatum esset, mox popularis multitudo sibi hanc suspitionem animo concepisset, ac si talia fierent pro euertenda Euangelica veritate, & sustinendis, manutendisque malis abusibus impietatibusq;. Vnde indubie aliud nihil, q̃ grauissimi tumultus populares, intestinaq; bella speranda essent. Quemadmodum ex multis ac varijs rerum argumentis principes, alijq; ordines iam plane didicere & cognouere. Oportunioribus itaq; remedijs his malis, in hac potissimum temporum difficultate, succurrendum esse existimant.

Nam quemadmodum & reuerendissimus dominus nuncius Apostolicus, nomine beatissimi Pontificis, in sua instructione inter alia pie, Christiane, & vere fatetur & agnoscit, quod Deus hanc Ecclesiæ suæ persecutionem inferri permittit, propter peccata hominum, polliceturq;, beatitudinem Pontificis omnem adhibituram operam, vt primum Romana curia, vnde forte omne hoc malum processit,

cessit, reformetur, vt sicut inde corruptio in omnes inferiores emanauit, ita etiam ab eadem sanitas & reformatio omnium emanet.

Ad hæc beatissimus Pontifex pio ac paterno amore testatur, sibi etiam dum in minoribus esset, plurimum displicuisse, quotiens concordatis Principum per curiam Rom. derogaretur, suæq; Beatitudini hanc certissimam esse sententiam, etiam si principes nunquam requirerent, sui Pontificatus tempore penitus abstinere, vnicuiq; & maximæ nationi Germanicæ, iis suum conseruare, illiq; nationi peculiare fauores impendere. Quis itaq; ex his omnibus non videt, sanctissimum Pontificem nihil penitus illorum omittere, quæ vel pius pater & verus pastor quibus suis vnq; vel præstare posset vel debeat? Quis etiam per hæc ad veram pietatem, filialem amorem & errorum suorum emendationem non moueretur, maxime, cum sua sanctitas hæc tam pia, sanctaq; instituta opere ipso vti cepit, præstiterit.

Quemadmodum serenissimi, dominus Lotharum tenens, ceteriq; principes, & omnium huius imperij ordinum procures indubie sperant, idq; pro summa immortalis Dei gloria, animarum salute ac publica pace & tranquillitate seruanda fieri ex animo efflagitant, orantq;. Nam nisi istiusmodi abusus & grauamina, simulq; certi articuli, quos seculares principes iuxta hæc specialiter designatos, scriptis exhibebunt, fideliter reformentur, vera pax & concordia inter Ecclesiasticos secularesq; ordines, huiusq; tumultus & errorum extirpatio per Germaniam minime speranda est. Nam ex longis & varijs bellorum tumultibus, quibus Ger-

mania nostra multis annis inturbata, Item ob
alia grauamina & incommoda, quæ huic nationi
hactenus incubuerunt, hæc natio pecunijs ac diui-
cijs adeo est extenuata & exhausta, vt etiam iam
pro necessaria iusticiæ ac pacis conseruatione in his
deficiat. Multo maiori itaq; incōmodo & difficul-
tate Hungarorum regno et Croatis petita auxilia
contra Turcam præstare poterit.

Cum aut ordines sacri Romani Imperij nihil du-
bitent, beatitudinē Pontificis pro cōperto habere,
Principes Germaniæ in solutionē Annatarū ad ali-
quot annos sedē Apostolicæ soluendarū, ea lege ac
condicione consensisse, vt illa in oppugnationem
perfidissimi Turcæ & defensionem fidei catholi-
cæ conuerterentur, Ex quo autem numerus anno-
rum, intra quos annata illæ solui debebant, nūc lon-
go interuallo transactus sit, neq; annata illæ a bea-
titudinis suæ prædecessoribus Pontificibus Roma-
nis in hunc vsum, in quem decreta sunt, conuersæ.
Ob id, si modo necessitate exigente, communia
auxilia in oppugnationem Turcæ per Germani-
am essent decernenda & colligenda, causatur inde
populus Germanicus, quare Annata prius iam
multis in hunc vsum reseruata, ab hoc opus non
applicentur, auersaturq; alia in se ob hanc cau-
sam grauamina recipere, Ex quo prælati ecclesiastici
pro annatis sedē Apostolicæ soluendis, vt plurimū
suis subditis superindicta, & collectas imponere,
& talia ab eisdem recuperare causauerunt. Quare
illustris Princeps dominus Locumtenens, aliq;
principes, & Imperij Romani ordines vehemen-
ter orāt, vt beatitudo Pontificis velit hæc & alia pa-
terno affectu cōsiderare, & illas Annatas, quæ post
obitum

obitum Episcoporum, aliorumque prælatorum,
seu ecclesiasticorū, ad curiam Romanam soluendæ
fuerint, in futurum non exigere, sed illas fisco sacri
Romani Imperij applicandas relinquere, vt eo
commodius iustitia, pax & tranquillitas nationi
Germanicæ conseruari, & respub. eo melius per
hæc ordinari, possitq; Per Germanicam natio-
nem alijs Christianis potentatibus contra Turcam
communem hostem auxilia & præsidia præstari,
quod alias & absq; eo minime sperandum erit.

ITEM cum beatitudo Pontificis inter alia de-
siderat informari, quibus medijs huic Lutheran-
errori commodius obuiari possit, vt ea, quæ, per
suam beatitudinem prouidenda fuerint, celerius
curari possint. Ad hæc illustris, Princeps domi-
nus Locumtenens, aliq; principes & ordines dicūt,
quicquid hac in re pro pietate & Christianæ religio-
nis deuotione vtilitatis et auxilij præstare poterint,
sunt, eruntq; semper ex animo paratissimi, Ex
quo autem hoc seculum in omni statu, tam ecclesi-
astico, quam seculari corruptissimos habeat mo-
res, sintque non tantum ex parte Lutheranae sectæ,
sed ex alijs causis multi errores, abusus & corrup-
telæ, quæ ita inoleuerunt, vt istis oportunis reme-
dijs protideri summopere necessarium sit, ob id,
simulq; propter immensam tyrannidem crude li-
ssimi Turcæ, quæ multis iam annis Christianitati
multa incōmoda & calamitates varias intulit, ho-
dieq; maiora inferre molitur, Nullum itaque cō-
modius, efficacius & oportunius remedium il-
lustris dominus princeps Locumtenens ceteriq;
principes & ordines cogitare possunt, quam quod
beatitudo Pontificis, accendente ad hæc sacra
Cæsareæ

Cæsareæ Maiestatis cōsensu, liberum Christianum Concilium, ad locum convenientem in natione Germanica, quantotius & celerius quo ad fieri possit, videlicet vel in Argentoratum, vel Moguntiam, Coloniam Agrippinam, vel ad ciuitatem Metensem, vel alium convenientem locum in Germania indiceretur, nec ultra vnus anni spacium (si possibile foret) hæc Concilij conuocatio & designatio differetur, & q̄ in tali cōcilio, cuius qui interesse deberet, Ecclesiastici, vel laicalis ordinis, non obstantibus quibuscunq; iuramentis & obligationibus, libere liceret loqui & consulere pro gloria summi Dei, & salute animarum, proq; republica Christiana, absq; aliquo impedimento, quinimo quilibet ad hæc debeat esse obnoxius, vt non dulcia, sed vera & meliora consulat, summa cura & diligentia per salutem animæ suæ, & absq; aliqua adulatione, doli vel fraudis suspitione.

Verum quibus modis & rationibus interim & medio tempore isti tumultus & populi errores poterint pacari, interteneri, & compesci, maxima cura & diligentia illustrissimus & serenissimus dominus Locumtenens, & alij principes consulerunt, cum non minima pars istius negocij ex hac medijs temporis intercapedine pendeat.

Itaq; deliberauerunt in primis, ex quo Lutherus & aliqui illius sectatores in ditione ac territorio Illustrissimi ducis FRIDERICI Saxonie Principis Electoris &c. agant. Ob id illustrissimus Princeps Locumtenens, & alij ordines Imperij, apud prædictum Principem Saxonie summa diligentia curare volunt, & per eundem Principem efficere sperant, ne Lutherus & sui sectatores aliquid

quid amplius scribat, edat, & typis excudi faciat, in dubieq; sibi persuadent, q̄ prædictus Illustrissimus Princeps Saxonie, pro sua in religionem Christianam pietate, & in sacrum Romanum Imperium obseruantia & obedientia, vt virtute præditum decet Principem Electorem, omnem operam in hac sit adhibiturus. Curabuntq; simul Illustrissimus dominus Locumtenens, Principes, & Imperij ordines, vt per omnem Germaniam cum diuini verbi contionatoribus siue prædicatoribus diligenter agatur, ne in populum Christianum spargant, vel dicant ea, per quæ possit popularis multitudo ad tumultum vel rebellionem moueri, aut in aliquem errorem induci, sed q̄ nihil præter verum, purum, sincerum, & sanctum Euangelium, & approbatam Ista certe scripturam, pie, mansuete & Christiane, iuxta doctrinam & expositionem approbatam, & ab ecclesia ita constantem, omniaq; illa omittant, quæ a populo doctius & sanctius ignorantur, q̄ sciantur, quæq; subtilius indagare, & ad imum vsq; exigere, minime expedit, nihilq; in populo per contionem disputatum moueant, sed quicquid controuersie fuerit, vsq; ad determinationem futuri Concilij referuent. Ordinabunt præterea Archiepiscopi & episcopi, ac alij prælati, per suas dioceses viros doctos, probos, & sacris literis peritos, qui prædicantibus fideliter & diligenter intendere debent. Et si quid ab illis vel erratum, vel minus idoneum dictum esse offenderint, pie, mansuete, ac modeste eos corrigent & in formabunt, in hunc modum, ne quispiam suspicari possit, vt veritas Euangelica per hoc impediri queratur. Qui prædicatores, si tales monitores au-

E dire

dire nollent nec a suis ineptijs abstinere, debebunt per locorum ordinarios congruis poenis coerceri & puniri. Præterea in omnibus bibliothecis et apud typographos diligentissime, quantum possibile erit, providebunt, ne in futurum aliquid noui typis excudatur, maxime, ne libelli famosi, neq; publice, neq; secrete vendantur. Et ordinabitur apud omnes potestates, vt si quispiam aliquid noui edere, vendere, vel typis excudere voluerit, vt prius per aliquos viros, probos, doctos, & literarum peritos ista reuideantur & recognoscantur, & nisi per eorundem admissum vel approbatum fuerit, minime vëdatur, excudatur, vel publicetur. Et p hæc media sperant, quod poterit hoc tempore istis tumultibus erroribus, & offendiculis commodius mederi, maxime, vbi beatitudo Pontificis in istis grauaminibus congruam & debitam faciet reformationem & prouisionem, atq; liberum & Christianum designabit Concilium. Per hæc enim maxime satisfaceret populari, & nunc fluctuanti multitudini. Etsi hic tumultus tam ilico in totum forsan per ista sedari non posset, nihil tamen dubitant, quo maior pars istius per hunc modum ad tranquillitatem & pacem moueretur. Indubie enim multi probi & boni viri Christiani futurum et proxime indicendum Concilium magno desiderio essent expectaturi.

Postremo de presbyteris, qui matrimonium contrahunt, & de religiosis, qui relictis monasterijs, ad seculum redeunt, de quibus reuerendissimus dominus nuncius Apostolicus, etiam inter cætera meminit, considerant principes, & Imperij ordines, ex quo in legibus ciuilibus nulla pœna specia-

liter

liter super his sit statuta, ob id congruum & iustum ipsis visum est, vt tales per eorum ordinarios debita pœna sacris canonum constitutionibus super hoc expressa, vt puta amissione Beneficiorum, & priuilegiolorum, & alijs condignis poenis puniantur, & coerceantur. Et q ordinarij illi a potestatibus secularibus in ista animaduersione & punitione minime impediuntur, sed vt pro tuitione iurisdictionis Ecclesiasticæ eis auxilium & fauorem impendant, & sup his omnibus publica mandata & edicta faciant, ne quispiam ordinarios in punitione & coercionem raliu impediatur. Sed quando alias illi votoru transgressores in ditione & territorio alicuius Principis vel potestatis secularis delinquerent, q ex tunc debitis & congruis poenis puniantur & coerceantur.

Postremo super his omnibus Illustrissimus & serenissimus Princeps dominus Locumtenens, aliq; Principes & ordines vehementer, & ex animo iterum atq; iterum orant, vt beatitudo Pontificis, simulq; reuerendus dominus orator, ista omnia non aliter accipere & intelligere velint, q a bono, pio, sincero, & Christiano animo profecta, cogitata, & dicta esse. Nihil enim est, quod omnes isti principes & ordines tam ex animo velint, atq; cupiunt, q statum sanctæ, catholicæ, & Romanæ Ecclesiæ, beatitudinisq; Pontificis fœlicem, incolumem, & saluum, ad cuius vota, desideria, & obedientiam, vt fideles filij, se paratissimos offerunt, atq; commendant.

E 2

Replicatio

REPLICATIO PONTI-

ficii oratoris.

SERENISSIME Cæsareæ Lo-
cumtenens, Reuerendissimi pa-
tres, Illustrissimi Principes, & to-
tius sacri Cæsarei senatus ordines
amplissimi, cum pridie, mihi longo
tempore expectanti, datum fuerit
tandem a vobis responsum, in re
Lutherana, volui Illustrissimis dominationibus
vestris non solum verbo, sed & literis indicare, quod
parum mihi illud satisfaciât, & per subsequens Pon-
tifici maximo, ac vniuersæ Christianitati sit minus
satisfactorum. Et omisis multis, quæ de pietate, fide,
& obseruantia vestra erga sanctissimum domi-
num nostrum & sanctam sedem Apostolicam in
prohemio vestri responsi habentur, de quibus tam-
men nomine suæ sanctitatis vestris Illustrissimis
dominationibus gratias ago, veniam tandem ad ea,
quæ suppletionem, correctionem & declarationem in-
digere videntur, reliqua pro ut stant, quatenus pla-
ceant sanctissimo domino nostro, acceptanda.

Et primo, quantum pertinet ad id, quod Il-
lustrissimæ dominationes vestræ dicunt, & se ex-
cusando asserunt, quod attento, quod populis Germa-
niæ sit persuasum, quod ipsis multa grauamina a
curia Romana sunt illata, & ab ipsa multa scandala
& in commoda indies patiantur, non fuisse visum,
sibi expedire, vt sententia Apostolicæ sedis, & im-
periale decretum, debitæ executioni mandetur, ne
inde contingat, peiora & acerbiora mala proueni-
re. Ad hoc replicatur, quod nec sanctissimus do-
minus

minus noster, nec Cæsarea Maiestas, nec vllus
Christianorum Principum expectauit vnquam tale a
vobis responsum in hac re dari. Nam si Lutherus
ante sententiam Apostolicam, tot clarissimorum
virorum, ac vniuersitatum iudicijs fundatam, &
denique ante Cæsareum decretum, ipsiusque edictum
errauerat in vno, post eandem sententiam & de-
cretum errauit in longe pluribus, & nihil reliquum
fecit, quo minus tota orthodoxa religio a funda-
mentis euerfa sit. Qua propter, cum pœnæ debeant
de iure commensurari delicto, attento, quod indies
magis cum suis sequacibus errauit, & errat, vt no-
torium, debent pœnæ ipsæ augeri atque grauari, &
non diminui, prout ex præsentis vestro decreto fit.
Et quantum ad responsum ipsum, ex eo in primis
offenditur diuina Maiestas, cuius causa tam seg-
niter curanda proponitur. Offenditur Pontificis &
Apostolicæ sedis dignitas, offenditur postremo
imperialis culminis celsitudo, quorum decreta &
ordinationes tam impune suspenduntur, abrogan-
tur, deprimunturque, offenditur & pariter comunis
honor vester, cum omnes vnanimes interfueritis
eidem imperiali decreto decernendo, & vestram
auctoritatem præstando. Nec satisfacit illa ratio, quod
propter scandala euitanda, dicta Apostolica sen-
tentia, & imperiale edictum, exequi non debeant.
Nam non sunt toleranda mala, vt proueniant bona,
& magis sunt curanda ea, quæ pertinent ad animæ,
quam ad corporis salutem. Neque videntur excusandi,
qui Lutherum sectari velint, quod propter sibi in-
flicta scandala & grauamina a curia Romana (etiam
si verum illud esset) deberent ab vniuersitate catholica
fidei propterea resilire, & in profundum malorum se
præcipitare.

Nam omnia potius mala deberent æquo animo et patienter sustinere, quam se & animam suam, cum animæ periculo in præcipitiū dare. Et si illud in omni tempore prestare debuissent, quanto magis deberent resipiscere: cum intelligant, deum optimum maximumq; dedisse ecclesiæ suæ sanctæ pastorem optimum, pastorem inquam sanctissimum, eundemq; Germanum, qui non solum vniuersam ecclesiam sit curaturus & instauraturus, sed etiam Germaniam suam ad pristinam pietatem restituiturus, ac pluribus & insignibus donis, in his quæ honeste poterit, illustraturus. Quare principes illustrissimi et excellentissimi, vos totis affectibus rogo, & vehementer obtestor, vt his rationibus verissimis adducti, velitis, ante quā huiusmodi celeberrimus vester conuentus dissoluatur, omnino statuere, & firmiter deliberare, vt eadem apostolica sententiā, ac imperiale edictum exequatur, et executioni mandetur, sine aliqua diminutione, cum ex hac magna pars, quinimo tota Germaniæ salus dependeat. Et si in aliquibus Germani populi, vt asseritur, sunt a curia Romana grauati, illud declarant, Nam semper apostolica sedes, quæ est mater pijsissima omnium oppressorum, parata erit, illos subleuare, & pro viribus iuuare, & tueri.

Quo ad seditiones & discordias, quæ sunt inter ecclesiasticos, & seculares principes Germaniæ pacandas, ac ad articulos dandos & eosdem moderandos, respondetur, quod sanctissimus D. N. vbi eas seditiones, discordias intellexerit, pro officio humeris suis incumbenti, curabit, vt omnino componantur, & extinguantur, cum non minus habeat

in filios

in filios suos & ecclesiæ temporales principes, ac habet eosdem ecclesiasticos. Pariformiter moderabitur omnia inter eos, vt vnusquisq; habeat quod suum est, & neutri iniurietur.

Quo ad Annatas non persoluendas Romæ, sed in Germania retinendas, pro sustentatione imperij gubernandi, habita ea declaratione, quæ facta est verbo, de difficultate, quæ fieri possit ad eam concedendam, reseruatur responsio ipsi Pontifici, quæ dabitur, vel imperiali regimini, vel futuro principum conuentui, prout magis expedire suæ sanctitatis videbitur.

Quo ad Consilium quod datur per Illustrissimas dominationes vestras, quo attentis legitimis causis, quas adducunt, sanctissimus dominus noster debeat conuocare oecumenicum generale concilium, replicatur, quod illud speratur non debere displicere suæ sanctitati, ob omnes præcipue illas causas, tamen petitur, vt illud concilium alijs verbis magis idoneis reformetur, & quo tollantur ea, quæ possent aliquam vmbra facere suæ sanctitati, prout est, quo sua sanctitas debeat conuocare Concilium de consensu Casareæ Maiestatis, quod sit liberum, & quo relaxentur iuramenta. Item quod ponatur magis in vna ciuitate, quam in alia, & similia, etc. Quia nisi tollerentur ista, videretur sanctitati suæ ligari manus per illustrissimas D. vestras, prout in voce declaratum est.

Quo ad prædicatores, qui in posterum fidelibus habebunt prædicare verbum dei, replicatur, quo seruari debeat illud, quod sanctissimus dominus noster nuper pie, & sancte statuit, & ordinauit

Hic videtur,
An Romæ
ne Curia
ranni, possint ferre
Concilium
liberum.
Quia ipsi uocant ligari
manus pontificis.

ordinauit, de venerabilium fratrum suorum consilio
& assensu. Quod est, ut stante ista perniciose secta
in Germania, nullus deinceps possit predicare ver-
bum Dei per ciuitatem vel diocesim alicuius, nisi
ille talis prius fuerit examinatus per Episcopum,
vel officialem suum de doctrina & sufficientia sua,
& eadem fuerit ab eo approbata, vel pro pia &
Christiana reputata. Et pariformiter, nisi ille talis
fuerit ad munus predicandi, per eundem Episco-
pum, vel suum Officialem institutus, qui habeat
etiam illum amouere & castigare, quando a recta
via ceciderit. In ceteris placet, quantum de dictis
predicatoribus per Illustrissimas D. V. responde-
tur, id est, quod predicent Euangelium cum inter-
pretatione scripturae, quae sit per Ecclesiam appro-
bata.

Quo ad impressores & venditores, seu alios
diuulgatores Lutheranorum librorum, & alio-
rum, qui sectam suam sustinent & fouent, replica-
tur, quod nullo pacto placet data responsio, quod cu-
rabunt Illustrissimae dominationes vestrae prouide-
re, quantum possibile erit, ne tales libri impri-
mantur, vel vendantur &c. Sed dico in hoc, prout
in alijs totaliter debet exequi, sedis Apostolicae &
imperialis celsitudinis sententia, id est, quod libri
impressi & imprimendi comburantur, imprimen-
tes vero & vendentes, seu alios diuulgantes dictos
libros, iuxta easdem sententias puniantur. Et in hoc
maxime peto, debet aduerti, nam in hoc stat tota
vis, pro ista perniciose secta comprimenda, ne tales
libri amplius inueniantur. Nam ex illorum lectio-
ne omnia haec mala profecta sunt. Et quantum per-
tinet ad id, quod nullus possit in posterum libros
nouos

nouos imprimere, nisi illi tales libri prius videan-
tur & examinentur per aliquem virum doctum,
dico, in hoc non debere recedi a constitutione mo-
derni Concilij Lateranensis, quae iam est in usu, &
est, ut nullus sub poenis in ea contentis, possit alios
quos libros imprimere, nisi per ordinarium Episco-
pum loci, vel eius officialem tales libri lecti &
examinati, ac pro Christianis reputati et habiti
sint,

Quo ad clericos, qui uxores ducunt, replicatur,
quod illa, quae pro responsione scripta sunt, non dis-
plicere videntur, quando in cauda aculeum non ha-
berent. Propter quod petitur illa verba declarari,
quae sunt in fine capituli dicti responsi sub eisdem
verbis, Sed quando alias illi votorum transgresso-
res in ditione et territorio alicuius Principis vel
potestatis secularis delinquerent, quod ex tunc debi-
tis & congruis poenis puniantur & coerceantur
etc. dico, quod si talia verba intelligi debent secun-
dum praedicta, id est, quo tales puniantur a suis iudi-
cibus ecclesiasticis, bene stant, sed si referatur, quod
seculares principes vel potentes illos punire debe-
ant, in hoc dico, & instantissime peto tale respon-
sum, ut pote, contra libertatem & ius ecclesiae, om-
nino corrigi debere, & reduci ad verum sensum.
Nam si Principes seculares auderent tales iudica-
re, & in eos iurisdictionem exercere, esset ponere
falces in messem alienam, & tangere eos, qui sunt
peculiariter Christo reseruati, nec ob transgressio-
nem voti, seu ob apostasiam praesumant credere
Principes, tales ad suam potestatem, vel iurisdic-
tionem deuolutos esse, si delinquent in suis dominijs,
vel territorijs, cum propter talem transgressionem,
F vel

(Sanius)
Quia isto re-
sponso fue-
runt infani
& inconsul-
ti, prorsus
etiam barba-
ri, quod
Romanas
bestias non
adorarint.

vel abusum ordinis sui non desinant propterea esse de iurisdictione Ecclesiae. Quia cum remaneat illis character & ordo, semper sunt in eiusdem Ecclesiae potestate. Vnde in tali causa, quod si in dominijs Principum delinquant, ipsi Principes denuncient illos suis Episcopis, vel alijs superioribus, qui eos castigent corrigant, & si opus fuerit, pro viribus suis dictos Episcopos seu superiores brachio suo iuvent, & alias praesto sint.

Super quibus omnibus & singulis petitur per me nuncium apostolicum, habita matura deliberatione, ab Illustrissimis dominationibus vestris, melius, clarius, sanius & consultius responderi.

QVAMVIS PRINCIPES, ET reliqui ordines Germanicae nationis iterum pro verbis verba dare potuissent, quum tamen alijs magis necessarijs occupati essent negocijs, Pontificum oratorem priori responsione contentum esse iusserunt, donec gravamina nationis Germanica summo Pontifici transmissa forent, ac inde manifestum fieret, num verba eius tam blanda, facta etiam debita, sequutura essent.

Sacri

SACRI ROMANI IMPERII Principum ac Procerum gravamina centum, quae aduersus Sedem Romanam, ac totum Ecclesiasticum ordinem Oratori Pontificiae Sanctitatis, in Comitijs Germanorum Principum Norimbergae, Anno &c. xxij. inchoatis, finitis vero, xxij. proposuerunt.

Postquam relatio per Oratorem Sanctitatis Pontificiae Comitijs praedictis, coram Maiestatis Caesaricae Locumtenente, Electoribus, ceterisque Principibus, ac Imperij Statibus, ibidem congregatis, habita, ac Breue, quod vocant Apostolicum, eiusdem Romani Ponti. in consultationem forent deducta, desuperque responsio consulta & conclusa, ac eidem Oratori & Legato Pontificio, in scriptis, nomine totius Romani Imperij tradita factaque esset, forte inter alia, mentio non infrequens, gravaminum atque onerum Romani Imperij Procerum, quibus iniquius, quam par sit, ab Ro. Ecclesiae Clero premerentur, placuit Principibus ac ceteris Imperij ordinibus, haec ipsa quae contra Ecclesiae Romanicae Primores, se in medium adducturos polliciti erant, gravamina, paulo altius a Principio, singillatim per classes, & quam potuit maxime per ordinem digesta, repetere, recensereque, ac ita de scripta fuis legato Romano, ferenda secum trans Alpes, dare, rogareque hunc, ut apud Sedem Apostolicam curare velit, quatenus onera haec, non ferenda Germanis, e medio tollere, emendareque Sanctitas sua non dedignetur. Quemadmodum praedicta

F ij hae

hæc in responsione supra memorata, omnia latius continentur. Itaq; per compendium, vt sequitur, Germanicæ nationis onera hæc iusto grauiora, digesta, ac oratori Pontificio, qui se nomine Sanctissimi Rom. Præsulis, ita sincere ac Christiane obtulerat, tradita sunt, quo sæpe dictus orator ac legatus Pontificius, hæc inde sanctitati legantis referre, ac apud eundem pro Germanis Principibus & Proceribus, & totius Imperij Romani ordinibus, interpellare possit. Sunt autem grauamina supra memorata, quæ per capita nunc sequuntur.

GRAVAMINA SEDIS APOSTOLICÆ, non ferenda Germanis, ac primum de Dispensationibus ære redemptis.

1 Inter reliqua onera, vel illud minime postremo loco est collocandum, qd constitutionibus humanis multa prohibentur, imperantur item multa, quæ nullo diuino præcepto, vel interdicta sunt, vel imperata. Quod genus sunt, Matrimoniorum tam innumera excogitata obstacula, ex affinitatis, publicæ honestatis, cognatione, spirituali, legaliq; & consanguinitatis, tam multis gradibus originem trahentia. Ciborum item vsus interdictus, quos Deus tamen ad hominis necessitatem creauit, ac cum gratiarum actione promiscue sumendos Apostolus docuit. Hæc nimirum, atq; ijs similes complures humanæ constitutiones, eousq; ligant homines, donec pecunia, sibi harum legum gratiam a statuentibus impetrent, vt ita pecunia faciat diuitibus licitum, quod tenuibus gratis sit prohibitum. Illicitisq; his legum ac constitutionum humanarum reatibus, non modo magna nummorum copia a Germanis

Germanis est expiscata, e Germania & trans Alpes lata, sed & maxima inter æque Christianos orta iniquitas, plura offendicula, simultates, dum tenues hisce laqueis vident se illaqueari, non ob aliud, nisi qd spinas Euangelicas (ita enim Christus diuitias non semel appellat) non possideant.

DE TEMPORE INTERDICTO

2 Pari modo agitur etiam cum celebrandis nuptiarum solennibus, a dominica Septuagesima, qua cantatur in ecclesia, Circumdederunt me, etc. sub Quadragesimæ vsq; initium quo, tempore ab ecclesiæ Romanæ primoribus, vndiq; nuptias celebrari interdictum est. Quum tamen interim et ab ecclesiasticis & a secularibus passim sine discrimine publice genialiter viuatur. Sed ita demum interdictum illud procedit, si gratis hoc facere quis intendat. Qd si nummi spes refulserit, iam qd primum erat prohibitum, impune ac libere facere licet. Est enim & hoc graue, Germanorum crumenis reiectum, quo extrahuntur nummi, Nec minus interim grauamen, quo pauperis diuitisq; longe diuersa in relaxandis his constitutionibus, sit conditio.

DE ONERIBVS PAPALIVM indulgentiarum.

3 Illud importabile ita olim increbuit Romanarum indulgentiarum onus, quando sub persona pietatis, quum aut Basilicas Romanas construere, aut perfectionem in Turcas parare polliciti sunt Romani Pontifices, omnem a simplicibus, nimiumq; credulis Germanis exuxerunt pecuniarum medullam. Et quod longe maioris est faciendum, per has impostu

Nota fructus
indulgentiarum.
Sic pascit
Papa oves
Christi sacris
Bullis suis,
Ertu dubi-
tas adhuc
esse Pastorem
vniuersalem
Ecclesiae.

posturas, ac earum conductitios praëcones & praëdicatores, profligata est germana Christianorum pietas, dum qui extrudere volebant venales suas **BULLAS**, laudes suis mercibus occinebant, miras & inauditas condonari per emptitias has condonationes, nedum noxas praëteritas, aut futuras viuentium, sed & functorum vita existentium in Purgatorio (quod vocant cantores illi indulgentiarum) ignis, modo numeraretur aliquid, modo tinniat dextra. Atq; his mercium nundinationibus, simul & spoliata est ære Germania, & Christi pietas extincta, quando quislibet pro precij, quod in has merces expenderat, modo, peccandi impunitatem sibi pollicebatur. Hinc stupra, incestus, adulteria, periuria, homicidia, furta, rapinae, foenora, ac tota malorum lerna semel originem sibi traxerunt. Quod enim malorum amplius iam horrebunt mortales, quando sibi peccandi licentiam ac impunitatem, nedum in vita, sed & post, obitum, ære, licet immodico, comparari posse a nundinatoribus illis indulgentiarijs, semel per suasum habent: maxime Germani, quibus per hos veræ pietatis fucos, sub religionis persona, nihil persuaderi difficile est: vt ingenio plane ad pietatem credulo est Germania.

4 Et licet indulgentiæ hæ non semel in hoc ad Germanos missæ sint, quasi ex corrasa earum venditione pecuniâ, fideles contra barbaros essent tutandi ac defendendi. Euentu tamen compertum habent Germani, pecuniâ hanc, non in rem fidei, aut alioqui reipub. Christianæ necessariam, sed in propinquorum luxum, ac subleuandam familiam ipsorum

ipsorum esse versam, quo vno, bina hæc nata sunt perq; maxima incommoda, q & offendicula orta sunt simplicibus, & q nunc Germani toties sentientes lusam fidem, quum vere iam res postulat, vt contra Turcas instituatur expeditio bellica, nullis rationibus persuaderi se patiuntur, vt credant, quod res ipsa fere notorium facit, Ita scilicet instare ceruicibus nostris curdeles Turcas, suspicantes semper, prioribus simile quippiam agi. Quæ vna ratio est, vt tam agre manus contra Turcas iungant. Quantum ergo malorum & in rebus temporalibus, ac Christi fidelium conscientijs, causæ fuerint Romanæ Indulgentiæ, sanctitas Apostolica pro sublimitate captus sui, exigua opera, vel inde, si non ex re vlla alia, coniectura consequi poterit.

5 Præterea Papalis Sanctitas, cæteriq; Episcopi, ac ecclesiæ Romanæ columnæ, casus aliquot suæ tantum absolutioni reliquos fecerunt, quorum si vnum aut alterum commiseris, iam aut numerandum, aut absolutione tibi carendum est, nempe q in hoc reseruati sint, vt vel inde nummorum aliquid eis accrescat. Quod ex eo conijcere licet, qui in casibus etiam quantum uis pro tempore honestis, aut necessarijs, nunquam tamen, nisi numeretur aliquid, dispensant. At si nihil attuleris, numerauerisue, indispenfatus perpetuo maneat oportet.

6 Verum, si quis vnde numeret, habeat, iam nedum praesentes indulgentur harum constitutionum transgressiones, sed & in futurum impune, vt eas ipsas

ear ipsas transgredi liceat, indulto permittitur. Quo fit, vt ansam inde accipiant n̄, cum quibus ita dispensatum est, peierandi, homicidia, adulteria, & similia flagicia perpetrandi, quando quilibet ex sacerdotum vulgo, absolutionem emptitiā virtute indulti his impartiri potest. Quæ malorum seges tota ex habendi libidine, auriq; sacra fame, qua nunc Ecclesiasticorum nonnulli misere excruciantur, originem ducit.

DE PRAEDICATORIBVS IN dulgentiarum Stationariis

7 Est & aliud Indulgentijs vendendis addictum hominum genus, quos Stationarios vulgo vocant, hi rusticorum plerunq; abutuntur simplicitate, dum omnes vicos, villas, pagos, angiportus, omnia q; peragant castella et oppidula, prædicantes Sancti cuiuspiam, Valentini puta, Hupertii, Corneli, Anastasijue sanctimoniam, ac quantum ad rem familiarem addat, si quotannis hunc vel illum munusculo aliquo, (quod eis Stationarijs scilicet in commodum cedat), demulceas. Inscribentesq; dehinc simplices, sub Sancti alicuius numen ac tutelam, promittentesq; vt hoc aut altero morborum genere vacaturus sit, qui eis annum censum penderit. Quæ omnia in hoc excogitata sunt, vt simplices illi ad vitium vsq; exugantur. Nam primum hoc negotium a sancto Antonio coeptum, in innumera morborum genera, de hinc suevit diduci, ita vt vix supersit morbus nunc aliquis, cui Stationarij non & peculiarem Sanctum, tanquam tabernæ vel negotiationi præposuerint. Processitq; eo vsq; eius mali

mali serpigo, vt pauperum ac simplicium illorum, Quæstuarij ac Stationarij prædicatores sanguinem uorent & medullam, dumq; illi vna cum liberis suis, necessarijs spoliantur, in delicijs & luxu plusq; Sybaritico degunt Stationarij. Quæ res & in primis præsentem sibi Sanctitatis Apostolicæ medicinam postulare videtur, quo interdiceretur Episcopis, cæterisq; Ecclesiæ primatibus, ac eorum vicarijs, ne pro legationis seu functionis huius admissione quidpiam post hac acciperent precij, neue eas omnino tolerarent amplius, aut quantum per eos stare, paterentur.

8 Nec minus & in hoc a religiosis grauantur prophani, maxime pauperes, quibus res est angusta domi, Nempe q; mendicitas ordinum mendicantium nihil in rure, neq; in vrbe finit non peragratum, dum a terminis, quos peruagantur, Terminarij dicuntur, Quas quidem peruagationes contra ordinis eorum statuta, neq; etiam ad necessitatem, per auaritiā insatiabilem adinuenerunt. Ita enim fit, vt quum in oppidulo, aliquando non admodum celebri, sed perexiguo, duo, tria, aut eo amplius illorum sint conuenticula, in quæ, omne quicquid elemosynæ vndiq; disquiri potest, confertur, dum tamen interim morbo aut senio confecti ciues vel incolæ, qui per ætatem ex laboribus & sudoribus suis, vna cum vxoribus & liberis honeste vixerant, egeant, fame & inedia pereundū necesse habeant.

Itaq; rogant Sanctitatem Apostolicam, Imperij Principes, cæteri Status, quatenus sanctitas sua, paterno animi affectu, offendicula & grauamina hæc Indulgentiarum, dispensationum, Stationariorum

G

nariorum

nariorum, Terminariorumq; e medio tollere, atq;
ita negotium temperare velit, ne libertas Christiana,
seruitute humanarum constitutionum penitus
extinguatur, illaqueanturque conscientiae Christianae
delictum mandatis hominum, quibus nullum est pec-
catum maius, quam nummis carere. Non ultra
enim quicquam prohibent, quam si gratis contra-
uenire quis velit, & dispensant ilico quod prohibu-
erant, numerata scilicet pecunia ampliore. Verum
quod sincerius cum fidelibus Christi, tanquam cum
suis ouibus agatur, instruunturq; potius ad pietatem
& charitatem mutuam, ex iussione Christi, q;
ad obseruationem cuiusuis traditionis humanae, for-
midine poenae. Ac si errare eas aliquando labiq; con-
tigerit, moneantur, & subleuentur potius fraterne,
quam ita seruiliter ac dure tractentur. Quo omni-
bus paulo notius fiat, pastorem cupere potius &
querere salutem ouium, quam priuata compendia,
ac earum lanam.

QVAM INIQVECAVSSAEPRO-
phanæ in prima instantia ad Romanam tribunal
iudiciarium trahantur.

9 Quum nedum iuris ratio, sed & rei ipsa se-
ries postulet, vt distinctæ sint iurisdictionum limites,
& vt quilibet Ordinarius suis sit finibus contentus,
alterumq; in exercenda iurisdictione non disturbet,
minime tamen Pontifices Romani pro tempore
existentes, æquitatem hanc communẽ cõsiderarunt,
sed neglecta hac, ad petitionem personarum eccle-
siasticarum, laicos non raro in causis etiam prophe-
tis, puta hereditatum, aut pignorum, & in prima
quidem

quidem instantia, coram se Romam citari ac in ius
vocari fecerunt. Quæ res nedum ita, vt prædictum
est, in ius vocatis, sed & totius Romani Imperij or-
dinibus, cedit in iacturam, perniciem, contemptum,
ac iurisdictionis de honestationem diminutionemq;
10 Item cum Romæ quispiam, etiam laicus, in
terposito iuramento asserit, se non sperare iustitiam
apud iudicem competentem in Germania assequi
posse, protinus ad tale iuramentum admittitur, ac
citatio ei contra partem aduersam decernitur. Sicq;
processus a iudice ordinario ex Germania Romam,
nec iudice interpellato, nec parte aduersa monita,
protrahitur, inde iuramenti per textu, nec fori dec-
linatio, nec vlla admittitur probatio, etiam si plane
doceri posset, auctorem illum peierasse. Quæ res
si altius radices ageret, nec principiis resisteretur,
omnes tandem causæ ad Romanæ Curiae tribunal
deuoluerentur, ordinarij; vniuersi sua priuarentur
iurisdictione. Quod non solum contra omnem ius-
titiam, sed etiam intolerabile foret.

Eapropter sacri Romani imperij Status Sanc-
tatem Apostolicam rogitant, vt prædictum onus
in Ro. Curia posthac non tolerare uelit, sed curare,
vt de hinc nemo vel Ecclesiasticus, vel Secularis, ob
causam prophanam, in prima instantia, Romam
in ius vocetur, sed personæ & causæ hæ ordinario
iudici, cui immediate subiacent, relinquuntur. Vt
traq; hoc, amplius contra æquitatem nõ grauentur.
DE CONSERVATORIBVS, AC
cæteris papalibus iudicibus.

11 Item est & aliud iudicium Papalium, per quos
æque ordinaria attenuatur iurisditio, genus, quos
conseruatores vulgo vocant, eos Episcopi, cæteri;que

Ecclesiae Principes, ex primatibus, vel Abbatibus, suae Diocesis a sede Apostolica in hoc impetrare solent, ut coram his, omnes illorum causae & lites quas iam olim instituere cogitant, dirimantur, euocenturque, per hos in ius personae seculares, nobiles & plebei, in causis omnino prophanis, licet actoribus iustitia per ordinarium tribunal nunquam fuerit denegata. Quod si vocati in ius ire recusauerint, non contra ius ac phas excommunicatione, licet nulla, feriuntur, cuius rei innumera adduci possint exempla. Ac si, ut capit negotium, procederet, breui eorum veniremus, ut omnes causae prophanæ, ad conseruatores hos, ceterosque iudices Ecclesiasticos, laicis nedum suspectos, sed & alioqui incommodos, pertraherentur. Quod ut est intolerabile Germanis Principibus, ita & aperta fronte, cum sacri Romani Imperij pugnat constitutionibus ordinatis, quæ clare & expressim volunt ac exprimunt, quod nemo alium ex ordinario ad incompetens tribunal in ius pertrahere debeat. Qua propter Imperij Principes, Proceres, ac Status, Sedi Apostolicæ supplicant, ut grauamina atque onera hæc radicitus funditusque tollantur & abrogentur.

DE PAPALIBVS DELEGATIS

ac commissarijs.

12 Item San. Pontificia ad Ecclesiasticarum personarum petitionem, iudices delegatos & commissarios, tanquam Ecclesiasticos iudices per Germaniam concedere solet, ut impetrantes de hinc taicos, cuiuscumque etiam dignitatis vel præeminentiæ, coram ita delegatis, in causis prophanis, iudicio conuenire possint. Quod ut de facto sæpenumero præ-

ro præsumunt, ita excommunicationis poena madata sibi inter partes iurisdictionem defendere conantur. Quæ omnia & in perniciem personarum secularium, & in iurisdictionis Germanicæ ac ordinariæ iacturam vergunt & attenuationem.

QVO PACTO ECCLESIAE PRAE-

lati per sedem Apostolicam, ex Episcoporum ordinaria iurisdictione, ac cæterorum suorum defensorum tutela eximantur.

13 Insuper & hoc moluntur summi Pontifices, monasteria aliquot eximendo, ut ab Episcoporum, eorum, scilicet ordinarijs, ac defensorum, protectorumque aliorum, iurisdictione ita exempti, redantur immunes, immediateque subiaceant sedi Apostolicæ, quæ res non tantum prædictis ipsorum ordinarijs ac defensoribus, sed & toti Romano Imperio cedit in iacturam, tum quando collatio pecuniaria pro Imperij necessitate, viritim Imperij Statibus indicitur (Ita enim fit) ut ipsi per se ab oneribus publicis exempti, immunitate sua gaudeant. De hinc etiam auxiliares manus Episcopis ac defensoribus suis, quod ante hac facere necessum habebant, non porrigant, per quam technam Romani Imperij attenuantur nerui, ac decrescunt plus iusto vires. Qua propter & hic Imperij proceres ac Status rogant, præfata onera exemptionum abroganda, tollenda, emendandaque, ac monasteria hæc Episcoporum & defensorum ordinariæ iurisdictioni relinquenda. Ut vel inde Imperium Romanum per sedem Apostolicam ita eneruatum, vires pristinas eo celerius recuperare queat.

DE ATTENUATIONE IURIS,

quod vocant, patronatus.

14 Item, quum per mortes possessorum pro tempore beneficia vacare incipiunt, quorum ius patronatus ad laicos spectat, seu ecclesiasticos, tum conantur & Papalis Sanctitas, & eius oratores vel legati iuri huic derogare, hoc modo, vt conferant beneficia ita vacantia, Curtisanis, aut alijs quibuscumq; libuerit, ita, vt patronis ipsis ius suum p̄sentandi per hoc adimatur, auferaturq; ac interim hoc pr̄textitur a sede Apostolica, quasi pr̄uentioni hac in re sit locus, vt qui prior beneficium illud contulerit, quod hac teneat collatio, licet patroni tempus quoddam habeant, intra cuius metas, beneficia sua libere, & a nemine pr̄uentioni, conferre possint. Eam ob rem patronis laicis & ecclesiasticis ex fictitia hac pr̄uentione multa oritur iactura. Quapropter Sa. Ro. Im. Status sanctitatem Apostolicam rogitant, vt talia grauamina atq; onera aboleat, & post hac beneficia vacatura, suo quaq; patrono relinquuntur, nec permittendum Curtisanis, vt dehinc vel per iudiciorum ordinem, vel suapte ingenio ad talia beneficia se ingerant, sed statuto irrevocabili sanciendo, si quida quoquam contra patronos beneficiorum ordinarios, pr̄textu imaginarij istius iuris, pr̄uentionis, vt pr̄mittitur, fuerit attentatum, quod omne id nullius sit momenti, viribus careat, sitq; ipso iure nullum, casum, & inualidum.

DE ECCLESIASTICIS, QVI ROMANAE,

vel inter eundem Romam, mortem

oppetunt.

Item

15 Item, & tum Curtisanis, ceterisque, vt praedictum est, inhabilibus personis, per sedem Apostolicam vacantia, collata sunt, officia ac beneficia, cum familiares sanct. suae, aut qui curiae seruirent, vel in anno, quod vocant, Iubileo, inter eundem Romam, aut etiam Romae agentes, mortem oppetissent, tanquam si beneficia haec sedi Apostolicae essent commissa, recte atq; feudorum collatio committitur. Nec consideratur a Pontificia sanctitate, talia beneficia vel officia de iure patronatus, sint nec ne, per quod ecclesiastici & laici patroni feudatarij denuo etiam iure suo patronatus Ordinario, priuati sunt & spoliati.

16 Quin etiam aliquando, quum ij qui bonis, aut multis praediti sunt beneficijs, Romam veniunt, a Curialibus Cardinalium tanquam officij gratia ad mensam inuitantur dominorum suorum, inde clam adhibentur testes & notarius, quorum interuentu conficiuntur instrumenta, quibus cum suo tempore probari possit, tales fuisse Curiales Cardinalium, ac ideo beneficia eorum esse in perpetuum affecta, quam doli ac fraudis res hac sit plena, vnusquisq; bonus facile perpendere potest.

QVO PACTO SVB PRAETEXTU

familiaritatis Papalis curiae, multorum Beneficiorum per Curtisanos impugnetur collatio etiam si possessores illorum longe ante hac talibus fuerint beneficijs inuestiti.

17 Nec minus & illud suetum huc vsq; fuit, vt vltra praedicta, omnia quorundam magni pensu Beneficiorum, sub nomine officialium vel familiarium Papae

Papæ & curiæ papalis, per idiotas & alioqui inhæ-
biles personas sit impugnata collatio, ac per illos co-
natum, tentatumq; si quo modo fieri posset, vt be-
neficia hæc in Commendas seu Prouisiones (ita
enim ipsi vocant) vertere, ac censibus annuis ob-
noxia reddere queât, hinc prætendentes, regressus,
reseruaciones, pensiones, & plura alia incompati-
bilia, sibi in his competere. Quibus technis ac do-
lis malis, beneficia illa penitus exuguntur, eneruan-
tur, attenuanturq; cum perpetuo Romanæ curiæ
pensionibus annuis seruiunt, fitq; vt Germano-
rum vtcumq; habiliū, nemo vnq; adhæc aspirare
possit.

18 Item, obuiam veniunt & tum Germanis
non ferenda a Curtisanis onera. Ita enim per Ger-
maniam subtili ingenio beneficia venantur, vt co-
nentur viris, presbyteris ætate & integritate vitæ
spectabilibus, qui beneficia sua, absq; omni contro-
uersia, iusto titulo & bona fide, multos iam annos
quiete possederant in longeuâ possessione, negoci-
um facere, possessionem interturbare, ad Roma-
nam curiam personaliter, vt compareant, in ius vo-
care, ac mille alijs artibus ita eos adigere, vt trans-
actiones quantumuis iniquas, inire necessum ha-
beant, modo supremos hos annos quiete agere ve-
lint. Coguntur enim hoc, quo dictum est modo, a
Curtisanis ad pensiones annuas, reseruata, & id ge-
nus alias præstationes. Atq; hoc agunt Curtisani
nebulones, non propria, vt ferunt, auctoritate, sed
Romanorum suorum statutorum ac regularum,
quas vocant, Cancellariæ. Quæ constitutiones om-
nes quotidie pro libidine Curtisanorum fingun-
tur ac refinguntur, cum derogatur prioribus non
admodum,

admodum, vt videbatur, æquis, & ferunt iniqui-
ores. Quæ re nedum senio confectis beneficiorum
possessoribus harum decipularum atq; fraudum
rudibus, sed & beneficiorum collatoribus impo-
nunt mille instructi dolis Curtisani. Nam etsi pos-
sident Beneficium presbyter, cum Curtisano liti-
gatore fictitio, non transigat, tamen ita sibi litem fa-
cit præstigiator ille Curtisanus, vt si pendente effi-
ta hac controuersia, moriatur beneficij, vt prædic-
tum est, litigiosi possessor, quod de hinc continuo
litem faciens, neglecto collatoris ordinario iure, in
possessionem eius beneficij mittatur. Eapropter
denuo atq; iterum Sa. Ro. Imperij Status iustas
sanctitati Apostolicæ fundunt preces, velit enu-
rata omnia Curtisanorum importabilia onera emen-
dare, ac penitus abrogare. Neue illis post hac per-
mittere, vt beneficia Germanorum libera, per mac-
hinationes prefatas, oppugnare impune audeant.

QVOMODO PROVISIONES EC- clesiasticarum dignitatum Romam per- trahantur.

19 Item, quæcunq; dignitates, seu beneficia
pinguia, vtputa, Præposituræ, Decanatus, Cantora-
tus, ac cætera officia, Canonici, Ecclesiæ cura-
tæ, & beneficia simplicia, quæ sub mense ordinario,
extra Romana mœnia vacare incipiunt, quorum
ante hac ed ius ordinarium patronatus ecclesiasti-
corum & laicorum spectabat collatio, & electio,
tum excogitatur a Romana sede, iuris patronatus
ab ordinarijs collatoribus abalienatio, maxime, si
possessores pristini beneficiorum aut officiorum

H digniatu

dignitatumue talium, familiares vel officiales Papæ aut Cardinalium fuerunt. Ideo rogant Ro. Impe. Status, prædictum etiam onus e medio tollendum, ac patronos collatores ordinarios apud collationem, electionem, præsentationem, denominationem talium dignitatum ac beneficiorum, iura s. ordinaria, defendendos, ac defensos manutenendos. Nec curandum, vtrum familiares, vel officiales Romanæ curiæ fuerint, qui beneficia hæc possederint, regressum accessumue, aut aliud quoddam ius imaginarium ad ea habuerint, ita quod tale ius prætentum ordinario patrono ac collatori, nunc & posthac nullum faciat præiudicium, nullamq; generet iacturam, sed per omnia iura ordinaria sinantur illæsa.

DEREGVLIS CANCELLARIÆ

Papalis, nouis technis & reseruatis super casibus futuris.

20 Ad hæc Cancellariæ Romanæ, regulæ, quas ad sua compendia subinde excogitare solent Curtisani, ac toties ferre ac reuocare, nec non & aliæ subinde nouæ artes excogitare ceperunt, quibus beneficia ecclesiastica ex Germania Romam eo facilius pertraherentur, aggrauarenturq; ita, vt si Germanorum quispiam, beneficiorum aliquod ambiat, id quod non aliunde, quam ex Curtisanorum manu magna numerata pecunia, aut pensione annua reseruata assequi possit. Neq; in hoc Curtisanorum inexplebilis auri sitis contenta quiescit, quin nouas quotidie artes excogitet, qualis est & illa, cum super beneficio aliquo vacaturo, duo aut tria millia aureorum ad futuros casus reseruantur, collatoribus ordinarijs, tam ecclesiasticis, quam secularibus, eorumq;

rumq; iuri ordinario, ac ipsis deniq; ecclesiasticis beneficijs in prae grande exicium, perniciem, attenuationem & detrimentum. Nam quum casus aliquis futurarum reseruatum existit, assequiturq; is beneficium, cui prius tot reseruata erant super hoc millia, tum ad supremam opem, technas profecto inauditas, confingunt, permutationum, s. reseruatum, surrogationem, reseruantes sibi regressum, accessum, atq; alias id genus decipulas, quibus ius ordinariorum collatorum ita exhauritur & attenuatur, vt aut nunquam, aut vix tandem post multorum annorum curricula, patroni ac collatores ordinarij ad ius suum patronatus peruenire possint.

DE ECCLESIASTICIS BENEFICIIS, curatis, & non curatis, in genere.

21 Nec minus & illud in Romana curia hucusq; obseruatum est, vt gratiæ & reseruaciones pectorales, mentales, generales & speciales, regressus, accessus, incorporationes, vniones, & concordata, quod suis vocant excogitatis nominibus, ob pecuniæ & priuati lucri amorem, super beneficijs ac praelaturis, præsertim per Germaniam, Curtisanis a sede Romana concederentur. Neq; hoc contentus fuit habendi sceleratus amor, quin et ea ipsa beneficia ac praelaturæ prædictæ, societatibus mercatorum potentum ære, cum onere census mediocris, sed ita, vt dehinc latius venderentur, conceduntur. Qua subtili practica atq; techna factum est, quod plurima, aut certe pinguium beneficiorum, magna, si non maxima, portio ex Germanorum manu Romam est tralata, quæ beneficia hinc idiotis inidoneis, ac ibonestis etiam personis, non raro sunt collata.

H ij collata

collata & quide m nec Germanis, sed barbaris, qui Germanam linguam neq; loquantur, nec intelligant, vt inauditum dictu hoc inde sit secutum, quod ouibus Christi præfecti sunt pastores, quorum et si oues vocem forte audierint, non intelligant. Verum grauius etiam inde oritur Germanis onus, quod quum beneficia hæc & Parrochiales ecclesias ipsi propria persona neq; possidere neq; gubernare possunt (Quod tamē pastoris officiū in primis sibi postulabat) Nimirum, vt subditis parrochialibus & integritate ac innocentia morum, egregium de se preberent exemplum, vt oues suas, tanq; oues Christi, doctrina solida, sincera, ac ex puris Euangelij fontibus hausta, quantum ad salutem animarum ouium pertineret, ipsi pastores met pascere. Eorum vero neutrum per pastores illos subdititios curatur. Primum enim ipsi, qui beneficia hæc ecclesiastica a mercatoribus, quo prædictum est assequuntur modo, quia propria persona possidendum ea sunt minus idonei. Ideo hæc eadem alijs æque aut longe etiā q; ipsi sint, ad onus hoc inhabilioribus, pro aūuo censu locant, nō secus atq; cēsus ac redditus annui ex agris locantur & emuntur, vt is demum habeatur emptor idoneus, qui pluris mercem licitauerit. Ita plane pro precij quantitate elocantur, nunc per Curtisanos Ecclesiastica beneficia. Dehinc quum fere fiat, vt maius precium annuum offerat, qui ad Ecclesiæ munus quam minimum sit idoneus, euenit, vt conducticij illi pastores (an prædones rectius quis eos dixerit, dubium est) simplici Christi plebeculæ pro Euangelij limpidissimo fonte, turbidas, protritās, ac ruderibus oppletas, propinent lacunas, dum legendas quas vocant Sanctorum, nec ab Ecclesia receptas,

tas, & gentilibus fabulis, q; Christianæ & Euangelicæ doctrinæ similioribus, ad populū Christi publice in concione docent. Quid enim aliud docerent indocte docti ac idiotæ illi, qui lanā magis q; salutem ouium, vt curarent, munus hoc Ecclesiasticum pecunia etiam modica conduxerunt: ac mercenarij sunt, non (quod Euangelium obominatur) pastores. Ita enim fit, vt Christi simplex plebecula, per supposititios hos pastores, a germana Christi fide ac indeum fiducia, in quibus sola requiescit animæ salus, ad hominum superstitiosa somnia ac commenta, per quæ res familiaris mercenariorum conductitiorum, quam Christi gloria augeatur potius, ducatur, trahaturq; ac multiplicibus etiam exactionibus interrim grauetur plebs Christi, quando hoc solum curant conductores, ut vltra pensionem locatori pendendam, res ipsa eorum quoq; reddatur lautior, expilaturq; interea suis nummis ab exteris nationibus, vnde nulla nec mutua beneuolentia aut gratiarum actio speranda ei est, Germania, quanquam beneficia hæc non ad externos, sed suos, hoc est Germanos vt pertinerent, primum fundauerit. Quapropter sacri Romani Imp. Status obnixè quoq; rogant, vt prefata onera ac grauamina, per quæ tam immenso pecuniarum cumulo spoliatur Germania, quæ hinc per Curtisanos male prodigitur, radicitus ac penitus tollatur & auferantur, ita vt beneficia per Germaniam nemini, quam natis Germanis, qui personaliter ea possideāt, id quod & æquitas & honestas ipsa sibi postulant, post hac conferantur ac concedantur.

QVIBVS NEXIBVS ARCHIEPISCOPI ac episcopi a suis Capitulis ob collationem beneficiorum sint ascripti.

22 Nectantum beneficia ac parochiales eccle-
siae, Romae, ob pecuniae, fauoris, aut familiaris consue-
tudinis amorē, indoctis, turpibus, ridiculis, ac offen-
diculorum plenīs conferuntur personis. Sed & si-
mile quiddā ab Archiepiscopis & Episcopis cōmitti-
tur, qui per eorum capitulares congregationes ita
obligantur, vt omnia praeiungua beneficia, curata
ac non curata (que proculdubio a fundatoribus pri-
mum, vt ad doctos ac integros pertinerent viros,
sunt fundata) Capitularibus Canonicis, vtcunq; ad
hoc idoneis, conferre necessū habeant, qui de hinc
alia beneficia simplicia ac curata, indoctis, ac ludis-
cris personis, modo quam maximum pendeant cen-
sum annuum, elocāt, aequē atq; supra de mercatorū
societatibus dictum est, ita quod possessores illi con-
ductitij, maiorem partem ex illicitis exactionibus
vivere, atq; ob id subditos eo amplius onerare co-
guntur. Similiter & cum ceteris cathedralibus col-
legiatisq; Ecclesijs, ac earum capitulis agitur. Item
& per praepositos, reliquosq; in dignitate constitū-
tos agitur idem, interim dum sua conferunt bene-
ficia ecclesiastica.

23 Praeterea, qui pinguiora, ita vt praedictum
est, habent beneficia, ac ecclesias parochiales, vt-
cunq; annuas pensiones amplissimas ex locationis
titulo, a conductoribus percipiant, quibus redditib;
bus a laicis fundatoribus beneficia haec ampliter
sunt dotata, tamen committunt locatores, vt do-
mus beneficiariae praeneglecta aedificiorum cura,
penitus collabantur. Nihil enim aliud curant bene-
ficiorum personati isti possessores, aut locatores,
quam vt pecuniae aequo maiorem summam quotan-
nis a conductoribus recipiant, ac eandem hinc in va-
rios,

rios, sed in inhonestos, illicitos ac offendiculorū pec-
catorumq; plenos vsus conuertant, de salute & cura
animarum, vel subditorum, vel etiam eorum, quorū
rum ex marsupio viuunt, hoc est fundatorum, pror-
sus apud hos nulla mencio, respectus (velut Mega-
rensiū olim) plane nullus. Eapropter Sac. Ro.
Imperij Status, ac Principes & proceres laici, hic
quoq; supplicant, Sanctitas Pontificia velit eam of-
fendiculorum sylvam, turbatum rerum ordinem, ac
onera haec iusto grauiora, tollere, emendareq; ac
archiepiscopos, episcoposq; ab obligatione, qua ex
promissionis praedictae nexu tenentur, liberare solu-
tosq; reddere, ac adiecto cauere, ne post hac Archie-
piscopi & Episcopi, talibus adstringantur vinculis,
sed vt dehinc nulli beneficium ecclesiasticum, curā
ram habens animarum, conferatur, qui non sit doc-
trina, atateq; & moribus ad hoc idoneus, qui & ho-
nestam, ac presbytero dignam viuat vitam, & qui
ipse propria illud possideat persona, nec plura quis-
dem, sed vnum tantum beneficium curatum, seu
parochialem Ecclesiam, Christiane, hoc est sine
offendiculis vllis, sed multo, cum doctrinae tum vi-
tae integritatis fructu, administret.

DE PRAELATVRARVM COM-
mendis, vt vocant, & Incorporationibus.

24 Item, & illud hucusq; notorie obseruatum
fuit, vt Abbatiae multae, Coenobia item plura, ac res
liquae id genus domus seu Ecclesiasticarum perso-
narum congregationes, fundationes s. Imperato-
riae ac Principales, Cardinalibus, Episcopis, ac cae-
teris praelatis, in tutelam commendarentur incorpo-
rarenturq;. Quare factum est, vt per Cardinales
Episcopos

Episcopos ac praelatos illos, quibus ita, vt dictum est, commendatae erant Abbatiae ac Monasteria, ita sunt attenuata, exhaustaq; quod cum ante hac in vno illorum monasteriorum quadraginta, quin quaginta, aut vltra hoc etiam personae satis commode potuerunt foueri, vt nunc aegre quinque, sex, aut decem necessariae prouideri possit alimentis. Quare res omnis in priuata compendia ac comoda Cardinalium est excogitata. Vnde nedum plura oriuntur offendicula, sed & grauiamina oneraq; ardua, ac non ferenda Germanis. Ideoque & hic supplicatur, Abbatias praedictas, Monasteria, ac religiosas ceteras domus, denuo in integrum ius eorum, pristinumq; rerum statum restituendas, cauendumq; posthac, ne cuiquam tales Commendae, vt vocant, seu incorporationes, concedantur.

DE COLLEGIATIS ECCLESIIS quae super Nobilibus tantum fundatae sunt.

25 Insuper, licet quaedam sint collegiatae Ecclesiae per Germaniam, quae a Nobilibus, & in hoc, vt nobiles tantum summae atq; mediae sortis ad eas reciperentur, primum sunt fundatae, in quibus per diutinae obseruatae ac praescriptae consuetudinis priuilegium est, vt tantum Principes, Comites, Barones, aut alioqui Nobiles acceptari possunt, & debent. Attamen laudabiles hae consuetudines, iura non scripta, priuilegia Papalia, nequaquam curantur, manutinenturue, sed e regione agitur per Curisanos, ad liberae electionis Episcoporum, Praepositorum, ac Decanorum, & Canonicorum praepeditio nem, vt coadiutores aliqui contra Capitularium voluntatem ac consensum, efficiantur. Nec raro Curisani

tisanis, licet indoctis & ignobilibus parantur ad Canonicatus huiuscemodi accessus, non obstantibus statutis & consuetudinibus, & priuilegijs praescriptis ita, quod nobilibus Germanis beneficia subtrahantur, & haec eadem ignobilibus, vel ob pecuniam, vel familiarem consuetudinem, hoc pacto conferuntur, vt licet impetrantes ignobiles ad ea non admittantur, obstante sibi consuetudine, tamen si quis Principum, Comitum, Baronum, Nobiliumue haec eadem a Curisanis impetrare velit, cum colore quodam excogitati oneris, ab eisdem vel emere, vel annuo censu redimere cogitur, quanquam subinde alia huic negotio praetexantur vocabula, quare ipsa quoque nobilibus Germania, supremae atq; mediae conditionis, in magnum cedit onerum ac grauiaminum cumulum.

INVETERATA PRIVILEGIA manutenenda.

26 Ad haec quamuis omnia, Ecclesiasticis ac laicis statibus priuilegia ac immunitates sint concessae, Praeposituras, aliaque beneficia officia per se conferendi atq; eligendi, attamen per Sedem Romanam nouae subinde excogitatae sunt technae ac practicae, per quas priuilegijs praedictis derogatur multifariam, imo ea penitus tolluntur ac turbantur. Ea propter rogant Sa. Ro. Imp. Status, hoc emendandum, & in posterum cauendum, ac vnumquemque cum suis iuribus & priuilegijs defendendum, manutendumq; id quod rei aequitas ipsa per se sibi postulat.

DE ANNATIS

Quantum ad annatas, vt vocant, attinet, quas Ecclesiastici praelati, Romano Pontifici quotannis
I pendunt

pendunt, quāsq; ante aliquot annos Germani Principes Sedi Ro. sub certis vsq; annorum metis, eo tamen modo, vt persoluerentur, consenserunt, quod pecunia hac ad nihil aliud, q̃ contra Turcas parandam defensionem Romæ tamq̃ de posita, fideliter adseruaretur. Verum, cum anni, in quos præfato modo consensum erat per Germanos, iam olim effluxerint, ac annatas depensas, non contra Turcas, sed alio, experientia Germani Principes didicerint, versas. Ea propter per omnes Imperij ordines illud ipsum pro onere non mediocri huc allegatur, supplicaturq; id quod in responsione generaliori pontificio data, ac in primis ex Cæsareæ Ma. literis ad Sanctitatem Pontificiam eam ob rem scriptis, liquido magis reperitur, q̃ ob causam laici status Ro. Imp. vela complicanda censuerunt.

DE CONTRIBVTIONE ECCLESIASTICARUM, ac religiosarum domorum contra Turcas, ac pro defensione iuris & tranquillitatis publicæ.

28 Item, postq̃ laicorum Imperij Statutum maiores Ecclesias, Monasteria, ceterasq; religiosas domus per Germaniam, ad laudem omnipotentis, ita ampliter atq; hoc pacto dotarunt diuicijs auxeruntq;, quod iam laici ipsi, vix tertiam aut quartā partem in bonis temporalibus possident, atq; ob eam causam, necessitati, tam Ecclesiasticorum q̃ laicorum subleuandæ, propugnandæq;, ac manu defendendæ paci ac iuri publici, nec non & in Turcas, ceterosq; Ecclesiæ Catholicæ, ac sacri Ro. Imp.

Ro. Imperij hostes parandæ expeditioni, præ rerum inopia vires minus suppetant. Ideo negocij ipsius exigit necessitas, æquitatq;, quod sanctitas Pontificia ita æque ac paterne rem temperet, vt Ecclesiastici etiam tanq̃ qui ampliores possident diuicias, nedum contra Turcas ad ferendam opem teneantur auxilares porrigere manus, sed ad tuendum ius publicum, ac tranquillum reipub. Christianæ statum, quotannis pecuniæ quippiam contribuendum, ita quod Archiepiscopi & Episcopi Ecclesiasticis prælati ac personis suæ ditioni subiectis, ipsi soli ad ferendum hanc opem, contributionem prædictam indicere, ius ac potestatem habeant.

29 Atq; illud eo moderamine agatur, vt electores, ceteriq; Principes & magistratus laici ab Ecclesiasticis proceribus, in eorum principatibus, comitatibus, oppidis, ac territorijs, in exercenda iurisdictione non perturbentur, aut præpediantur, Nempe hac re fiet, quod laici inter ecclesiasticos ius, ac tranquillitatem publicam tueri, & ecclesiastici sub laicis degentes, eo facilius ac commodius etiam ius quemq; suum defendere, ac manutenere poterunt, cum Ecclesiastici paria onera vna cum laicis magistratibus ac gubernatoribus prouinciarum ferre & contribuere iubeantur, quemadmodum ad id ipsum ex Christiana & germana charitate, ac ob æquitatem, paritatemq; seruandam alioqui tenerentur, obligatiq; sunt.

30 Et quandoquidem omnes Ecclesiastici, in primis ac præcipue, merito pro viribus contra Turcas, tanq̃ hostes Christianæ fidei, ad ferendam opem, parandam defensionē, recuperandūq; manu, quas olim crudelis ille ferro subiugarat Christianorum prouincias,

prouinciās, teneantur. Eam ob rem, pro licito, bono ac pariter Christianae reipub, utili & necessario, visum placitumque est, ut si quando exigere id necessitas videbitur, quo mundus & praeiosior supellex Ecclesiarum cathedralium, monasteriorum, ceterarumque ecclesiarum ac religiosarum domorum, aurum, argentum, unioinum, aliorumque praeiosorum lapidulorum, denique & campanarum pars non necessaria, pro communi Christianae reip. utilitate in medium conferatur, ut thesaurus ille ecclesiae Turcis potius, quam nobis custodiat, adseruiatur, id quod & per Graeciae regnum iam olim vsuuenisse experientia ipsa docuit. Quares Turcis magno caesit lucro, praesidioque, quando reperto hoc Ecclesiae mundo, seu thesauro, militibus suis comparare potuerunt vberior rem comeatum, ut eo instructiores hinc ceteras Christianorum vrbes oppugnarent ac prouinciās.

VT PERSONAE ECCLESIASTICAE

ob perpetrata maleficia commeritam

nullam luant poenam.

31 Item, quicumque Ecclesiasticos recipit ordines, maiores seu minores, per hoc omnium poenarum magistratuum secularium, ut cumque magna perpetrent maleficia, immunis esse contendit. Neque hoc ita ordinati temere praesumunt, quod ab ecclesiasticis summae conditionis statibus, in peccandi hac licentia manuteneantur. Saepenumero enim comperitum est, ut quum ita consecratis, praesertim sacerdotibus, per iura canonica legitimae uxores sint interdictae, quod dehinc pudicitiam matronarum, virginum, laicorum s. vxorum, filiarum, sororumque attentant, ac nocturno interdumque sollicitant. Efficiunt quoque per assiduam ac indefessum laborem, partim muneribus

neribus, donis ac blanditijs, ut complures honestae alioqui virgines & matronae, partim etiam in secretis, quas vocant, Confessionibus, id quod euentu ipso compertum est, diuturna opera labefactentur, ad peccata, offendiculaque commoueantur. Nec raro etiam euenit, ut ipsae uxores ac filias, maritis patribusque detineant, & remorentur, minantes interrim, gladio, aqua, igniue, ultimos repetitas uxores. Atque tantorum malorum segetem ex libidine insana contrahunt, mirum quid latrocinij, homicidij, innocentium delacione, igni, rapina, furto, falsa cuedenda numismata, ac mille scelerum formis, interim contra diuina humanaque iura omnia non sine magno etiam aliorum offendiculo, liberrime ac impune quotidie committant. Nempe immunitate ac peccandi sua licentia, quam ex priuilegijs canonum sibi vsurparunt, in hoc freti. Cum enim & semel compertum habet, licere eis impune quicquid libuerit, tum nedum magistratibus civilibus, sed & suis episcopis ac superioribus medium ostendunt vnguem, quodcumque illi vel iubeant, vel vetent. Et tandem ut in peccatis maleficisque perpetrandis magis adhuc foueantur, praeter omnem aequitatis rationem, aliquatenus interdictum est Archiepiscopis, & Episcopis, ne malefactores hos publice criminali iudicio reos agere possint, nisi prius degradatos, in quod tantis sumptibus, tantaque pompa celebrari oportet, ut propterea per quam rarissimum videri illi malefactores merita plectentur poena. Adhuc adstringuntur, obliganturque Episcopi per sua Capitula, ut personas in sacris ordinibus, quod dicitur, constitutas, secundum Canonica etiam iura, poenis veterumque leuibus, punire, affligereque non audeant. Quares

tota eo spectat, ut ex disparitate hac, inter laicos ac Ecclesiasticos similitudines, dissidia, atque odia plusquam Vatiniiana oriantur.

32 Illud quoque non mediocriter timendum est, ut si personarum Ecclesiasticarum iam dicti oneris aliorumque malefactorum causa, quae quotidie perpetrare pergunt, non aequa iura, iudices aequos, paresque poenas habeant, quod eorum vita offendiculosa apud laicorum vulgus tumultum quempiam, seditionemque per grandem, nedum contra ipsos Ecclesiasticos sed & contra magistratus, ac superiores omnes, quod impunita sinant maleficia tam notoria, commotura, excitaturaque sit.

33 Qua propter necessitas, aequitasque ipsa sibi postulant, ut Ecclesiasticarum personarum praedicta praesumpta privilegia abrogentur, aboleantur, e medio tollanturque, ac illarum gratia finaliter sanciantur, caueatur, ac statuatur, quod ordinati in maioribus vel minoribus constituti, una cum personis laicis, aequa habeant iura, aequos iudices, paresque poenas, ita quod Ecclesiastici ultra laicos, in paribus delictis, nullam praetendere possint prerogativam, immunitatemque, sed ut quisque delinquentium Ecclesiasticorum sub quo deliquit iudice, ob commissum suum maleficium, secundum delicti qualitatem ac mensuram, non secus atque alij malefactores, poena a iure communi Imperij imposita delicto, commensurataque, plecti, puniri, & affici possit atque debeat. Id quod vere Ecclesiasticis, hoc est probis & eruditis viris, dubio procul impendit magis aridebit, tantum abest, ut per hoc ledi ius eorum putent. Hac re namque fiet, ut titulo tantum Ecclesiastici, alioqui improbi nebulones, ad obedientiam maioribus

maioribus debitam, ac ad bene honesteque vivendum compellantur. Ad hac seditiones, similitudinesque inter eos atque laicos praecaveantur, evitenturque. Denique & hoc ipso laici ad observandum, colendumque, integre vitae Ecclesiasticos eo magis invitabuntur, permovebunturque.

DE ONERE BANNI, SEV excommunicationis.

34 Item Romae ceterisque in locis per Archiepiscopos ac Episcopos aut certe eorum Ecclesiasticos iudices, multi Christianorum ob causas pphanas, ob pecuniae denique, ac turpis quaestus amorem excommunicantur, multorumque, sed eorum in fide infirmorum conscientiae per hoc aggravantur, & in desperationem pertrahuntur, ac denique ob pecuniae, lucritiae tantulum, aut alioqui res minimi praecij, ad internitionem usque animae, corporis, honoris, atque rei familiaris, contra divina humanaque iura, perducuntur. Quando nemo, nisi ob convictum haereseos crimen, excommunicationis gladio feriendus, aut pro secluso a Christiana catholicaque Ecclesia, sacris literis testantibus, reputandus est. Ea propter Sa. Ro. Impe. Principes proceres ac Status laici rogant, ut Pontificia sanctae tantumque fidus Christianus, ac pius pater, velit praefatum onus Banni, seu Excommunicationis, apud seipsum dem Romanam penitus abolere, ac apud ceteros Archiepiscopos, Episcopos, & eorum iudices Ecclesiasticos ablegare, tollere, & denique ita sancire, cauereque, ut nemo ullam ob causam, quam manifestum ac convictum haereseos crimen, & quantum ad Sacrosanctam Christi fidem attineret, excommunicationis fulmine feriatur, aut pro secluso a Christiana ac catholica Ecclesia.

ecclesia, habeatur. Per iniquum siquidem est, fideles Christi ob temporalium bonorum, lucriue, aut deniq; vllam aliam humanarum constitutionum transgressionem, excepta hæresis perfidia, a deo opt. maximo, suaq; ecclesia catholica excludi, seiumgi, separariq;.

QVO PACTO MVLTICOHABIT
tatores oppidorum excommunicati, & ipsi vt-
cunq; innocentes excommunicantur

35 Item & illud in plerisq; sæpiuscule euenit, quod vicinorum excommunicati decē, & eo ap̄lius, quos tamen causa nihil omnino contingit, cum ipso principali excommunicationis poena aggrauatur, & nō ob aliud, quam vt officiales ecclesiastici s. iudices, facilius, citiusq; pro libidine sua miseram plebeculā depeculentur, ac pro suo libitu, eorum abutantur simplicitate, ipsosq; principales ad quascunq; etiam iniquas acceptandas transactiones per hoc compellant, adigantq;. Nam etiam si excommunicatus ipse, vna cū vxore liberisq; suis, per in tolerabile hoc & iniquissimum Banni onus, in exiliū ire cogatur, quod hac in re nullus sit officialibus modus, neq; finis neq; vlla facultatum ratio. Tamen nullus est hominibus illis respectus, num industria, dataue ad hoc opera, & per contemptum, an necessitate ita impellente, vel casu potius, vicini cohabitatores, quum excommunicato ipso participarint, commercium habuerint, aut sufficiens ne hæc fuerit concitibus causa, quare excommunicatum merito solum vertere iussisse debuerant, horum pensi habetur nullum. Sed vnum curatur hoc per officiales, vt quousq; principalis ipse excommunicatus, soluendo

uendo non est, conciuēs ac vicini sui, vtut culpa vacent, ad solutionem tamen quod superest debiti, cogantur. Quod si aliquando officialibus in os obtrudatur, contra domestica, nempe canonica sua, eos hoc moliri, iura, quæ pecuniæ causa quempiam excommunicari, aut interdictum edici vetent. Nihilominus tamen id ipsum conantur causantes interim, non ob pecuniam, sed contumaciam, quæ tanto sit maior, quanto vnde sibi originem ducit, minorem habeat causam, tales excommunicari, atq; hac decipula, auariciam suam officiales, nugando contegere nituntur.

ITEM ET DE ILLICITIS interdictis.

36 Præterea, cum sacerdos, aut alioqui Ecclesiastica persona, casu occiditur, tum nedum occisor excommunicatur, sed & totū oppidū, aut totus pagus, iniquissime interdictitur, q̄ interdictum eousq; durat, tam diuq; interrupra pendent publica Christianorū officia, quousq; occisor vel tota incolarū eius loci communitas fecerint homicidij compensatiōnem, homicidiumq; expiarint, non considerato eo, dederit ne occasionem, vt se gesserit probe, vel nequiter versatus fuerit occisus sacerdos, vel alias Ecclesiastici ordini ascriptus, licet iura canonica ipsa in quibusdam casibus, modum negotio præscribant, pragrauanturq;, itaq; ex delicto vnius, centum alij, nihil tale commeriti, nedum contra communem æquitatem, sed & contra omnia diuina & humana iura.

DE ABROGATIONE FERIA- tarum aliquot dierum.

K

Insuper

37 Insuper & feriarum festorumque dierum tanta copia laicorum vulgus non mediocriter virgetur. Nimirum, cum tot sint religiosi facti dies, ut vix aegre tempus agricolis suppetat, quo fructus agri, tot sudoribus e terra pellectos, aliquando a qua pluuia, immodicoue aestu, non raro etiam grandine, aliaue tempestate periclitantes, in horrea conferant, quos tamen fructus, si non feriarum solennibus praepediti forent, commode, ac citra facturam ex agro legere, domumque ferre potuissent. Adde, quod feriatis quoque diebus, qui dubio procul bono consilio, ac in dei opt. max. honorem, primum bene sunt feriat, innumera perpretantur delicta, peccataque & scelera potius, quam his omnipotens colatur veneretur. Id quod res ipsa notorium facit, tantum abest, ut restibus hoc egeat. Eamque ob causam Sa. Ro. Imp. Status laici consultius putant, ac reipub. Christianae conducibilibus, si effrenis feriarum (quae animis quam externo cultu Christianis, hoc est his, quibus a peccatis semper feriandum est, rectius celebrantur) festorumque dierum numerus paulo coerceatur in arctum, minuaturque.

DE DOMIBVS ORDINVM MILITARIUM, ac Baliujs, ut vocant, per Appuliam, Siciliamque, ordini militari Teutonicorum videlicet, doloque Germanorum ditioni ereptis.

38 Item licet dominis ordinis diuinae Mariae virginis, quos vulgo fratrum Teutonicorum vocant, ex liberalitate Romanorum Imperatorum celeberrimae memoriae, item & principum, Comitum & Baronum, in eos collata, ceterorumque nobilium contributa auctione, certa bona temporalia, ac redditus & census annui, per Appuliam, Siciliam, reli-

quaque Italiam, empti sint atque adaucti, non ob aliud, quam ut contra hostes Christianae religionis, ad pugnam instructiores forent, haberentque Germani nobiles pariter & fidei catholicae propugnatores, unde commodius & honestius vitam militiae semper paratam viuere possent, ea ex bonorum alse praefecturae eius ordinis aliquot, quas vulgo Baliuias, ac a com meatu ordini parando, comeaturas vocant, distinctae sunt, & determinatae per classes, quas & quiete sine cuiuspiam turbatione, per multa secula possederunt, usurparuntque. Attamen per praecedentes Romanos Pontifices ordini praedicto bona talia erepta, ac Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, illisque nec Germanis, nec praefati ordinis militaris existentibus, collata traditae sunt. Quemadmodum & in hunc usque diem militaris Germanorum ordo hispijs spoliatus, carere cogitur. Insuper priores Romani Pontifices domus ordinis supra dicti locatas, nato Italo, nempe Hieronymo Veneto tradiderunt ac concesserunt. Eumque Ordinis praedicti insignibus decorarunt, contra Romanorum licet Pontificum ac Imperatorum statuta & Priviligia, toties ante hac per eorum praedecessores res roborata, quibus ad Germanos tantum ordinis milites, ut haec omnia pertinerent, cautum sanctumque est.

Deinde & Romanenses Curtisani ordinis supra memorati, domos per Italiam, Bononiae putata, Papalibus Bullis ac prouisionibus attentare conati sunt, quod facto, ordinem ad litigandum secum Romanae coegerunt. Id quod non ad mediocrem perniciem & ipsius ordinis, & totius Germanicae vergit nationis. Demum Germanis Stablore quoque diu-

Benedicti Monasterium, contra fundationis,
iura superioribus, paucis equidem annis erep-
tum est, ac in commendam, ut aiunt, Cardinali Co-
lumnæ collatum, quæ omnia in perniciem tendunt,
ac irrecuperabile Germanicæ Nationis detrimen-
tum, attentatumque est, quicquid id est, contra ius &
phas, ac æquitatem omnem. Ea propter imperij
Status hic quoque rogant, Sanctitas Pontificia velit
Militari Teutonicorum ordini, bona erepta, cen-
susque & redditus ablatis, absque ulteriori mora red-
hibere, reddere, ac restituere, aut id ipsum, ut quan-
to citius fiat, mandare, curare, quemadmodum ius-
ris, bonique & æqui ratio hoc sibi postulat.

DE ONERIBVS SACRI RO. IM-
pe. statuum laicorum, contra Archiepiscopos,
Episcopos, ceterosque prælatos Ecclesiasticos
eorum quoque Capitula, ac suffectos iu-
dices, quos vocant, Ecclesiasticos.

39 Præter onera supra memorata Archiepisco-
porum, Episcoporum & prælatorum, quod hij, ut
prædictum est, a sede Romana conservatores de-
legatos, atque id genus alios plerisque Ecclesiasticos
impetrant iudices, per quos laici non ferendis ag-
grauantur modis, quod non omnino infrequenter
euenit, ut laici in periculum ac perniciem animæ,
æstimationis, corporis atque bonorum perducantur,
ac quantum per hos stat iudices, pertrahantur etiã.
Sed hic nondum finis. Sunt enim complura adhuc
alia gravamina, prout sigillatim ea per capita nunc
recensebuntur.

PRIMUM, QVIBVS MODIS LAI-
corum bona immobilia ad Ecclesiasticorum man-
us, & non contra, ab Ecclesiasticis ad lai-
cos perueniant. Item,

40 Item, quum a sede Romana constitutioni-
bus sit cautum ac prouisum, ne bona Ecclesiastica,
præsertim immobilia, regulariter personis laicis,
vnde distrahi aut vendi possint, & tamen Ecclesia-
stici, nulla cogente necessitate, sed tantum, ut eorū
res familiaris reddatur lautior, crescantque census,
nunquam non cessant, laicorum prædia emptionibus,
innumerisque alijs modis ad se pellicere, si qua tan-
dem sit possibile via. Quod ipsum quoque statibus
laicis graue, damnosum, ac intolerabile est. Quam
ob rem Sa. Ro. Imp. Status laici, reipub. Germa-
norum utile, necessariumque putauerunt, si omnia
bona immobilia, soli, quæ posthac aliquo quocum-
que tandem titulo a laicis ad Ecclesiasticos perueni-
rent, possent a laicis superioribus, quorum ditioni
prædia hæc subiecta forent, tandem ab Ecclesiasti-
cis redimi, lvi, atque iusto precio vendicari, non con-
siderato, quicquid contra hoc privilegiorum præ-
tenderent Ecclesiastici.

QVOMODO EPISCOPI BONA
hæreditaria Ecclesiasticorum ad se
trahere conentur.

41 Nec raro & illud facto contigit, quod quum
personæ Ecclesiasticæ bona hæreditario titulo, a
maioribus suis, vna cum cæteris cohæredibus, iure
hæreditario sibi forte usurparent, ac si de hinc in-
testati decessissent Ecclesiastici, tum per Episcopos
rum nonnullos sibi ipsis bona illa hæreditaria laico-
rum vendicare ceperunt, non in mediocrem proxi-
morum venientium ab intestato cognatorum per-
niciem ac iacturam. Quæ res ipsa quoque laicis non
ferenda, imo omni modo onerosa, intolerabilisque
est.

K

Quo

QVO INGENIO, BONA QVAE
dam laica, quæ Ecclesijs, aut alijs religiosis domibus
certis pactiõibus vendita sunt, vel hypo-
thecata, ditioni Ecclesiastica subi-
gari conentur.

42 Ad hæc, si quando casu ita contingit, quod bo-
na laica temporali iurisdictioni subiecta, fructibus,
redditibus, censibusve annuis Ecclesijs, ac cæteris
religiosis domibus legentur, vendantur, hypothe-
centur, aut quouis alio titulo tradantur, vel a laicis
erga Ecclesias ac monasteria annuo censu tributa-
ria efficiantur, moluntur Ecclesiastici, talia prædia
laica ex ciuili potestate ac ditione in Ecclesiasticam
transferre, atq; huic vt cumq; iniquo illicitoue cona-
tui, Episcopi, Ecclesiasticiq; patrocinantur prelati,
tuenturq; rem longe iniquissimam, tantum abest,
vt in hoc quemq; reuereantur Ecclesiastici.

DE COLLATIONE BENEFI-
ciorum Ecclesiasticorum iamprimum
fundatorum.

43 Item, quum beneficium aliquod Ecclesiasti-
cum a laicis summæ vel mediæ conditionis primū
fundatur, dotaturq; tunc quidam Episcoporum pri-
mam eius beneficij collationem sibi vsurpare ni-
tuntur, ac beneficij ipsius dotationem, fundationē
ue prius confirmare recusant, q̃ eorum intentioni
acquireuerint, qui beneficia ex suis censibus dota-
runt, hoc est, fundatores & patroni secundum iura
etiam Canonica collatores ordinarij.

DE CONFIRMATIONIBVS BE-
neficiorum Ecclesiasticorum, non necessarijs,
atq; alijs id genus grauamibus.

Præterea

44 Præterea si quis nouam fundationem bene-
ficij Ecclesiastici fraternitatisue erigere, atq; ean-
dem confirmandam petere velit, quanq; confir-
matiõis huiusce, de iure ac æquitate minime indige-
at. Nihilominus tamen fundatores beneficiorum
præter modum, pecuniarum exactionibus, ad vi-
uum vsq; ad grauantur, exugunturq; ac per Roma-
norum statuta, technas ac subtiles practicas, eo ad-
guntur, vt fundationes hæ omnes, quamuis mini-
mi sint præcij, necessario confirmentur. Quod ip-
sum non mediocre Germanorū laicorum est onus.
DE SVBSIDIIS, ET ALIIS ONE-
ribus quæ imponuntur Ecclesiasticis, qui col-
latores habent laicos.

45 Deinceps, si quando contingit, Ecclesiasti-
cam personam a laico, beneficio aliquo dotari, &
Episcopo pro inuestura accipienda præsentari, tum
Episcoporum in spiritalibus, vt vocant, vicarij, pro
inuestura tantum erogant aris, præsentatis illis,
quantum collatum beneficium in annuo habet
prouentu, nonnunq; etiam, quantum bimo. Ita
enim altera portio exigitur Episcopo, & reliqua
interim Archidiacono, aut Archipresbytero pro
inuestura vel possessionis traditione.

46 Insuper nimiumq; pro viribus, illicitis ex-
actionibus grauant Episcopi beneficia, subsidijs ni-
mirum, nullæ licet subsint vrgentes, aut illud sibi ad-
modum postulantes causæ, hoc est quod iura vo-
cant, manifestæ & rationabiles, vltra etiam modū,
quæ iura cõmunia in casibus euidentibus & necessa-
rijs præscribunt. Illis nempe casibus, quibus solis
iura subsidiū ab Ecclesiasticis erogari pmittunt, sitq;
eius rei imodico vsu, vt præbiteris vitæ necessaria
vix aut

vix, aut certe ne illa quidem relinquantur. Demum
& in totius populi caput hoc redundat onus, quan-
do ita præmuntur sacerdotes, vt respirare eis non
liceat, ni vicissim subditam plebeculam arrodant.
Ita ex onere seritur onus, eousq; vt nullum gratis,
nisi numeretur semper aliquid, ministrent sacra-
mentum, Ecclesiæ Christianæ donum, ad quod
tamen præcipuum gratis vt facerent, darentq; ea
gratis, quæ nullo ære redimi possunt, atq; ipsi gratis
accepissent, sacrosancti Euangelij attestantibus li-
teris, tenebantur. At illud res ipsa fecit notorium.

QVO PACTO SÆPIVS, ET

quidem plures, vna indocti atq; inido-
nei ordinentur sacerdotes.

47 Item, Archiepiscopi, Episcopi, & eorum
suffecti, quos Suffraganeos vocant, sæpe numero
plures indoctos, idiotas, inhabiles, vilesq; ac ludi-
cras personas ad sacerdotij functionem ordinant,
qui cum ex ministerio ecclesiæ, ad quod minus sunt
idonei, viuere non possint, tamen neq; aliunde vel
ex beneficijs, uel proprijs hereditarijs bonis, vnde
vitam presbytero dignam, ducere queant, habent,
sed tantum imaginarios & fictitios, aliquando neq;
illos quidem, secum ferunt titulos, sitq; dehinc, aut
ex innata malicia morumue leuitate, aut qua præ-
muntur, egestate (sicut res est malesuada fames) vt
inhonesta exerceant commercia, ac munia sacerdo-
tibus, obeant, indigna, Quæ res ansam subinde mi-
nistret, vere ecclesiasticos ac Christo sacros præ-
byteros floccipendendi, nihilq; faciendi, quod il-
lorum vita coram vniuerso populo offendiculis sit
q; refertissima. Interim a quibusdam Episcopis sex
corruptis

corruptis testibus, ad hoc adhibitis, dignus ne sit sa-
cerdotij munere vel minus, ordinandus, fides adhi-
betur, qui passim quosq; indignissimos simulatis su-
is vocibus testantur dignos, atq; hoc ministerium
aptos ferunt & accomodos, licet non raro nullus
personatorum illorum testium, ordinandum, vel
de facie albus an ater sit, nouerit, conanturq; ita
Christianis sanctionibus, sub persona, fūco, atq; ficti-
tio tantum prætextu, satisfacere.

DE IMPENSIS IMMODICIS.

Quæ in ecclesiarum consecratione in-
sumuntur.

48 Insuper quum ecclesias ac templa prætenuia
quidem, deo dicant sacrantq; nonnulli suffraganeo-
rum, subditos, vtcunq; per se egestate laborantes,
superfluis, minimeq; necessarijs sumptibus oner-
ant, neq; hoc contenti, quin munera quoq; & illa
quidem immodica, a misera plebecula exigunt.

49 Item quum laici ecclesijs altaris donant or-
namenta quædam, nec non casulas, & similia, ac in
dei honorem pecunias suas expendunt, nihilomi-
nus tamen Suffraganei exigunt, vt talia, priusquam
ad altaris conuertantur vsum, consecrentur, pro
qua demum consecratione munera ac dona petun-
tur innumera. Quapropter æquum est, vt tales ab-
usus deleantur. Et si Suffraganei frustra laborare
nolint, vt vnicuiq; prælato aut plebano talia facien-
di permittatur potestas.

QVEMADMODVM CEMITE

ria nonnunquam superflue, ac minime ne-
cessario consecrentur.

50 Demum si forte sine armis, pugnis tantum &
capillis

capillis in cimiterio, duo, pluresue manus con-
ferant, aut rixam habeant, ad sanguinis vsq[ue] quantu[m]
uis modici effusionem, tum ad interdictorum se-
ueritatem recurrunt Ecclesiastici, nec prius publica
Christianorum redintegrant officia, q[uam] ciuium vni-
uersitas cimiterium denuo magna pompa, graui-
busq[ue], nec profecto minoribus, impensis consecrari
curauerit, q[uam] primum, vt praedictum est, ex proph-
no redditus sit sepulturae is locus sacer. Quae om-
nia in caput tandem redundant laicorum.

51 Item, Suffraganei excogitauerunt, vt solum
ipsi, & nullus alius sacerdos, laicis campanas Bap-
tisent, credunt deinde simpliciores ita affirmanti-
bus suffraganeis, tales campanas Baptisatas, demo-
nes & tempestates pellere. Quapropter innumeri
plerumq[ue] adhibentur compadres, praecipue vero,
qui fortuna pollent, exorantur, qui Baptisationis
tempore funem qua campana religata est, tangunt,
ac Suffraganeo praecinente (quemadmodum in
paruulorum Baptisatione fieri solet) omnes pariter
respondent, ac campanae nomen ingeminant, veste
q[ue] noua, quemadmodum & Christianis fieri solet,
campana induitur. Inde ad sumptuosa properatur
conuiuia, quibus praecipue compadres, vt eo largi-
us munera offerant, adhibentur, nec non suffraga-
nei & eorum capellani cum multis alijs ministris re-
galiter pascuntur. Nec hoc satis est, sed & suffraga-
neo mercedem persolvere necesse est, quam illi
munusculum vocare solent, inde euenit, vt aliquan-
do etiam in paruis villis centum floreni in tali ab-
sumantur & expendantur Baptisatione, quae res
non solum superstitiosa, sed etiam Christianae religio-
gioni

gioni contraria, ac simplicium seductio, & mera
est exactio. Veruntamen Episcopi, vt suffraganeos
vel vilissima obaeare possint mercede, talia & ad-
huc absurdiora tolerant. Res igitur tam nefanda
& illicita merito aboleri debet. Caterum si condu-
cere videtur, vt campanae consecrentur (ita enim
Suffraganei Baptisationem appellant, quoties a
prudentioribus de hac re interpellantur) conueni-
ens erit, vt talis consecratio per vnumquenq[ue] fiat sa-
cerdotem, quemadmodum cum aqua benedicta, sa-
le, herbis, & similibus fieri solet, idq[ue] absq[ue] precio &
expensis laicorum, ne populus simplex ita seduca-
tur, & damno afficiatur, nec non auariciae detestan-
dae praesumptio euitetur.

QUEMADMODUM DE NOVA

sancti cuiuspiam celebritate partem pe-
tant oblationis.

52 Deinceps, si forte per dioecesim Episcopi ali-
cuius noua effertur Sancti celebritas, ad quem pas-
sim concursus fit, tum Episcopi aut praelati eo loci
oblationum omnium tertiam, aut certe quartam
partem sibi vendicare praesumunt. Quod tamen
domestica eorum, nempe canonica iura, eis non
permittunt, quin oblata illa pecunia, potius ac me-
rito, pro totius Christianae reipub. necessitate, ad
contrahendum militum manum, parandumq[ue] ex-
peditoni bellicae com meatum contra Turcas vsur-
paretur, aut certe in proximi verteretur neces-
sarios vsus.

QVO PACTO ILLICITAM A

praepositis monasteriorum deo dicata-
rum virginum petant pecuniam.

L 2

Item,

53 Item, quum monasteria aliqua deo dicatarum virginum, per præpositos seu præfectos gubernentur, qui tamen ad libitum officio hoc moueri possunt, neque enim perpetua est hæc præpositura, attamen episcopi, acceptioni aut missioni præpositorum, prius consensum suum adhibere recusant, quæ a monasteriorum deo deotarum simpliciumque puel larum pecuniæ aliquid numeratum fuerit.

54 Item, quum Abbas quispiam, aut abbatissa eligitur, coguntur iterum per suffraganeos consecrari, licet antea, ut monachi & moniales satis superque sint consecrati, Suffraganeumque cum suis regie excipere & pascere, ac insuper tanquam muneris loco, magnam persolvere pecuniam. Quæ res non in paruum damnum cedit monasteriorum, sed etiam illorum, quibus monasteria illa sunt subiecta. Insuper Pontifices summi multa ac varia in curia Romana excogitarunt officia, quæ ipsi immani vendunt precio, quod quidem illi persolvere coguntur, qui (ita iubente pontifice) opera talium indigent officialium seu scriptorum. Hinc euenit, ut natio Germanica, præcipue vero episcopi, quoties Pallium redimunt, aut confirmationem a Romano petunt Pontifice, ac multi alij, oppido aggrauntur, ac longe plus, quam elapsis annis, pecunias suas dilapidare compellantur. Hinc facile conijcere licet, quot Romæ, quantique laquei per emungendis nummis tendantur. Quapropter talia officia merito deleri debent.

DE ARCHIPRÆSBYTERO

rum officialibus, & alijs iudicibus ecclesiasticis

55 Archipræbyterorum quoque officiales, ut plurimum

rimum, sunt indocti, inhabiles, insuper & scurrilibus moribus, nihil pensi habentes, nihil auentes, quam pecuniam. Et quam notorie in publicis degant peccatis ac facinoribus, quotidiano discitur usu, per quod laici, quos ob admissa, debito modo corripere, ac in pietate Christiana eruditiores & meliores reddere debebāt, nedum ad meliorem frugem non perducuntur, sed offendiculis onerantur potius. Ad hæc per leues ac viles has officialium personas, in quorum conscientijs nulla Christiana pietas viget ratio, sed tantum sceleratus habendi amor, laici misere ad viuum usque in bonis suis spoliantur, ac depradantur. Id quod Archiepiscopi & episcopi, si quidem re vera quod dicuntur, essent, hoc est Christi pastores, dubio procul, diutius non tollerarent, ouesque Christi talibus offendiculosis pastoribus curandas, minime commendarent, pascendasue committerent.

QVAM INIQVELAICI AD VELITUM trahantur ecclesiasticorum tribunal.

56 Fere & hoc quoque accidit, ut laici ad ecclesiasticorum, licet periniquæ, trahantur iudicium. Nam etiam si actor sit ecclesiasticus, qui laicum reum iudicio conuenire intendit, attamen nihilo magis ordinariæ iurisdictioni reorum deferunt, quin passim ecclesiastici tales reos laicos s. quascunque etiam ob causas ciuiles ac plane prophanas, ad ecclesiasticum tribunal, refragantibus omnibus etiam iuribus, pertrahere adnituntur, quum tamen maxime conueniat, ac iure non ignotum sit, quo expressim cautum, actorem, rei forum sequi debere.

L 3 Quo

QVO PACTO MAGISTRATVVM

ciuiliū subditi, propter debitam pecuniā
am, ad iudicia Ecclesiastica per-
trahantur.

§7 Præterea Ecclesiastici sapiusculæ laicorum
subditos ob debita pecuniaria, coram Ecclesiastico
iudice in ius vocant, ac prægravi eorum iudiciorum
ordine eosdem inibi vexant atq; excutiunt, licet a
ciuili magistratu, adeoq; iudice reorum ordinaria
iustitia, iurisque debita executio eis nunq; fuerit vel
denegata, vel diutius q̃ par sit, procrastinata, sit
q; ita per actorem, ut dictum est, petulantiam,
quia conuenti iudicio Ecclesiastico laici, varios ob
casus ius suum non ita examulsi vel deducere per
imprudentiā, vel non probare per simplicitatem,
nouerunt, neq; edocti sunt, vt in præsentiam pro-
nuncientur excommunicationem, ac irreparabi-
lem rerum suarum perducantur detrimentum, per-
niciem & iacturam.

QVAM INIQVE LAICIS IVDI-

cibus præbeatur occasio ab Ecclesiasti-
cis, subditorum suorum peten-
di missionem.

§8 Insuper & alias ob plures causas illicitas, a
iudicibus Ecclesiasticis contra personas laicas emittun-
tuntur citationes ac monitoria, quanq; tales iudi-
ces, publica etiam testante fama, indubitanter per-
spectum habeant, vocatos ita in ius ad ditionis suæ
terminos minime pertinere, illosq; ad ordinarium
ius remittendos fore. Quod ipsum quoq; laicorum
subiectis, non ferendis modis, graue onerosumq;
est. Nam & si causæ, personæq; tales ad instantiam
magistratum ciuiliū ac laicorum superiorum
petitionem,

petitionem, tandem ad ius dicentis laici ordinariū
remittantur tribunal, nihilominus tamen ita imme-
rito in ius vocati, grauib; onerantur impendis,
damnis, & expensis, eo q̃ superiores suos laicos, q̃s
non raro ultra centesimum lapidem peregre ab eis
se contingit, primum requirere, de hinc literas mis-
sionum ab his impetrare, ac tandem eas ipsas iudi-
cibus Ecclesiasticis mittere cogantur, interim nun-
cijs ad hoc conductis eroganda est pecuniā, cessan-
dum a quotidianis operibus, ferenda impensæ, itis
nerum atq; aduocatorū. Quod si forte superiores
suos in ius vocati non continuo implorauerint,
missionum literas impetrarint, easq; iudicibus præ-
dictis transmiserint, ac ad monitionem vsq; proces-
sum interea fiet, iam Ecclesiastici iudices vel requi-
siti hinc a vocatorum superioribus, quacunq; tan-
dem in ius vocati sit causa, remittere tamen ita vo-
catos atq; admonitos ad ordinariū iudicem laicū,
recusant.

QVOD IVDICES ECCLESIASTICI

causas aliquot speciales, licet laicas, ita suæ asserant
ditioni, vt omnino eas remittere nolint.

§9 Quum apud Ecclesiasticum iudicem ob de-
cerptum virginitatis florem, item ob illegitime
natorum, hoc est, naturalium liberum statum, aut
seruientium mercedem viduarumue, quacunq;
etiam iudicio ventilantur causæ, contra laicos reos,
tum vel interpellati a litigantium laicorum superio-
ribus, iudices Ecclesiastici, terminum tamen sistens
di iure, nec circumducere, aut ad se in ius vocatos,
ordinariæ iurisdictioni vt remittant, præcibus induci
possunt.

DE ALIIS ILLICITIS ET INVTI

libus expensis causarum prophanarum, quæ ad Ecclesiasticos iudices trahuntur, ac denuo remittuntur.

60 Ad hæc, quum laicus coram iudice ecclesiastico, vt supradictum est, inique in ius vocatur, deumque ad petitionem iudicis ordinarij remittitur, tunc temere agentis procurator, qui tam male in ius vocari fecerat laicum reum, mercedem suam, a conuento, qui tamen temere ad vetitum tractus fuit iudiciũ, petit, cogiturque dehinc excommunicationis poena, innocens ille, vltra expensas, quas ob malã in ius vocationẽ in itinere, p procuratore, proque impetrandis & redimendis missionum literis, necessario expenderat, adde & neglectorum operum aestimationem, iam tandem nulliter & inique emissos iudiciarios processus, persolvere, atque ære non immodico coactus licet, pensare. Namque id si forte recuset, anathematis præsto est gladius, hoc ei minantur iudices ecclesiastici fulmen, ni persolutis vocationum literis, habendi libidinem ipsorum satiauerit. Ita afflictio additur afflictio. Neque iuris ratio, quæ temere in ius vocato, refundendas dicat expensas, a iudicibus his curatur quicquam, imo iudiciarius hic eorum ordo, ex diametro, quod aiunt, cum iuris bonique & æqui ordine pugnat. Eum tamen iudiciorum ordinem, non ob aliud, quantum coniectura assequi licet, hætenus ita religiose obseruarunt, quam vt plurima actorum turba per hoc ad eorum alliceretur tribunal. Ita semper iniquum, ex re, quæ merito debeat esse æquissima, student facere lucrum.

Quo

QVOMODO NOVAE PER VIOLENTIAM INSTITUANTUR DECIMARUM PRÆSTATIONES.

61 Item, etsi laici per multa annorum curricula de certis eorum prædijs, neque maiores neque exiguas, vt vocant, præstiterint decimas, tamen per Ecclesiasticos iudices, apud quos iniquis litigant conditionibus, auctoritate iudiciaria, ita eis sit negocium, vt aut petitas iudicio decimas, siue quidpiam aliud est, quod ab eis exigitur, præstare, persolvereque, aut excommunicationis poenam ferre, necessum habeant. Neque hoc temere, Nam etiamsi a sententia quantumvis iniqua Romam appellauerint, non eos fugit quod onerosus atque dispar sit & illicitum euentus.

QVO PACTO ECCLESIASTICORUM OFFICIALES AC SUFFECTI, & IPSI LAICOS AD ECCLESIASTICORUM TRIBUNAL IN IUS TRAHERE CONENTUR.

62 Ad hæc omnia personæ Ecclesiasticæ nedum ipsæ per se laicos, quibus dictum est, ac similibus casibus, ad Ecclesiasticos trahunt iudices, verum etiam Ecclesiasticorum officiales, suffecti, procuratores, domestici, famuli, famulaeque, ac denique ipsorum etiam subditi, conantur, adnuntiantque idem iuris, quod eorum habent superiores, sibi ipsis quoque asserere, vlturpareque.

DE CAUSIS INIURIARVM, quæ coram Ecclesiastico ventitantur iudicio.

63 Tandem, si quando ex facto euenit, vt Ecclesiasticus contra laicum iniuriarum agere, illatas forte verbo iniurias, intendat, conatur Ecclesiasticus

M

sticus

sticus iudex eas ipsas quoque suae iurisdictioni vendicare causas, quo denuo reus iudicio conuentus, ordinario iuri suaeque eripitur atque eximitur iurisdictioni.

QVEMADMODVM CAVSAB prophanæ ob interposita iuramenta ecclesiastico tribunali asserantur.

63 Insuper & id præsumunt officiales, si quando in causis prophanis, ac inter personas ecclesiæ minime sacratas, dicatasue, sed omnino laicas, data fide, seu præstito iuramento, verbo vel in scriptis, pacta, obligationes, contractus, vel promissiones factæ sint, vel celebratæ, quod eam ob rem, atque huius prætextus ratione, tales prophanæ laicæque causæ coram ipsis potius, quam ordinario iudice agitari debeant. Quæ noua Ecclesiasticorum techna vsu si incresceret, ac diutius toleraretur, iam actum foret de civili causarum auditorio, quod omnes prophanæ ciuilescque causæ contractuum atque transactionum, hac via necessario ad Ecclesiasticos pertraherentur. Quis enim contractus, quæ transactio, quæ denique inter paciscentes conuentio, quæ non sit solenni ita stipulatione aut promissione vallata? Illac nimirum rerum veniremus, ut in totum ciuilia eluderentur iudicia. Quod nedum contra æquitatem ipsam, contra omnia iura scripta, sed & ciuili magistratui intolerabile foret. Nam ut demus hoc inter ecclesiasticis iudicibus de periurio commissio, notionem ut habeant, nihilo magis per id causæ ipsius principalis, contractus puta, aut transactionis, quam ob rem ille peierauit, iudices competentes erunt, quin periuros illos ob religionis transgressio nem manifestariam tantum iudicio conuenire possent,

sens, ac Canonicam huic indicere mulctam, referuata tamen ciuili magistratui, qui periuros poenali iudicio secundum ciuiles sanctiones plectere ius habent, commissæ sibi ob id poena.

QVONAM MODO REFORMATIONES suorum iudiciorum nec obseruent, neque manu, hoc est, executione debita tueantur.

65 Præterea, nedum rationi consona iura Communia, sed & Ecclesiarum aliquot cathedralium, propriæ reformationes, notorie in quam plurimis casibus negliguntur, irritæque fiunt, dum contrarius ex eisdem ducitur sensus. Exequuntur enim hæc contra hos tantum, quorum potestatem ipsi non reuerentur. At si res potentiores, aut eos, quibus manus pares esse non possumus, contingat, tum ex iuris sui rigore remittunt quippiam. Nam etsi maxime episcopi locorum ordinarij, aut eorum officarij a vim pascis, aut his, quibus contra ius iniuriæ illatæ sunt, pro debita iustitiæ executione, ac talium grauaminum onerumue abrogatione interpellentur. Sæpe numero tamē euenit, ut quæræla hæc, vel præpositum contingat, vel decanum, vel certe capitulum, ac ecclesiæ canonicos capitulares, hoc est eos, contra quos loci huius ordinarius episcopus utcumque æquitati fauens, remorante eum hac via, in electione præstita, ac promissa fide, meritam transgressionis emendationem atque mulctam præsumere, eisque infligere non audeat.

66 Ad hæc episcoporum ac prælatorum nonnulli pro tempore Ecclesiasticorum iudiciorum Synodum, ad suum libitum speciales quasdam & prætentas

præsentas ferunt reformationes, ordinationes, leges atq; statuta, quæ ipsa multifariam à iure communi dissident, ac seorsim toto ciuili magistratui & iurisdictioni, eorumq; subditis derogant, atq; pernitiem ad ferunt. Neq; vllam præ se ferentia æquitatem, quod ad Ecclesiasticorū priuata cōpendia, inq; laicorū pernitiē sint excogitata, atq; effecta. Eamq; ob rē laici ea acceptare, aut his parere minime tenentur. Nam neq; ipsi Ecclesiastici domesticas has suas constitutiones secundum rationabilem, synceriores, ac germanum æquitatis intellectum, obseruant. Etenim tametsi reformationes huiusmodi, vt plurimum, statuunt coram officialibus, eorumq; Ecclesiasticis consistorijs, manifesta ac notoria tantum, minimeq; occulta delicta, debere agitari atq; ventilarī, considerariq; in primis salus animarum, & honor Iesu Christo debitus, potius q̃ pecuniarum lucrum, Attamen eius rei oppositum, atq; ex professo contrarium, negotium ipsum, innumeræq; aliæ coniecturæ ac circumstantiæ plus liquido manifestum reddunt, id quod partim ex supra enumeratis, partim ex recensendis sequentibus articulis, vt cunq; succinctis, cuiq; æstimare, facile est.

QVEMADMODVM PLVS PECUNIA, q̃ poenitentia peccatoribus imponant.

67 Patrum canonibus sancitum est, spiritualibus ac manifestis peccatis, spiritualem poenitentiam seu satisfactionem imponendam esse, vt sic non pecuniæ lucrum, sed potius animarum salus queri intelligatur. Id quod supra etiam memoratum est. At Ecclesiastici iudices & officiales, perperam

ram animaduersis canonibus, dictam spiritualem poenitentiam in tantum exasperant, aggrauant & augment, vt laici, priusq; eam satisfactionem acceptare velint, pecuniā magis sibi ab ipsis immunitatem comparent, qua re laici multum præmuntur, Ecclesiastici contra, multum ditantur, vtputa, qui in suum priuatum commodum & partis agunt munus, & iudicis, qđ tamen omnibus iuribus dissonū est.

QVEM IN MODVM HONESTI viri & Mulieres ex falso rumore saepe numero grauentur.

68 Accidit etiam nonnunq̃, quod viri & Mulieres coram officiali, seu Ecclesiastico tribunali, vt delictorum ac scelerum fontes, sinistro rumore deferuntur, ac non prius per sententiam innocentes declarantur, q̃ vbi se iure iurando purgauerint, qua purgatione facta, in pristinum æstimationis statum restituuntur. Et quis tam sinistre denuntiatis incommoda, damna impensa, eam ob rem perpersa, merito refundi deberent, nihilominus tamen innocētes ipsi in dictæ restitutionis fidem officiali, Ecclesiasticoue iudici, duos aureos cum aurei quarta parte, pro absolutorijs literis, nequaq; necessarijs, numerare coguntur. Et hoc est, cur officiales, Ecclesiasticiq; iudices, tam iniquas & illicitas rumores falsi atq; delationis causas, ita adfectentur, ad se euocent, solisq; sibi vendicent. Id tamen ipsum non sine magna, singulari, ac graui iactura moralium committunt. Nam sæpius euenit, quod altere cante s Mulieres, ira, inuidia, seu alio quopiam adfectu commotæ, inuicem se maledictis impetant, conuicijs proscindant, in tantumq; demententur, M 3 quod

quod altera alteram vel adulterij, vel magicæ artis ream insimulet. Quod ubi coram officiali deducitur, tum illa, quæ per iracundiam alteram probris ac contumelijs adfecerat, iurisiurandi sacramento sese excusare, ac purgare cogitur, scilicet, quicquid iniuriarum in alteram profuderit, id omne non ex certo animi proposito, sed ira, inuidiaque profectum esse, pariter modo altera, quæ adulterij, necromancieue insimulata est, suam innocentiam, quodque prædictorum nequaquam sibi conscia sit facinorum, iuramento detegere iubetur. Interim vero quilibet apud se facile conijcere potest, in talibus causis, mulieribus, siue memoratorum scelerum vacuæ sint, siue ipsidem criminibus obnoxia, iurandum tamen esse, dummodo famam, honorem, ac vitalem spiritum retinere velint. Qua ex re non solum illicitum pecuniarum lucrum quaeritur, sed & deliberatae peierationes extorquentur, secularisque iurisdictiones & iudices in eorum mulctandi officio impediuntur. Et sic contra rationem, impunita remanere delicta necessarium est.

QVOMODO ECCLESIASTICI iudices illicitum ex iactatis matrimoniorum causis petant interesse.

69 Deinceps, quum inter virum atque foeminam, de pangendis matrimonialibus sacris illis foederibus, negotium quod inter eos forte agebatur, eoque processit, quod ab alterutra partium, matrimonij contractus, ex pactationibus illis, ratus perfectusque prætendatur. At inficietur altera, datumque est ab altera alteri personæ, vestium aut alioqui mundi muliebris quidpiam, tanquam arrabonis loco adseruan-

adseruandum ac custodiendum. Accidatque deinde, ut asserti contractus matrimonij s. contemplatione, contrahentes ad Ecclesiasticum perueniant tribunal, ac ibidem per sententiam, in diuersum ire iubeantur, separenturque. Tum iudex ille Ecclesiasticus inique hoc sibi in hac causa prætendit interesse. Nimirum, ut omne quicquid hinc inde arrabonis vice traditum sit, ut hoc sibi cedat, tanquam commissum, Id quod nedum contra omnia iura, sed & æquitatem atque honestatem ipsam proculdubio est.

QVIBVS ARTIBVS IUDICES ECCLESIASTICI causas promiscuas, quæ coram civili etiam magistratu in iudicium deduci possunt, sibi solis vendicare conentur.

70 Item, licet complures sint causæ ita promiscuæ iurisdictionis, ut secundum iura communia, apud Ecclesiasticos atque civiles iudices agitari & puniri possint, sæpiuscule tamen euenit, ut quum civiles iudices, concessam sibi hac in re prouintiam & iurisdictionem administrare atque exercere velint. Quod id ipsum ne faciât, per iudices ecclesiasticos, sub excommunicationis poena eis interdictum, prohibeturque. Quod si diucius perstare deberet, breui Ecclesiastici iudices a civili magistratu eiusque iurisdictione, quascunque etiam causas eximerent, suæque assererent ditioni. Id quod Cæsareæ Maiest. cæterisque Imp. Romani membris graue est & intolerabile. Et quanquam secundum iura communia, manifesta periuria atque adulteria, maleficiorumque præstigia, ac consimiles aliæ causæ, per Ecclesiasticos ac civiles iudices, promiscue, vter occuparit, civiliter pro tempore plecti possint, habeatque ita præuentionio

tio hac in re locum. Attamen Ecclesiastici iudices contra omnia iura, causas huiusmodi, solis sibi, suæque iurisdictioni usurpare conantur. Quod ipsum iurisdictioni civili non ferendum est onus ac gravamen.

QVEMADMODVM CAVSSAE
prophanæ sub prætextu, denegatæ executionis ad Ecclesiasticorum consistoria trahuntur.

71 Item, si quando personæ laicæ in causis etiam omnino prophanis, a iudicibus Ecclesiasticis citationes impetrare conentur, prætendantque magistratum civilem, debitam sibi iuris executionem facere neglexisse, antequam summarie saltem per eundem aliquod docuerint instrumentum, iustitiam, ut quæruntur, sibi denegatam, citationes tamen, atque alij iudicarij processus a iudicibus Ecclesiasticis ad solam petentium quærelam his decernuntur. Quod si deinceps ad petitionem, vel civilis iudicis, aut partis in ius vocatæ, causæ huiusmodi ad ordinarium tribunal remittantur, præfigitur civili iudici per breue quatuor hebdomadarum, puta tempus fatale, intra quod, actoris intentioni & quærimoniæ ex integro, atque ex alse executionis ordine satisfaciatur. Ac si in arctissimo ita præstituto termino, sententia diffinitiva, aut non fertur, vel executioni lata non mandatur, libertatem de hinc iudex Ecclesiasticus dat actori laico, coram suo tribunali, ulterius procedendum, fitque non raro (mirum hoc auditu) ut causa, quæ intra mensis spacium coram civili consistorio agitari, peragique debebat, quod hæc eadem apud Ecclesiasticum iudicem triennio, aut eo amplius pendeat, hinc indecisa.

Aiunt

72 Aiunt præterea iudices Ecclesiastici, in talibus casibus, prophanas ad se causas pertrahere sibi licere, si magistratus civilis in administranda iustitiæ executione negligens inveniatur, eregione tamen ferre minime possunt, ut in pari casu idem iuris cum eis feruetur. Nimirum, ut in causis Ecclesiasticis quispiam de neglecto cultu iustitiæ ab Ecclesiasticis apud laicos, aut civiles magistratus conqueri, ac iustitiam sibi per civiles magistratus administrari postulare possit, quandoque iura communia in genere diffiniant, statuuntque, quo pacto canonica civilibus, & e regione canonicis civilia iura operæ suppetiasque ferre debeant.

QVO PACTO ECCLESIASTICI
iudices, seculares causas, prætentæ iurisdictionis prætextu, inesse transferre conentur.

73 Neque hoc plerisque, longa experientia rerum ac eruditione doctis, probatur, quod iudices Ecclesiastici, quibusdam in locis diuturni usus quasi possessionis, adimpletæque præscriptionis prætextu, laicorum controuersias coram se dirimendas hactenus præsumpserunt. Nam ea ex re Cæsarea Maiestas Romanumque Imperium haud parum detrimenti patitur, ut puta, quod non minimus Imperij honor temporalis scilicet iurisditio memoratæ præscriptionis velamine minuitur, attenuatur & penitus ab Imperio ad Ecclesiasticos transfertur. Quod contra recepta apertaque iura, nemo est qui nesciat, quibus statuitur & cauetur, ut nulli præscriptioni quantum longæ, aduersus præminentem, tum Papæ, tum Cæsaris potestatem siet locus.

N QVAM

QVAM INIQVE HOMICIDAE,
alijq; peccatores ab Ecclesiasticis iudicibus
duplici afficiantur poena.

74 Quum diuina humanaq; iura vetent, vt ne-
mo duabus cedi debeat virgis, merito pleriq;, qui
bus cerebrum est, non nullarum cathedralium Ec-
clesiarum odiosa statuta, peruersosq; mores, qui
bus vtriusq; sexus homicidas, reliquosq; maiorum
minorumue criminum reos hucusq; vexarunt, de-
testantur. Nam haftenus seruata est consuetudo, q
homicidij, similiumq; facinorum, quos casus Episco-
pis reseruatos vocant, rei, per acta in aurem con-
fessione, publicam poenitentiam, in totius populi
conspectu, cum magno suorum ipsorum dedeco-
re, ignomina, infamia, subire coguntur. Quae qui-
dem poenitentiae forma non vsq; quaq; improbanda
foret, vtpote, quae ad primitiae Ecclesiae instituta q
proxime accederet, si hac contenti, non etiam am-
pliores iusto, peccantibus egregij isti, maleq; offi-
ciosi Officiales extorquerent pecuniae summam,
dupliciq; delinquentes punirent poena. Qua re, mi-
rum q; multi offendantur. Quod q; iniquum, q
longae a Christi instituto sit alienum, cuiq; san-
ctae mentis coniectura assequendum relinquitur.

QVOMODO FVNES TAE PECV-
niae intuitu Ecclesiastici iudices & officiales illegiti-
timas cohabitationes & vsuras tolerant.

75 Praeterea Officiales aurisacra pellekti fame,
vsuras ac pecuniae foenus illicitum, nedum non in-
terdicunt, sed & passim permittunt, fouent, ac tu-
tantur. Insuper etiam clericos, religiososq;, & secul-
lares, accepto ab eisdem annuo censu, publice cum
suis

suis concubinis, pellicibus & alijs id genus mere-
tricibus, illegitime cohabitare, liberosq; procreare
sunt. Quae res ambae quantum scandali, periculi,
detrimenti, fortunis, animabus & corporibus pa-
riant, non est quod recenseatur, quum nemo id, nisi
talpa caecutiatur magis, non videat.

76 Praeterea contingit aliquando, q; alter con-
iugum, belli, votorum, seu alia quapiam causa pere-
gre proficiscatur, qui si aliquando diucius, q; alteri-
us conferat libidini, absit, tum Officialis alteri, pa-
cta tamen numerataq; prius mercede satis magna,
cum alia victitare persona ac cohabitare indulget,
non praehabita prius diligenti vestigatione, super-
stes ne sit abiens coniunx, an naturae concesserit. Et
ne hoc eorum factum a quoq; calumniari posset,
tolerantiae nomen ei, non sine magno mortalium
offendiculo, sanctiq; matrimonij contemptu, indi-
derunt.

VT OFFICIALIVM DELEGATI
seu synodales iudices illicitos e domi-
bus census exigant.

77 Et hoc Germanis posthac non ferendum
onus est, quod synodales iudices quarundam regio-
num oppidula & vicus ostiatim peragrant, censuq;
e domibus annuos exigunt, quos vbi tenuis plebe-
cula persolvere nequit, protinus cum excommuni-
cationis iaculis petitur, ad eorum quoq; censuum
cum summa rei familiaris attritione atq; attenua-
tione compellitur. Quod si penitus amoueri non
potest grauiamen, aliquo saltem sine ad aequi boniq;
regulam coerceatur.

QVO PACTO HEBDOMATA

ria pecunia a mechanicis exigatur.

78 Pari modo proxime memorati iudices, quibusdam in locis, a stabularijs, pistoribus, lanijis, pro-
polis, molitoribus, eiusdemque generis mechanicarum artium professoribus, qualibet septimana pecuniam postulant, qua forte per inopiam non soluta, Ecclesiastico ad id fulmine adiguntur.

DE INIQUIVIS ECCLESIASTICO

rum arectis, ut vocant, & impedimentis.

79 Non mediocrem item superioritatis & iurisdictionis temporalis iacturam Casarea Maiest. Romanumque Imperium patitur, ex male observata hac tenus pluribus in locis diuturna consuetudine, videlicet, quod Ecclesiastici iudices, ubi inter duos laicos civilis orta est controuersia, ad alterius partis petitionem literas inhibitorias emittunt, quibus alteri partium mandant, ne inceptam coram seculari, seu suo iudice, litem prosequatur, sed in Ecclesiastico coram sese iudicio compareat. Cui mandato ubi pars vocata obtemperat, & se suamque causam ad suum ordinarium iudicem remitti in iudicio petit, tum primum libellus, articuli, exceptiones, replicae duplicae, &c. id genus scripturae, utrinque producuntur, quibus, reliquisque actis & agitatibus, perlectis, numeratisque potius, quam ponderatis, tandem interloquuntur, controuersiam coram se ventilandam esse. Cui sententiae propterea, velint, nolint, parere coguntur, etiam si maxime ea grauentur, quod appellationem ad curiam Romanam interpositam, ob imensos, tum labores, tum impensas prosequi nequeant

queant. Neque enim cuius commodum est, adire Romam. An vero talibus, similibusque sententijs suspectos reddant, nec ne, cuilibet bono viro coniiciendum relinquitur. Vnum hoc certum est, quod etiam enumeratis casibus, copiosa civilium causarum sylua, iurisdictioni temporali, ac civili magistratui, indies subtrahitur atque eripitur. Quod non solum iuribus & aequitati, sed etiam rationi contrarium esse dignoscitur.

VT PLERIQUE INOPIA RERUM
laborantes iudicialium expensarum, variorumque laborum & expensarum formidine, ad ini-
quas transactiones compellantur.

80 Neque hoc silentio praeteriri potest, quod Ecclesiastici iudices & officiales, miseros ac simplices laicos, multocius ad illicitas, iniquas, sibi que penitus nocivas transactiones adigunt. Nam si quando eos in ius vocant, magna patronorum, rabularum forensium, scribarum, ceterorumque quorum opera in iudiciario strepitu, uti necessum habent, caterua, nullo are conductae, sed gratuito conquisita, stipati astant ac pauperibus illis prophanis, agestate pressis, id hominum genus, non nisi magno conducendum est. Quod ubi fortunae, reique familiaris tenuitas denegat, ni penitus causa, etiam iustissima, decidere velint, transactionem seu compositionem ut cunctae iniquam inire coguntur. Quare quantum grauentur tenues, nemo est qui non facile id depræhendat.

IN MVLTIS ECCLESIASTICO-
rum consistorijs, externi causarum patroni & pro-
curatores, quam non admittantur.

81 Et hoc hactenus Germanis multum attulit molestiarum, quod per Ecclesiasticos iudices, nulli coram se litigantium partium, alijs vti aduocatis & procuratoribus licet, q̄ ijs, quos sibi suisq; tribuna- libus, iurisiurandi sacramento obnoxios reddide- runt. Ne tamen nihilominus externi patroni a liti- gatoribus consulantur, adeo breues præfigunt ter- minos, vt adiri nequa q̄ possint. Et ne hoc eorum factum tan q̄ æquitati contrarium, improbari pos- sit, se id in controuersia commodum facere adfir- mant, quo celeriolem per consistorij iuratos procu- ratores sortiatur exitum. At interim meridiana lu- ce clarius apparet, qua sinceritate, quauē dexterita- te id agatur. Nempe compertū habent Officiales, se suosq; superiores, a consistorij aduocatis & pro- curatoribus timeri. Et sic miseri clientes patronorū verecundia, dum quod contra Ecclesiasticum iudi- cem, eiusue superiores, quacūq; in parte facere pos- sent, in iudicio proponere non audent, vltra q̄ par- sit, negliguntur. Quam rem ecclesiastici prælati, ijsq; quorum in territorio tale exercetur consistorium, quum prohibere, penitusq; eradicare deberent, tur- tantur ac defendunt. Et id potissimum eam ob causam, ut si quando ipsis, subditisue ipsorum in Ec- clesiastico iudicio experiundum fiet, dicti aduocati & procuratores contra ipsos exteris suis clientulis, ea quæ causæ sibi postulat necessitas, consulere, in iudicioq; proponere vereantur, ne, si diuersum fa- cerent, prælatos sibi infensos, iudicesq; sibi male propicios redderent, talemq; aduocatorum & pro- curatorum

curatorum metum ac formidinem, nemo est, cui vel cerebrum sit, cui leua in parte mammille cor- saliat, qui inficias ire vel possit, vel audeat, cum id quotidiana experientia adeo eluceat, vt nemini non, nisi forte ijs, qui nondum are lauantur, sit ex- ploratissimum. Quotus enim quisq; est aduoca- torum, vel procuratorum, qui non amore, spe, ti- more, inuidia, fauore, muneribus, similibusue ad- sectibus, animo non aliquando, rectoq; consilio de- iiciatur, quum nihilominus vacui etiam prædicto- rum adfectuum, vix tandem precibus, pretioſe in- ducantur, vt nihil diligentia, laborum nihil, nihil item clientuli iurium prætermittatur. Enumeratis vero grauinibus, nulla præsentior adhiberi pos- set medicina, q̄ si litigantibus a certo vsq; limite, & aduocatos & procuratores vel consulere, vel ad consistorium secum adducere liceret.

QVAM LEVIBVS EX CAVSIS,
pauperibus Sacramenta denegen-
tur.

82 Et hoc facinus, Christi disciplinam profiten- tibus, penitus abominandum est, quod ijs, quibus est res angusta domi, vbi parrochis & Ecclesijs ad di- em solutioni destinatum, per inopiam satisfacere nequeunt, corpus & sanguis Christi sacrosancta, quæ nobis sacramenta in remissionem peccatorum reliquit, denegantur, immo quasi pignus præclu- duntur, non attenta vltioris dilationis, & qui- dem modicæ, petitione. Quanquam tales simileq; causæ pro conditione sua, coram secularibus iudi- cibus, merito finem sortiri deberent.

Item

83 Item quum agricolæ Autumni tempore vin-
demiare cupiunt, quemadmodum vnicuique ad sui
utilitatem facere licet, nihilominus tamen, si vinde-
mia illa displicet spiritualibus (vt vocant) qui eo lo-
ci decimas possident, miseris ibibēt agricolis, sub ex-
communicationis, nec non pecuniarum pena, ne
vvas colligant prius quam ipsi id permittant, vnde
euenit, vt sæpe pauperculi illi non paruo afficiantur
damno, cum vvas suas, quas maximis expensis & la-
boribus per integrum coluerunt annum, vindemia-
re non audeant. Etiam si illi interim vel frigore pe-
reant, vel etiam marcescere incipiant, tantummodo
ob decimarum lucrum iniquum, sapius etiam ob
inuidiam detestandam. Quæ ambo contra iura
sunt diuina, fas & omnem pietatem, ac ideo meri-
to aboleri debent.

VT ECCLESIASTICI SYNODIS abutantur.

84 Nec minus molestum, graue & Germanorum
vulgo intolerabile est, q̄ synodales iudices pluri-
bus in locis quotannis (id quod non nisi post anno-
rum intercapedinem vt fieret, iuribus permisum
est) obsequitant ac mirum, quid fictitiæ iurisdic-
tionis, aut superioritatis exerceant, hoc interim con-
stat, simplici popello hac uia, necessaria subtrahi ali-
menta, neq; talis peragratio eo fine & ordinatione,
qua a summis pontificibus instituta est, obseruatur.
Nam pro pœnis & correctionibus, quibus facino-
rosos & criminum fontes a vicij deterrere debe-
rent, pecuniam præsentem & numeratam, & quic-
quid deniq; eis in lucellum cedere potest, exigunt.
Id quod in superioribus etiam partim memora-
tum est.

De

DE CANONICIS CATHEDRALI- um & collegiatarum ecclesiarum.

Parochis, reliquisq; religiosis personis, &
Primum.

QVOD INIQVIS NEXIBVS EPIS- copi & prælati a suis adstringantur Capitulis.

85 Illicitum est & hoc, planeq; iniquum, quod
Canonici Ecclesiarumq; cathedralium præminen-
tiores, quorum in manu potior Ecclesiasticorum
iudiciorum, Synodorum, ac censurarum pars sita
est, reliquisq; collegiatarum Ecclesiasticarum cano-
nici, quibus eligendi superiorem potestas est, nullū
in Episcopum, seu prælatum eligunt, nisi se prius iur-
reiuŕando astrinxerit, planeq; deuouerit, literis quo-
q; interdum, instrumentisq; sigillo probe munitis,
cauerit, ipsis ipsorumq; ordinatis iudicibus ac offi-
cialibus in nullo vtcunq; graui, vel inhonesto, into-
lerabiliq; proposito, se contrarium fore. Ac si quan-
do eos delinquere contigerit, impune eis per ip-
sum, vt hoc sibi liceat.

DENON FERENDIS VLTRA oneribus, quibus misera plebs pro Sacra- mentorū administratione grauatur.

89 Pleraq; item parochiales Ecclesiæ, mona-
sterijs, prælati, alijsq; Ecclesiarum curatarum
reŕtoribus, incorporationis, vt vocant, seu alio quo-
piam iure, subditæ sunt, quas & si ipsi iuxta cano-
num constitutiones, per sese prouidere teneantur,
vbi alijs elocant gubernandas, beneficiorum do-
tem, ac decimas, plerunq; sibi ipsis reseruant, & præ-
terea tam enormibus, absentiarum pensionibus
O grauunt,

grauant, atq; onerant, vt conductitij isti parochi,
eorumq; vicarij, viceplebani, facellani, coadiutores,
ceteriq; conductorum Ecclesiarum administrato-
res, competentem sustentationem, decentiaq; ali-
menta inde habere nequeant, quo fit, (nam vnde
conductitij isti pastores & mercenarij, viuant, habe-
ant, oportet.) vt illicitis exactionibus, locatas sibi
ouiculas, misere deprædent, dilanient, omnemq;
substantiam tantum non absumant. Postq; enim al-
taris, baptismiq; Sacramenta administranda sunt,
Primus, Septimus, Tricesimus, Anniversarij q;
dies peragendus, auricularis confessio audienda,
mortui sepeliendi, & quicquid deniq; reliquum est,
quod ad vita functorum ceremonias obseruandas
opere precij arbitrantur, id gratuito faciunt nequa-
quã, sed tantũ exigunt, extorquent, exugunt, quan-
tũ misera plebecula, vel cum summo suo dispendio
præstare difficulter potest, talesq; exactiones vsq;
ad summũ indies augent atq; accumulunt, nonnun-
q; quoq; excommunicationis fulmine ad soluendũ ad-
gunt, plerosq; etiam, quibus per inopiam non licet
ad celebranda vita functis obsequia, anniversarios,
& alias eius farinae ceremonias, compellere co-
nantur.

VT OE MISSAS CANTANDAS

& legendas, pecuniam exigant.

87 Neq; hoc præteriri potest, quum non mini-
mum sit, quo Germani premantur, quod sacerdo-
tes, vnius diei missas, ad quas alias foundationis, seu
annuæ recordationis iure celebrandas obligantur,
non semel, sed quater, quinq;ies, pluriesue venun-
dant, unaq; missa, duobus, tribus, aut pluribus Ec-
clesiasticis beneficijs satisfacere præsumunt.

Quo

QVO PACTO PAROCHI, A

luis parochialibus subditis, vbi domici-
lium mutare voluerint, pecu-
nias emulgeant.

88 Item, sicubi curatæ Ecclesiæ subditus, domi-
ciliũ, matrimonij seu alterius cuiuspiam negocij
causa, in aliam transferre parochiam, animo secum
volutat, non prius migrandi licentiam a parocho
impetrat, q; vbi pro testimonialibus literis aureum
numerauerit nummum, quem si soluere vel nolit,
vel a gestate præsus, non possit, sacramentorum
interdicto, donec satisfecerit, mulctatur. Ex hoc ita
q;, ac ceteris supra tactis oneribus & grauaminibus
facile deprehenditur, mirumq; in modum emicat,
quod omnia Ro. Ecclesiæ sacramenta ijs, qui opib;
abundant, auro venalia sunt, reliquis vero quib;
minimum suppetit nummorum, & iniquus est
Plutus, ille diuiciarum deus, non impartiuntur, sed
penitus denegantur,

QVEMADMODVM SEPVLTV

ræ ius quibusdam mortuorum cataue-
ribus, magno sit are redimendum.

89 Papalibus statutum est canonibus, vt ijs
dumtaxat publici iuris Ecclesiastica denegetur se-
pultura, quos manifestis & plane notorijs morta-
libus, vt vocant, peccatis, ex communi hac morta-
lium sorte, absq; dominici corporis sanguinisue par-
ticipatione migrasse compertum fiet. Verum Ec-
clesiastici non animaduertis talibus Pontificum de-
cretis, sorte fortuna, aqua suffocatos, gladio, ruina,
vel incedio occisos, iugulatos, atq; vita casu functos

O ij etiamsi

etiam si non pateat, peccatis mortalibus obnoxii decesserint, nec ne, in Ecclesiasticam tumulare sepulturam, non permittunt, quousque tam iniquo fato de mortuorum uxores, liberi, amiciue, ab ipsis cemitierium non modico ære comparauerint.

VT PLERIQUE ECCLESIASTICI, vitam laicam, planeque rixosam agant.

90 Nec minus etiam Germanis molestum est, quod potior parochorum sacerdotum, monachorum, aliorumque Ecclesiasticorum pars, in diuersis rixis, stabulis ac choreis, populorum turbis se immiscet, in plateis item habitu minus decenti, ut puta gladijs, vestibusque ludicris, præterea rixis, iurgijs, litibus, altercationibus laicos ad iram, & consequenter ad arma prouocant, vulnerant, nonnunquam etiam confodiunt. Dein excommunicationis fulmine miseros illos laicos, vel quos læserunt, eousque diuexant, quousque ad libitum suum laici se cum his composuerint.

91 Item in locis plerisque Episcopi, & eorum officiales non solum sacerdotum tolerant concubinatum, dummodo certa persoluantur pecunia, sed & sacerdotes continentes, & qui absque concubinis degunt, concubinatus censum persolvere cogunt, asserentes, Episcopum pecuniæ indigum esse, quæ soluta, licere sacerdotibus, ut vel cælibes permaneant, vel concubinas alant. Quam res hæc sit nephanda, nemo non intelligit.

QVO PACTO NONNULLI ECCLESIASTICI publicas exercent tabernas, & illicita corrodant lucra.

Ecclesiastici

92 Ecclesiastici item, potissimum in his locis, ubi iurisdictionem habent, in templorum dedicationibus, publicas exercent tabernas, suisque sacellanis & sacerdotibus, taxillos, chartulas lusorias, & quicquid ad ludum pertinent, conuiuiis administrare, ac omni seposito pudore, illicitum inde percipere lucrum student, idque superioritatis quodam iure sibi licere adserunt. Quamquam Pontificum canones, imperatorum leges, omnesque omnium prouinciarum magistratus vetent, ne Ecclesiastici ita a decoro & honesto deuiant, ut ipsi se inuoluant negotijs, circa quæ vix laicos occupatos esse decet.

QVOMODO ECCLESIASTICI moribundis, ut suos & legitimos heredes defraudent, persuadeant.

93 Inter cætera etiam hoc obtinendum est nequaquam, quum non minimum sit onus, quo Germani grauantur, quod regionum peruagatores, quos vulgo Terminarios ac Stationarios vocant, monachi & sacerdotes, infirmos, animamque iam iam agètes, ac præsertim eos, quibus æs esse in cista norunt, temporalibusue bonis abundare compertum habent, blandiloquentia, adulatione, verbisque venustulis, ut ad pessima quæque hoc genus hominum semper plus æquo instructum est atque paratum, adoriuntur, circumueniunt, persuasionibusque sciticijs eotandem adducunt, quod sibi potiore & pecuniarum & bonorum partem in testamentis legant. Quare liberi, agnati, ac cognati, reliquique sui & legitimi heredes, quibus potius tota hereditas illa relinquenda erat, contra omnem æquitatem, mirum quæ tam iactura adficiantur, interdumque ad miseriam usque adigantur.

O 3

Quibus

QVIBVS MEDIIS INNVMERAM
pecuniæ summam, Mendicantium ordines Ro-
mam importent, virginumq; vesta-
lium monasteria molestant.

94 Quam nemini dubium sit, ijs qui iura ex-
periri volunt, pecunia, eaq; non modica opus esse,
& pleriq; mendicantium ordinum regulis addicti,
multas causas atq; lites in iudiciale[m] controuersi-
am, non sine magno ordinariorum, parochorum,
atq; laicorum detrimento, contra phas, nephalsq;
imò nulla omnino necessitate exigente, Romam
pertrahant. Tribus insuper eorum generalibus,
quos vocant, Cardinalicij galeri dignitatem, innu-
mera, vt fertur, pecunia comparauerint. Non pa-
rum timendum est, ne non præfati mendicantium
ordinibus subiugati, multa sacrarum virginum, &
præsertim ea, vbi se solos dominari norunt, monas-
teria, in quibus Principum, Comitum, Baronum,
Nobilium, ac ciuium liberi frequenter vitam vi-
uunt, pecunijs expilent ac depeculentur, & eis de-
hinc quibuscunq; alijs modis, interitus, perniciet,
molestiarum, variorumq; incommodorum radix
atq; origo sient. Interimq; misere captiuas monia-
les, sub perpetui poena carceris adigant, ne cuiquam
alij, quo secum pacto agant, manifestent, id quod
quibusdam in locis plus nimio, prohdolor, comper-
tum est. Quibus vero pharmacis huic morbo me-
deri possit, cogitandum relinquitur. Num præsta-
ret, quod virginum monasterijs, ac mendicantium
ordinibus, in meri ac mixti imperij iurisdictionibus
sitis, quibus hætenus per iurisdictionum magistras-
tus, ac potestates, nulli præfecti essent curatores,
seu

seu dispensatores, duro, ætate, moribus, ac probitate
perspicua præstantes viri, vnicuiq; tali monasterio
seorsim præficerentur, qui omnibus eorum com-
munibus computationibus, acceptorum videlicet
& expensorum interessent, quibusq; curæ esset, ne
in posterum prædicta virginalia cenobia, a mendi-
cantibus monachis, eorum non necessaria præsen-
tia, vel quocunq; alio modo grauarentur. Qua vna
re procul dubio efficeretur, quod dictorum mo-
nasteriorum annui fructus, census, redditus, indies
augerentur, monalium personæ in magnum vsq;
excrecerent numerum, & sic multo melius, vbe-
rius, vtilius, q; si ipsarum pecunia, vel Romam, vel
in alium quempiam locum indecentem, confere-
tur, sustentari possent.

DE ROMANORVM PONTIFI-
cum legatis & oratoribus, nec non co-
mitibus, quos uocant, Pala-
tinis.

95 Accidit etiam aliquando, quod legati & ora-
tores Romani, cum Papalibus, vt vocant, faculta-
tibus in Germaniam mittantur, qui talium faculta-
tum vigore & prætextu, liberos vulgo conceptos,
naturales. Bastardos, spurios, damnato ex coitu
prognatos, aliosq; qui contra Christi instituta, le-
gumq; sanctiones in mundum æditi atq; expositi
sunt, legitimos efficere, & ad quoscunq; actus legi-
timos, idoneos reddere, ad successiones, item cum
legitimis & naturalibus liberis habiles facere &
admittere, omnium deniq; statuum ac dignitatum
capacitatem

capacitatem tribuere conantur. Cuius tamen rei, in Romani imperij territorio, nullam omnino habent potestatem. Nec parum inde litium, iurgiorum, errorum, controuersiarum, offendiculorumq; in sacrosancto Romano Imperio oritur, quod ex non concesso coitu concepti, cum legitime editis ad patrem admitti debent successione. Quam rem, ut nimium Germanis molestant, Imperij ordines, tolli, amoueri, penitusq; aboleri, summopere petunt.

96 Pari præterea modo a Romana sede iam dictis legatis, vicecomites palatini sufficiuntur, si mili potestate legitimandi, ad successionem admittendi, & omnia ad instar legatorum, quorum iam ante mentio facta est, efficiendi, nec non notarios creandi. Qui tamen vicecomites adeo sunt in idonei, adeo inhabiles, adeo literarum ignari, adeo denique rerum inexpertes, ut minimum etiam, quod ad notariatus artem pertinet, ignorent. Vnde non immerito subsequitur, quod multo ineptiores, quam ipsi sint, creent notarios, ut semper dignum, quod in proverbio est, contingat patellæ cooperculum. Quod ipsum Imperij Status, abrogari esset iam rogant. Præfati item Apostolicæ sedis nuncii & legati a iureiurandis, pactis, obligationibus, absoluerent, & sic absolutos ad agendum de nouo restituere moliantur. Qua vna re æquitati fideiq; humanæ nihil est aduersum magis.

97 Conantur insuper beneficia, quæ patronatus iuri subsunt, conferre, & sic patronis tam Ecclesiasticis, quam secularibus in iuribus suis derogare, penitusq; eos priuare, quod etiam merito aboletur.

Vtriusq;

VTRIVSQUE SEXVS RELIGIOSI, in suorum monasteriorum, clausarum, fundationum, aliorumq; conuentuum, commodum, succedunt secularibus, quum ipsi vicissim ab illis ad hæreditates, neq; vocentur, neq; admittantur.

98 Neq; hoc Germanicorum grataminum postremum est, quamuis vltimum hic sortiatur locum, mos non amplius ferendus, hætenus inoleuit, pauloq; altius, quam par sit, radices egit, videlicet, quod Monachi, Moniales, Begutte, Beghardæ, Nolhardi, Conuentus & quicunq; tandem sunt, qui se religiosos & a popularibus segregatos profitentur, parentibus, consanguineis, agnatis ac cæteris amicis, in hæreditarijs bonis, aliquando in partem, nonnunq; in totum succedunt. At vicissim eorum cognati, seu necessarii laici, a prætactis religiosis, ad ipsorum hæreditates adeundas, non solum non vocantur, sed nec admittuntur quidem. Quod Germanis & grauet & molestum, iniustum etiam ac non diucius tolerandum onus est. Ea propter necessario ac summa prudentia curandum est, ut deinceps nemo se memoratorum religiosorum votis vel adstringat, vel addicet, nisi prius ea de re ciuiles magistratus certiores fecerit, quorum præsentia, auctoritate & consilio religionem ingredi volentibus, a parentibus & amicis, iuxta cuiusq; fortunam ac facultates, mediocriter prouideri debet, ut habeant, vnde commodè in monasterijs viuere possint. Ea tamen lege, eo pacto & conditione, ut omnibus hæreditatibus, omnibusq; parentum, fratrum, sororum, cognatorum cohæredum,

P ac quo

ac quorumcumq; aliorum successionibus renunciant, in animamq; nequaquam inducant suum, se in posterum hereditario iure quicquam nedum sperare, tantum abest, ut consequi se posse, putare queant. Idemq; cum his, qui iam olim religiosorum regulis sese subiecerunt, fieri a sacri Ro. Imperij Statibus, & petitur & censetur.

QVOD ET INPROXIME HABITIS
vvormaciae comitijs, de hactenus memoratis gravaminibus, tractatum sit.

99 Potior item pars, hactenus enumeratorum articuloꝝ, Romanam Sedem, Archiepiscopos, Episcopos, Praelatos, Officiales, Ecclesiastica consistoria, ceterasq; Ecclesiasticas personas, concernentium, Caesaris Maiestati in proximo Principum ac procerum Vvormaciae celebrato conuentu, a laicis Imperij columnis & Statibus, in scriptis, non sine supplicibus oblata est precibus, quo praedicta gravamina, aequitate, necessitateq; ita postulantibus, aboleat, atq; e medio penitus tollat. Quod ipsum non clam Archiepiscopis, Episcopis, reliquisq; Ecclesiasticorum Statibus, in praedictis Comitibus factum est. At hucusq; nihil vel immutare, vel emendare ceperunt. Eam obrem seculares Imperij ordines, necessario, urgentibusq; ex causis adacti sunt, Papali Sanctitati supra memorata, ac non amplius ferenda onera, prout sua Sanctitas, clementi, Christiano, planeq; paterno animi adfectu fieri petijt, indicare, atq; suppliciter rogare, quo praedicta gravamina sua sanctitas emendet, atq; e medio tollat.

Plura

PLURA ADHVC GRAVAMINA
ob oculos versantur, indicatu maxime necessaria, quae tamen breuitatis gratia obmittuntur.

Quamuis seculares sacrosancti Romani Imperij ordines, longe grauiora, multoq; plura adhuc haberent onera, quae aequitate interpellante, indicanda forent. At ne iustae breuitatis modum excedere videantur, iam recensitis hoc tempore, referuatis alijs in magis commodum tempus, contenti esse volunt. Ea spe freti, ea fiducia nixi, ubi hactenus enumerata abolita fuerint gravamina, quod & reliqua vna corrutitura sint.

PER ORATIO, AC FINALIS PETITIO.

Super hac omnia, omnium sacri Romani Imperij supremae atq; inferioris conditionis Statuum, supplex est adhortatio, humilisq; precatio atq; petitio, qua sanctitati Pontificiae supplicant, quatenus, sanctitas sua, omnia praedicta onera ac gravamina sedis Romanae, ac saepedictorum ceterorum statuum Ecclesiasticorum & personarum Ecclesiasticarum, id qd non semel in praecedentibus quoq; iustis precibus postulatum est, clementer tollere, emendare, abrogareq; & e medio auferre, dignetur ac Archiepiscopos, Episcopos si qua in re per eorum capitula, gravamina haec, quo minus emendare abrogareq; auderent, obligati forent, a promissione, obligationeq; tali, mandatis absolutorijs, seueriorem quandam, sed eam quidē necessariam praeseferentibus, absolvere, liberareq; velit, inq; omnibus & singulis his, ita paterne ac gratiose se gerere & exhibere, q

P 2 talia onera

onera atq; grauamina ingenere, seorsimq; quanto
tius ex radice funditus ac penitus tollantur, amo-
ueantur & emendentur. Quod ipsum & quidem
breui futurum, curatumq; iri Sacri Romani Impē-
rii Status laici, vel ob Opt. Max. laudem, præci-
puum & honorem, hinc rei quoq; ipsius necessitas
tem atq; æquiritatem, maxime, quum, vt prædictum
est, sanctitas Pontificia per oratorem & legatum
suum, ita magnifice, ampliter ac Christiane se ob-
tulerit, indubiam, certissimamq; spem animo con-
ceperunt. E regione, se sanctitati pontificæ, tanquā
obsequentes, morigerosq; filios, ceteris quoq; Sta-
tibus Ecclesiasticis, ut in Christo fratres & com-
membra capitis vnus, nimirum Christi, se deuot-
uentes, obligantesq;.

Quod si enumerata onera atq; grauamina in
præstituto tempore, non etiam otius ex oculis mor-
talium sublata atq; abolita & abrogata fuerint, id
quod Imperij Romani Status laici futurum mini-
me suspicantur, auguranturue, tum Sanctitatem
Pontificiam latere nolunt, prædicta vrgentissima,
atq; intolerabilia, penitusque non ferenda onera,
diutius eos, neq; perferre velle, neq; tolerare pos-
se. Sed rei ipsius iniquitate & necessitate, huc eos
adigi, cogi atq; compelli, pro eorum captu ac indus-
tria, de alijs commodioribus forte vñs & medijs
cogitandi, vestigandi ac consultandi, quibus tan-
dem modis, qua arte, qua deniq; solertia, onerum
atq; grauaminum supra memoratorum, ab Ecclesi-
asticis exonerari, liberari ac tandem in pristinam
immunitatem & libertatem asseriatq; vendicari
possint.

Quem

Quemadmodum omnia hæc, priusq; sanctitatis Pontis-
ficæ orator & legatus a Normberga soluisset, eidem per mo-
dum responsi, hinc legantis sanctitati referenda, ad longum
sunt exposita atq; enumerata, essentq; ita in compendium &
quodammodo per catalogum redacta & recensita, memora-
to nuncio atq; oratori pontificio ferenda secum Romam tra-
dita, si non præter omnium expectationem, abitionem suam
hinc tantopere maturasset, ac inopinato ita disscessisset. Ve-
rum ne ob id, eo magis Germanorum Principum, Procerum,
atq; Romani Imperij Statuum consultatio & conclusio Sanc-
titatem Pontificiam fugere, vel latere possent, tandem pla-
cuit, onera ac grauamina, quorum non infrequens tum co-
ram agente adhuc legato, facta fuit mentio, per capita, ac si-
gillatim ita scripta, sanctitati Pontificæ transmittere, eandem
q; quam humillime ac suppliciter, pro abrogandis hisce oner-
ibus, rogare, obsecrareq; ne deteriora contingant.

Scholia. (Inopinato)

Non assueti questala grandia audiria Barbaris merito
discedant insalutatis tam barbari barbaris.

ANNATA.

TAXATIONES ECCLESIARVM ET monasteriorum per vniuersum orbem.

QVAMVIS non satis emendatum exem-
plar haberi potuit, ex quo Annatarum extor-
sio, ad præscriptum tantum tempus promissa,
examussim describeretur, vt tamen intelli-
gipossit, q; immensa auri summa ex ijs quotidie
extorqueatur, hæc qualiacunq; sunt, edidi-
mus, quæ tu (quisquis es) meliori nactus exem-
plari, arbitrio tuo emendare poteris. Caterum ne putes his
officiorum exactiones additas esse, sed habet inexplabilis
hæc & nuper instituta officina peculiares suas artes, quibus
assidue aurum emungere non desinit.

P iij

Romana

Romana Ecclesia sub se continet Abbates infra scriptos. Et quia omnium Ecclesiarum (si credere fas est) caput & mater est. ideo in hoc Annatarum catalogo. pratermissa alio pbabeti serie, prapponitur.

A

Pauli de urbe or. sa. Benedicti ta Pontinaci Cistertien. ordinis 300 f.
 xatum mille florenis. Mariam ord. Premonsten. 200 flor.
 Anastasij de urbe ordinis Cistertiensis ANDEGANEN.
 taxatum 150 florenis. 1700 flor.
 Laurentij extra muros urbis ordinis S. Albin Andegauen. ord. f. Bene. 750. f.
 Benedicti 300 florenis Nicolai extra muros Andegan. 450 f.
 Andrea & Sabae de urbe & Thoma. Serg & Bachi ordi f. Ben. 500 f.
 ordinis sancti Benedicti 300 flor. Petri de Birelogio or. f. Bene. 600 f.
 Andrea & Gregorij de urbe ordinis Floreni prope Salutarum or. f. be. 3000
 sancti Benedicti. 120 flor. Mauri super Ligerim or. f. B. 150. flor.
 Blasij de urbe ord. f. Benedicti 36 Georgij supra Ligerim o. f. Aug. 136. fl.
 Sebastiani de urbe ord. Cister. 50 flo. Omnium sanctorum or. August. 90. flo.
 Farsen. prope urb. ord. f. Ben. 1000. flo. De Assueris Vellay ord. f. Be. 100. flo.
 Saburen. diocesis taxatum totidem flor. De ponte Otronij ord. Cisterciens. non
 Cripe Ferrate prope urbem, ordinis taxatum, imo exposit. 100. florenis.
 sancti Blasij 400 flor. De Oratorio or. Cistertien. 200. floren.
 Ecclesia ANXITAN. habet De Rota ord. f. Augustini 423 florenis.
 Archiepiscopi & taxatū, pro coi. 1000 ATTREBATEN. iiii M. f.
 Bordonarum ordi. Cistertien. 1500 f. Vedasti Actebaten. or. f. Be. 4000 flo.
 Simontis Dio. ordi. Cistertien 600 f. Montis. f. Eligij ord. f. Aug. 1400. flor.
 Pessano ord. sancti Bened. 150 flor. Nicolai in Arrofia ord. f. Aug. 500. flo.
 Symoroa ord. f. benedicti 300 f. Aquithniten ord. f. bened. 4000 flor.
 Celle Medulphi ordi. f. Benedicti 50 f. Ignacen. ord. f. Augustin. 50. florenis.
 Tafedei or. premonsten. 618 fl. & 8 gr. Vitonren. or. Premonsten. 500. florenis.
 ANTISSIODORENSIS. Petri Hnonren. ord. f. Bene. 2000. flor.
 4400 floren. Marcenis.
 Germani Antissiodoren. ord. f. Bened. AGHATENSIS. 1500. f.
 olim taxatum fuit 1000 floren. alais re Vallismagne ord. Cisterciens. 1400 flor.
 redacta adhuc per Urbanum. 5 Tiberij ord. f. Benedicti. 1000. florenis
 Sanctae

Sanctae AGATE 420. flo. Sondio ord Cister 120 f
 Gabrielis de Morola ord f b 33 fl Payemhaco di ord Cister. 70. f
 AMMONEN. 1800 f Peyrnigra ord Cister. 70 f
 Andrea prope Amnionen ord f b 400 Esien. ord Cluniaten 800 f
 ASTORICEN 600 f AVRELIANENS. II. M. f
 De micabibus ord Cisterciens 40 f Olim iiii milia, sed redditu per domi
 Carastro ord Cistertien 80 f num Gregorium II
 APTEN. 250 f benedicti Floriacen. ord eiusdem b 2000
 Eusebij ord f benedicti 200 f blagentiato ord f August. 75 f
 Ecclesia ARHERONTI Emireij di ord f August. 500 fl
 nensis Metropolitana 300 f Maximini Miciacen. commissum fuit in
 Angeli de monte Comaso ordinis san partibus ut taxetur etc.
 cti benedicti 66 floren 2 q Ecclesia ARGENTINA in
 De Bancio ord f benedicti 200 f Germania 2500 floren
 Eustachij de Vernisia or f be 200 f Nemiloren ord f benedicti 301 f
 Casali Pistici ord Cister 40 f In Schwartzach ord f ben 333 f
 ALBIENSIS. 2000 Ini Senethera ord f Aug. 200 f
 Salhaco ord f benedicti 600 f S. Gallen. ord f bene. 200 f
 Candilio ordi Cister. 1000 f Sengenbach ord f bene. 200 f
 Gaudenti de f Stephano 150 f Sancti ANDREAE, in Sco
 ARVMINENSIS. III. C. f tia 3300 f
 Iuliani Arrimicn ord f bene 46 f Crucis de Edinburgh ord f Aug. 171 f
 Gregory in Concha ord f benedicti Dimiserunhin ord. sancti N. 201 f
 ABRVICENSIS. 2500 f Simflurtelufis ord f be. 250 f
 Smagmaci ord Cister 750 f ADRIENSIS. in prouincia
 Michaelis in periculo maris or f b 400 Ranen 200 f
 Montis mauroli ord f Augustini 100 De Ganello ord f bene. 37 f
 ARELATENENSIS. De Vngadicia ord Comaldul. 1000 f
 Montismaioris ord f bene 1500 f ADRIENSIS, & Pennensis.
 ANICIEN. II. M. VI. f in Prouincia Aprutina. 400 f
 Theofredi ord f benedicti 500 f AQVINATIS. C. XX. f
 Doe ord Premonsten 80 f Petri de Compegia ord f be. 34 f
 AGHANIENSIS. 2440 f ASSINATIS. CC. FLO.
 Claraco ord f benedicti 200 f benedicti de monte Subaxia ordinis
 eiusdem

eiusdem sancti 100 florenis

Trissolui de plano Bitonij ordinis sancti Benedicti 80 florenis

Nicolai de campo Longu ord. f. B. 50 f. Ascen 600 f.

Ascen apostol. extra muros or. f. b. 260

Dalmacij in Burgo Ascen. or. f. b. 100

Bartolomei de Atzamo or. f. B. 100 f.

Dalmacij de pede mont. or. f. b. 100 f.

ASCENS. in prouincia Moguntia. 800 f.

APPANNEN. II. M. V. C.

De Fuxo or. f. August. 700 f.

ANGLONENSIS. C. FLO

Sagittario ord. Cisterciensis 33 f.

Angeli de Crapino. alias Rappuro ord.

Sancti benedicti 43 f.

ANRIENSIS. M. III. C.

Rode surdi de Nouacella ord. 160 flor.

Cella noua ord. f. Bened. 116 florenis

ARETINENSIS. VI. C. f.

De Anbano ord. f. Benedicti 90 florenis

Flora & Lucilla ord. f. Be. 90. florenis

Agnano ordinis f. Benepicti 90 florenis

Petri de Rota ord. Camaldinen. 66. flo.

De Patralia eiusdem proprie di. 63 flo.

Fidelis de Podio. alias de Puopis ordinis

uallis Umbrose 55 florenis

Ioannani de Topulana ord. f. Be. 133 fl.

Iacobi & Christoferi ord. f. B. 33. flore.

Saluatoris de Berardignam ordinis

Calmadinensis 130 florenis

ARETINENSIS. III. C. f.

ACONITANEN. III. C. f.

portus noni or. f. B. 100. florenis

Ioannis de Pmoclaria extra muros

Anconitanensis ord. f. Benedicti 104. fl.

AMBIANENSIS. 4200. f.

Ioannis in Ambianis o. Premo. 200. fl.

Foresti monasterij or. f. Bene. 200 flor.

Visignolis or. f. Augustini 40 florenis.

Visignolio iteru or. f. Be. sine titulo 115

Atheoli prope ambian. ord. f. bene 180 f.

Iudoici de Dumpno martino supra lit.

tus ordinis Premonstra 1000 florenis

Iudoici supra mare ord. N. 200. floren

Salin de monasterolo ord. f. Be. 250 flo.

Vallerici supra mare or. f. b. 2700 fl.

Petri Corbeiensis ordi. f. B. 6000 flor.

De Vasilijs ord. Cisterciens.

Martini de Gamellos or. f. Aug. 700 f.

Petri de Celniturte ord. Premon. 200 fl.

Vicarij in Pontino ord. f. Ben. 4000 fl.

Cedasti de Morolio ord. f. bene 200 f.

Garda ordinis Cister

Cari Campi ordinis Cisterciens.

Cariaco in pratis ord. Premonst.

ALIANENSIS. alias Leodi

ciensis 40 florenis

De Lomito ord. f. Blasij 35 florenis

AQVENSIS. in prouincia

Metropolitana 24000 florenis

AQVENSIS in Vasconia

500 florenis

AQVENSIS in Lombardia

126 florenis

De Tilieto ordi. Cisterciens. 120 florenis

De Mille ord. Premonstraciens. 100 flo.

De Centula ord. f. Bene. 250 florenis

Saluacanen. ord. Cister 250 florenis

Petri

Petri de bergolio de Alexandria or.

Sancti Benedicti

Inseme de Saxadro ord. f. benedicti.

AQVILEGENSIS habet

Patriarcham 10000 floren

Me de Sexto ordi. 250 floren

Galli ordinis f. Benedicti 300 florenis

Georgij de Ascanata ord. f. b. 68 flore.

Petri de Rosacio ord. f. B. 3330 floren.

Martini de Buttima ordin. f. B. 130

Maria de Carra ord. f. Blasij in ista pro

uincia actum est Stulgen. dioc. ut ha

bent antiqui libri 33 floren. 1 t.

Amalfitanensis metropoli

tan 150. f.

Petri de Canonica ord. Cist. 66. f.

Depositana ord. f. benedicti 78 f.

De Oleraria

De Hercia

Afisiensis. ij. c. f.

Petri de Afisio ord. f. benedicti. 120

Arbensis.

Stephani de Barbato ord. f. b. ene. 40 f.

Petri de ualle ord. f. benedicti 50 f.

Albensis in Nacia. 200

Alexandri ord. f. benedicti 100 f.

Gaudencij de f. Stephano 100 f.

Fontigranani prope Alban. o. f. b. 70. f.

Albiganensis. 800. f.

Me de insula Gallinaria o. f. bene. 150 f.

Adurensis. 500. f.

Seueri ord. f. benedicti 200 f.

Ponti salti ord. Cister. 50 f.

Aprutinenensis metropolita

na. 300 f.

Nicolai in Crocina ord. f. benedi 33 f.

Antiocensis habet Patriar

cham.

Pauli Anthiocen. ord. 332 f.

Aduersanen. 400. f.

Laurentij de aduersa ord. f. bene. 500 f.

Anaginen. 300. f.

De gloria Florentinen ord. 100 f.

Augustensis. in prouincia

Tharanthasin. 800 f.

Viti in Helgan ord. f. benedicti 300 f.

Elblacen ordinis 600 f.

Augusten. in prouincia Mo

guntina in Germania 800

Albanen.

De Parassola ord. Cister.

Adiacen. 33. f.

Alanen. in Corsica. 30. f.

Alisimen. 100 f.

Ansaren. 50. f.

Afsanen. 460 f.

Armacan. 1500 f.

Anvinian. 200. f.

Angeli. 58

Aladen. 40 f.

Arnelien. 80. f.

Agrigentin. 500 f.

Arfenden. 60.

Afserarum. 58 f.

Alexcunden. 100 fo

Andren. 50 f.

Anrayten. 400 f.

Antibaren. 80 f.

Q

Amandi

Amandi. 400 f
 Aquilensis. i Aprucia 100. f
 Aquelan. 600 f
 Actemen. 70 f
 Arcadien. 46 f
 Aggregentinus. 500 f
 Alberdonen. 1200 f
 Alerien. in Cortica 30 f
 Athenien. alias aternē 70
 Auellien. 80 f
 Adrosien. i fenestra 250
 Adrolien. 500 f.
 Austalan. 66 f.
 Ampuriens. 100 f.
 Abernien. 100 f.
 Amonen. 33 fl. f.
 Aurezien. 250 f
 Abirlensis. 700 f
 Agoricen. 50 f
 Argolicen. 100 f
 Aquilatanis. 166 f
 Aleden. 50 f
 Alenonen. i Corsica 30 f
 Abfaren. 50 f
 Armatan. metropol. 1500
 Antibaren. archiepus. 420
 Arboren. 200 f
 Albacen. 50 f
 arumen. 400 f
 angimen. i romaniam 80 f
 agien i Romania 80 f
 actretien i Tristia 500 f

agrien in Vngaria 800 f
 anarien. alias annacen 300
 albenen. de nander.
 acternien 70 f
 almasitan 150 f
 auelbarensis 50 f
 actennitinenis 300 f
 arifinen. 70 f
 albonenen. 200
 aquitan. 120 f.
 absaren. 50 f
 adienten. 33 f
 acernen. 70 f
 acteran. in prouincia Neopopolitana. 58. fl

B
BITERRENSIS. ij. M. fl
 Villa magna ordinis sancti Be. 400 f.
 Petri de insellis eiusdem ord. 500. f
 Iacobi Biterren ord f. Augst 120 f.
 Baiocen. 4. M. 4. C. f
 Vigoris de Corsasica ord. 8 1500 f
 Ardemia ord Premonst 100 f
 Alneto ordi Cister 475 f
 De ualle ordin f. Augst. 60 f
 Stephan de Fontenato or f B 750.
 Martini de Troarno ord f B. 1200 f
 Stephani de Cabano or f B. 1000. f
 De Longis or f Benedicti 200 f
 Bisinitin metropolit. M. f
 Pauli bisinitin ordinis f Augst 300 f
 Claro fonte ordinis Cister 50 f
 Cornelio ord Premonst 66 f
 Caritate ord. Cistercien. 120 f.

Bellis

Bellis uallis ord cister 100 f
 Petri de luxolio ord f. benedicti 200 f
 Balina ord cluniacen 500 f
 Roserij siue Roseriarz ord cist 1000 f
 Lutea ord f benedicti 62 f
 Montis sancte Marie ord cist 250 f
 Panerneio ord f benedicti. 200
 Carilefi ordinis cister. 177 f cum dimid.
 Atteyo siue Attreyo ord cister. 80. fl
 Briocen. 800. f
 Bello portu semel composuit 100 f
 Burdegalen. metrop. 4000.
 Crucis burdegalen ord san. bene. 500 f
 Summa maioris ordinis f bene 503 f
 Faya. siue Fayfia ordinis cist. 400 fl
 Petri de insula in medulto or f Aug. 160
 Saluatoris de balamia or f. bene 400 f
 Petri de bartholio or. f Au 120 f 20 f
 Romani de blania ord f Aug 600 f
 Beluacen. iij. M. vi c. f
 Luciani Prope beluacen ord f be 500 f
 Simphoriani prope belnatē ord f be 312.
 Guntini prope beluaten o. f. aug. 500 f
 Regalisimontis ord cistercien 208 f
 De Bretholio ord f. be 600 f
 Martini de bosco siue in nemore, alias
 Iruriten ord f Aug. 400 fl.
 Belli prati ord cister. 700 fl
 Frigidi montis ord. cist.
 Sere marij de Flayaco. alias de blayaco
 ordinis sancti benedicti 1100 fl
 Brachmonen. M. f
 Crucam ord. Cister. 1000 f
 Gerensaci ord f. Bern 400 f
 Laurencij de monte. 33. f
 Bracharen metropo. vi. M.
 Vallis paradisi ord f. be. 33 fl
 Saluatoris de fonte ataco or f be. 200
 Saluatoris de trenantra or f. be. 200 fl
 Michaelis de Roscyos de Gosto ordinis
 sancti be. 400 fl
 Petri de arnoya
 Me de carbanerio
 Saluatoris de castro auellanarum
 Delermar ordinis 60 duc
 Andree de Radulphe ord 300 fl
 Baren metropol. M. v. c. f
 Benedicti baren ord eiusdem sancti 60
 Insule Baron ord cister 100 f
 Archangeli de celus ord f be.
 Nicolai de Sienis ordinis sa. be. alias de
 Zilij uel cilicus
 De Genta ord sancti benedicti
 Basilienis in almania M. f
 Mornacien alias morbaten or f be 600
 Beneuentan metropol vij c
 Modesti de beneuentis or f ben 100 fl
 Sophie de beneuen ordin f be 300 fl
 Lupi de beneuen ord f be 40 fl
 De Gallo ord sancti benedicti 100 fl
 De Gripta ordinis f be. 33 fl
 lucia in Rassa ordinis f b 50 fl
 Baionen c. f
 De Fore de campo basso ord sancti b
 Georgij de mirabelle ord sancti bened.
 Brixienis vij. c. f
 Euphemie prope Brixiam ord f be 200
 Petri in monte ord f be 130 fl
 Benedicti de leone eiusdem ord 50 fl
 Iontte ord sancti benedicti

Q ij Aqua

Aqua nigra 50 f
 Brixinen in almania iij M. f
 Bituricen metropol. iij M. f
 Sulpicii biturien ordinis f. bene. 400 f
 Petri de Vresyone ordinis f. bene 200 f
 Burgidolensis eiusdem ordinis 4000 f
 Ambrosij bituriensis ordin. sancti au-
 gustini 175 f
 Fontistumbandi ordinis f. be. 200 f
 Satri ordinis sancti augusti. 675
 De Epoldino ordinis sancti be. 50 f
 Gildasij eiusdem ordinis 450 f
 Varenis ordinis Cister. 60 f
 De Enchedinio ordinis sancti be. 100 f
 De Cellis ordinis sancti augusti. 150 f
 Casalis benedicti ordinis sa. aug. b. 300
 Millebeto ordinis sancti be. 150 f
 Plenipendensis ordinis sa. aug. 107 f
 Mafsaye ordinis sa. bene 120 f
 Calumpna ordinis Cisterc. inixim etia-
 am in dio. Lem 70 f
 Gemilphi ordinis san. be. 200 f
 Nicolai de misaio ordinis sa. aug. 150 f
 Oliueto ordinis Cisterciensis
 De Landefio ordinis. Cist. 200 f
 Domo dei supra Karnin 66 f. or. 2
 partz unius f
 De albinhaco ord. Cister. 33. f
 Vermucia ordinis sa. aug. 50 f
 Sigurani in brena ordinis sa. bene. 150 f
 Bratea ordinis Cisterciens. 600 f
 Loco Regio ordinis Cisterciens.
 De barsella ordinis Cisterciens. 60 f
 Burgen ij Mcccc f
 omnem ordinis sancti bene. 166 f
 Bononien M f
 Pauli bononiensis ord. f. be. 121 f
 Cecilia de Canamana ordinis uallis
 umbrosæ 120 f
 De Strata ordinis Cisterciens. 400. f
 Proculi ordinis sancti bene. 121 f
 Naboris & Felicis 100 f
 De mote armato or. uall umbrosæ 60 f
 Michaelis de Ganzanico ord. sa. bene.
 Fabiani & Sebastiani ord. 70 f
 Stephani & bartholomei ord. f. be. 135 f
 Borien i Calabria 33 fit
 De Cereto ordinis 33 f. 1. 13
 Brudulin vi C f
 Andrea in insula brudusii. or. f. b. 200 f
 De Cruce ord. sa. blasij
 Formelij ordinis sa. blasij
 Bremensis Metropolitana in
 Germania 600 f
 Herosuelden ord. sa. be.
 In Ronffe ualle seu Ronffe uallen ordi-
 nis sancti be. 100 f
 Bambergensis in Germa-
 nia 3000 f
 Michaelis montis monachorum prope
 bambergam 200 f
 Binnien 50 f
 Bostracen
 Bisiginanen. lxx. f
 Baleacensis C f
 Bandolinien vi c f
 Boznen i Sardinia cc f
 Balneoregen C f
 Biduan.

bellicensis

Bellicensis ccc xxx f i t
 Bôcontin cel f
 Brechinensis ccccc f
 Brequennensis ccccc f
 Bilechien xxx f
 Bolnen Vngaria cc f
 Blehemetan.
 Bargoren cxxvi f
 Bellicastren 90 f
 Bellianen. lxxvi f
 Bosan cel f
 Bollen M ccc f
 Baronen c f
 Bithinen vi C f
 Banen xxxiiij f viij sz
 Bonen 33 f
 Pefannia ccccc f
 Bisehen 30 f
 Bisacien c f
 Brandurien vi c f
 Bolbalden M f
 Bostenen i Scotia vic f
 Brandenburgensis in Germa-
 nia v c f
 Boren in Lombardia cc f
 Bonefransis. seu benefrana. 70
 Bisacien. 30 f
 Basacien. 30 f
 Brundutinen 600 f
 Brugnatenis 133 f

C
 Carcofsunen. vi. M. f
 Ciriffen. ordinis sa. be. 3500 f

Montissolini ordinis sa. be. M. f
 Hilarij ordinis sa. be. 450. f
 Villa longe ord. Cisterciens. 300 f
 Cathalannen. 4000 f
 Menrum in suburbio cathalannen or-
 dinis sancti Augustini 4000 f
 Petri ad montes. Cathalannen ordinis
 sancti b. 1300 f
 Omnium sanctorum in insula Catha-
 lannensi ordinis sa. August. 106 f
 Calloaten de mauro monte ofa be. 600
 Me de uirtute ord. sancti Aug. 400. f
 Trium fontium ordinis Cister. 40 f
 Alti fontis ordinis cister. 22. f
 Monasterij in ragona ordinis cister-
 ciensis 53 f. 16 sz
 Urbani ordinis sancti be. 1000. f
 Saluatoris de Virento ord. sa. be. 300. f
 Dernen alias monster vorder ordinis
 sancti be. 3000. f
 Mori montis ordinis sancti b.

Caesar augustanensis metrop-
 politana 5000. f
 Fidis ordinis cister. 16. 4f. 23 sz
 Me de uota ordinis cister. 200. f
 De berola ordinis cister.
 Caturcen M. f
 Figiati ordinis be. 2000. f
 Moysiaci or. clinnacem 4000. f
 Martilhoco ord. sancti be. 100 f
 Gerde dei ord. cister. 500 f
 Marcelli ord. cister. 50 f
 Cameracen
 Sepulchri cameracensis ordinis sancti
 bene. 233 f. 1. 13.

Huberti cameracen ord. f. aug. 400 f
 Andree de castello ord. f. be. 1250 fl
 Gillerij incella ord. sancti bene. 150 fl
 Landerij de crispino ord. f. be. 373 f
 Lon sancti bernhardi
 Vallis fosine ord. sancti benedicti 500 f
 Adriani Reraldiniotin ord. bene. 300 f
 Dionisij in Proqueria 500 fl
 De Tamberone ord. cister. 700 f
 Varelis ord. cister. 550 f
 Petri lobienfis ord. f. be. 125 fl
 Petri de altemonte ord. san. bened. 120 fl
 Cornelli de Orminie ord. premon. 250 fl
 Humberti de Maricolis ord. sa. b. 100. fl
 Lamberti licen ord. san. bene. 238 fl. 2. g.
 Carnoten. 400. f
 Vindotinensis ord. sa. be. 2000 fl
 Grandisualis ord. premonstra 50 fl
 Magdalene de castrodinio ord. sa. b. 200
 Burgomedio ord. f. aug. 350 fl
 Iannomari blefen ord. sa. be. 1500 fl
 Me de Iosaphat ord. san. be. 200 fl
 Toliniis ord. sancti benedicti 800 fl
 Vincencij in nemore ord. sancti be. 70 fl
 Ioannis in Valleia ord. san. augu. 400 fl
 Bonauallis ord. cister. 600 fl
 De altisijis ord. sa. ben. 125 fl
 Petri in ualle carnoten ord. sa. 500 fl
 Elemosio, seu Elemosina ord. cist. 100 f
 Boncelempo ord. sancti benedicti. 300 fl
 Trinitatis de Tronio ord. f. b. 500 fl
 Confan. cc. f
 De Mioe ordinis san. be. 50 fl
 De monte ordinis
 Conseranen. ij. M. f
 Combelonge ord. premonst. 450 f
 Constantien. in germa. ij. M. f
 Constantiensis in prouincia
 Rhothomagen. 2500 fl
 Seuere de sancto Seuero constan ordia
 nis sancti be. 500 fl
 Me deuoto sa. augustini 500 fl
 Saluatoris uice comitis 250 fl
 Trinitatis de Exaquia or. sa. b. 600 fl
 landi de sancto lando ord. sa. b. 300 fl
 Galli ordinis sa. be. 400 fl
 Maris stella alias beturge. or. cist. 200 fl
 loci heremitarum ord. sa. aug. 330. fl. 1. g.
 Salem ord. cister. 1650 fl
 Montisburgi ord. sa. be. 600 fl
 De aliseia ord. sa. be. 72 fl cum di.
 Nicolai de blancorda ord. premo. 200 fl
 Compedoren ordinis 350 fl
 In isinnia ord. 100 fl
 Cabilonen. 700 f
 Petri cabilonen ord. sa. be. 300 fl
 Trenorchien ord. sa. b. 1000 fl
 Cistercij ord. sui ipsius 300 fl
 Eremitatis supra Gronam ordinis ci
 stercien 450 fl
 Masserijis ord. cister. 320 f
 Claromonten. iij. M. v. c. f
 Andree prope claromontem ordinis
 Premonstra. 100 f
 Inidij extra muros claromonten ordi
 nis sancti benedicti 100 f
 Giliberti ordinis premonst. 150 f
 Nouem Fonsium alias uallis honeste a
 lias Ferranen ord. cister. 150 f
 Casedei ordinis sancti bene. 3000 f

Bella

Bella aqua ord. cister. 200 f
 Isidori ordinis sancti ben. 200 f
 Cantrini ord. sancti Aug. 33 f. 1. t.
 Manziaci ord. clinnacen 200 f
 Montis speciosi ord. cister. 200 f
 Magni loci ord. sancti benedicti 321 f
 Menato ord. sancti bene. cc f
 Amabilis de Rionio ordinis sa. Aug. 150
 Vallis lucida, alias de Boitheto ordinis
 cisterciensis 100 f
 Ebrosio ordinis sancti bene. 300 f
 Thiarino ord. clinnacen 100 f
 Aurcliacen ord. sancti bene. ij. M. f
 Caualicen.
 Sinaqua ord. cisterciens 300 f
 Conennarum. iij. M. f
 Benedictionis dei or. cister. 500 f
 Boni fontis ord. Cisterciens. 1000 f
 Cesenaten.
 Laurencij de cesana
 In monte ord. sancti b. 100 f
 Corisopiten. M. f
 De Donalas ord. sancti Au. 320 f
 singilai de lando gnannet o. s. A. 120
 Crucis iremperelle ord. sa. B. 175 f
 Honigolai ord. san. b. 120. f
 Cenomanen. ij. M. cc. f
 Belloloco prope Cenanen or. f. Au. cxij f
 De Bronio ord. f. be. 300 f
 Vincencij prope cenanen or. sa. be. 300 f
 De lanlaio or. sancti ccl. f
 Narieliffi, alias chacluffeti be. ccl. f
 Georgij in nemore o. sa. aug. 66 f
 De persenia or. cisterciens.
 Pietate dei ordinis cisterciens. cc f
 Petri de cultura ordinis sa. be. 300 f
 De Vedatio ordinis f. aug. 32 f. i. t.
 Castellaneten. c. 35. f
 Castellaneten, alias Venetia
 50 f
 Alibi cesselanen castelben. 600 f
 Nicolai in littore Venetian ord. f. b. cc.
 Ioannis in littore Venetian ord. cc
 Angeli de lamole ordinis
 Angeli de codallis ord. san. b. cxxx. f
 Ioannis de Marffono or. f. b. l. f
 Ioannis de burgo sancto sepulchro or
 dinis calmadensis lxxxij f
 Benedicti de Staio quino ordinis eius
 dem sancti xl. f
 Georgij maioris Veneciarum o. f. b. 700
 Berthomei de Venetijis unius
 Patriarcha in graden 300 f
 Andree in flumine et siluestri
 De creapto ord. f. b. 66 f
 Castellanen i Tuscia cc. f.
 Cusatin metropol vi c f
 Marie de Iosaphat prope Ierusalem
 ordinis sancti b. c. f
 Ioannis de flore ord. Floren. 33 f. i. t.
 Calaginritan M. ccc f
 Vallis Venarie ord. sancti b. c. f
 Farraria ordinis sancti b
 Emiliani ordinis sancti b
 Camerensis in Marchia
 Anco. 1200 f
 De lambana ord. sancti b. 100 f
 Eustachij Camerinen or. f. be. 60 f
 De Rotis ord. sancti be. 40 f
 Claraualis ordinis cist. e. f

Vallis

Vallis fossine or be 50 f
Laurencij de Doliolo or f b 53. f
De insula or sancti b.
Ramoalli de ualle castro or sa b. 50 f
Hen montissani ordinis. 63 f
Carpofori extra muros camerin. 125 f
Elene ordinis camald. 50 f
Colbas ordinis cisterciens. 200 f
Crucis de Tripuzia 100 f
Cuman viij c f
Iuliani prope muros cumani ordinis
sancti b. 67 f
De oliueto, alias aqua frigida ordinis
cisterciens. 35 f
Habundi extra muros cumani ordinis
110 f
Carpe fori &c. usupra
Crathonien, alias Craoch
niensis 3000 f
Treiciens or sancti bene. 266 f 2. 4
De farneto ordinis sancti bene 125. f
Cremonen. 500 f
Laurencij prope cremon. ord f 75. f
Thome de cromonia ord. f. b. 40 f
Omnium sanctorum extra muros crem
Magdalene de cana
Cremien. 400 f
Cathenen. in scocia vij. cl. f
Leonardi or sancti blasij
De Lethedia ordinis sancti benedicti
De Forneto or sancti b 125 f
De Scaldis ord. sancti be.
Cantuariens. x. M. f
Augustini cantuariens. 1300 f
Concordien. cccc. f

De Sexto ordinis sancti b. 260 f
Sinaquen ordinis 100 f
Columbrien ij. M. f
Pauli columbriensis ord. cister.
Cesia ord. cister 66 f
Clusien. 68. f
Clusine cccc. f
Saluatoris de monte armato ordinis
cisterciens 100 f
Trinitatis de spineto non taxatum
Clugien 68
Georgij de Fossano ordinis sancti bene.
Trinitatis de brandulo or. cist. 150 f
Caputaquen ccc. f
De cassoda ordinis sancti bene 33 f
Nicolai de controno ord. sancti b. 15 f
De Pactano ordinis sancti blasij 40 f
De centula ordinis sancti bene. 25 f
Aquan ordinis sancti benedicti
Laurencij de Sineta
Caluen c. f
Petri de Massia ord. san. be. 70 f
Casertan ij c. 16. f
Petri de Pedemontis de caserta ord.
dinis sancti be 50. f
Casertaten clxxx. f
Corinthien clxx. f
Columbrien ij. M. f
Crucis columbrien or. sa. au. 2000. f
Cuntatiscastelli 50. f
Saluatoris et bartholmei de catingna
ce ord. camald. 66. f 2 ptz.
De Pretorio o. sancti b 33. f
Febera ordinis cistere. 40. f
ponzano ordinis 150. f

Scolacio

Scolacio ord. sancti b. 50 f.
Caterenen in Dalmacia
Gregory de Sculpo ord. f be. 35. f.
Cepostellan metropo. 4 M f
Saluatoris de Brungo o. f b. 33 fl.
Pelagij de ante alteria.
Castren in Albegesia.
2500 floren
Gastren. i prionio c. f
Castren. c f
De Ardorello or. Cisterciens.
Aqua formosa ord. Cisterciens. 33 fl.
Colonienis in Germania
metropolitana 10000. f
Sibergen or. sancti b 260 f.
Martini Colonien ord. f b 150 f.
Stabulen malmodynien 140 f.
Nicolai umbilen ordinis sancti b 150 f.
Tincien ordinis sancti b 115 f.
Brulbilien ordinis 200 f
Calsanen.
Abbas monasterij cassinē
Nullius dioc. ordinis f b 2400 f
Matthei Fernon dei ord sa be 33 fl
Chelsenen.
Laurencij de chessen ord san be 50 f.
Ciuitaten in Hispania cc. f
Ciuitaten in regno l. f.
Rippe alte ord Cister. 50
Caluen. in prouin. copnana. c
Comaclen 10 f
De Pomposa ordinis san be 1200 f
Calertinen 250
Stephani de Merchiseo or f b 33 f 112.
Carkagen in hibernia 120 f
Alboteactu ord Cister. 60 f
Cracouien in polonia 3000 f
condonen M. cccclx. f
clafareconen 200 f
conuentren. felden ij m. v. c
colonen in Vngaria metropo
litana ij m f
colocen in insula Redi vi c f
ciuitatis sanctae Mariae in Apu
lia cc f
cassellensis in Ibania alibi est
ij. M. vi. c xl f
caminen in almania ij M f
cotronen 50 f
calben c f
coronen vic l f
casertanen in prouincta capna
na cccxxvi f
cuticen.
constantinopolis patriarcha
vic f
Et pro ecclesia in Sropoten
vnita. v c f
cordubensis v c f
cephaluden ij c f
carpentoraten M. v c f
castella in Tuscia ccl f
canadren in Vngaria viij c
Constantinopolis M. cl. f
canrien cccxxij f xxij f

R cathenen

cathenen 400 f
caleritaten 300 f
carrathinen 300 f
clonacien c f
cenoclen c f
ciuitatis nouæ e f
conchen in Hispania 500 f
clonferten in hibernia 300 f
connoten in hibernia 100 f
crochonen 50 f
culmenis 700 f
crobanien 133 f
cretensis, cresensis metropo-
litana 500 f
cloren 2000 f
capnan 2000 f
cartaginen 440 f
conuersanensis 33 f
confren 300 f
cenadren 200 falibi est 900
crucis colarien 2000 f
cardonen 35 f
corarien
cupersamen 33
colonen in Hibernia 300 f
celeritan 250
callen 100 f
colocen archiepisco. 2000 f
calsian 80 f
coneren in Scotia 100 f
cephaluden 200 f
callien c f
callen 100 f

curonen in antiquis 150 f
cephalinien c. f
colocen in insula rodi vi. c. 20
curanien c. f.
cassanen c. f
curienv c. f
cloniaten c. f
cloniacien in Lombardia.
camaieanen 140. f
cruconen 50. f
cesenen 150 f
casinen in Apulia 50 f
calonionen 40 f
cathatlen 50 f
crusinen 400
caphensis
cresinen
cascien 130 f
cisopplen
ceneten 100 f
cernien 200 f
ceruten in Lombardia 200 f
cortonen in Tuscia 433 f
cabnen in Apulia 50 f
constrinarum alias Stabien 60
calen in marchia Anco 100 f
cardicen
crapulanen
corbanien
cabalien
catharen 33 f
cathanen in Slayonia
chien in insula de ci

In

In Romania 200 f
cornetanen per Eugenium pa-
pam 4

D

Dolen 4000 f
saniti Dolen ord san ben ij e. f.
Troncheto ordinis sancti be 58 f
Dulcinen
Nicolai de drine ord sa be.
Dertrisen 2660 f
beniffano ordinis Cister. ij e. f
Dublinen 2600 f
Thome martiris or sancti Aug. 250 f.
Duracien 50 f
Marie de barmere.
Dunclunen 9000 f
Doluncen
Dragananen 33 fjt
Duncelden in Scotia 450
Dumblanen 800 f
Deren 120 f
Daren 200 f
Dumen 130 f
Dolien 50
Drinasen 40 f
Dignen 400 f
Dumblanen 370 f
Dumelinen 9000 f

E

Eluen 1500 f
Genesij de Fontanis ord sancti be cc f.
Rumpulli ordinis sancti be vi c f
Martini de camginone or san be c f.
Aularum ordinis sancti be cccc f
Andre de Sinreta ord san be c. f
Clanana alias de Ian
De Regali ord sancti be cccc f
Cuxano ord san be cc f
Vallis de bono ord Cisterciens f.
Ebroicen ij. M. 5. f
Taurim ebroicen or sa b n 43 f
Crucis sancti Leofredi or sancti b cc l f
Deluci ord sancti ben. cc f
boniportus ord Cister. M f
Petri de Conches alias de Castellione
ord sancti ben v c. f
De ualle sancti ben 60 f
Eduen, 4. M. 80. f
Martini Eduen ord san ben cccc f
Vreziliacen ord san ben m v c f
Flanigneio ord san ben M f
Fortento ordinis Cisterciens.
Leonardi corbunacen ord san be cccc f
Chera ord sancti be cc. l. f
Elsen. 65. f
Loche ord. premonstra.
Electen M. v c. f
Iocunden ord sancti be cc. xxv f.
Engobinen 4. c. f
Petri de Engubio ord san be c lx f
Bartholomei et Donati ord sa bel f.
Benedicti ord eiusdem de Engubio cc f.
Verecundi ord san be 48 f
Fontis Auellaneæ ord. san ben m. f
angeli de Conserua eiusdem or 60 f
Bartholomei de campo regio o sa bcc
Miliani ord san ben lx f.
alsolio ord san ben cc f.

R 2

Bartholo

Bartholomei et de Petrolio or sa b 50
Pulpiano et de petrono or sa b 100 fl.

Engolisinensis M.

Amancij ord sancti be 170 f

Cella froym ordinis sancti B

Corona ordinis sancti Augusti

Esparcij

Ebredinin. ij m iij c f

Boscandinen ordinis sancti B 250 f

Empurien. c. f

De Sargino ord sancti B 50 f

Eystetenis in Germania

800. f

Fontissalutis ord Cister 333 f

Esinæ. ccc. f

Sammi prope firmin ord san Be 333 f

Ergandien cc. f

Elien. 7 m v c. f

Egitaniensis in Portugal
lie 400 f

Eliten.

Elboren. ij M. f

Equen. 33. f i t

Exonien M. 8 c. f

Eustacen. 8 c. f

Eystaren. totidem.

Eboracen. i Anglia 10 m. f

Estulanæ. ccc. f

Erestonden. M 8 c. f

Erbiptelen. ij m 3 c. f

Euangudinien. c 33. f

Exonien. i Anglia 6 m f

Emonen.

Enclonen.

Egitanien. cccc. f

Enagudinienis in Hibernia
nia 133 f.

F

Sancti Flori 9. c. f

Piperacen ordinis sancti Aug. 103 f

Aureliacen ordinis san be 2000 f

Mancio ordinis 200 f.

Formilien. M. 4. c. f

Floreigia, alias de Toroncto ordinis

Cisterien. 300 alibi 400 f

Florentinen M v c f

De florin ordinis sancti be 600 f.

Minnatn ad montes prope Floren or

dinis sancti be 100 f

Saluatoris be Floris ord Calmald 150

Bertholomei de Ripoli ord uallis um

bro. 66 f

Michaelis de Maturia ord f be 66

Trinitatis de Floren ord uallis umbro

se 50 f

Panracij de Floren ord ual umb 60 f.

Bertholomei de bono solatio ordinis

Cisterien 60 f

Salni prope Flor ord ual umb 200 f

saluatoris de septimo ord Cist 600 f

Pauli de Nazallo.

Florentin in prouincia bres

men 60 f

Faurentin. cccc. f

Hyppoliti de Fauen ord Camald 40 f.

Benedicti de Apibus 30 f

Reparate uallis umbrose 35 f

Ioannis in Cicareta ord san b 100 f

Patrinati

Patrinati extra muros fauen or sb 100 f Ioannis prope Falesiam ordinis pre

De Crispino or uallis umb 33 f

Laurentij de campo or sa b 100 f

Petri de Misqueto or ual umb 55 f

Forisifronen. cc. f

De lasterta ordinis

Firman. 6 c. f

De monte corilhanu ord san be 33 f

Angeli prope firmum ord san b 33 f

Samnij prope firmum ord san b totidem

Firmani de Pontesia.

Fesulan. cc. f

Vallis umbrose 2000 f

Michaelis de passinethano ordinis ual

lis umbrose 330 f

Fonsulis ordinis sancti b 130 f

De Taglisin ord uallis umb 30 f

Laurnetij de calenbono or prad 130 f

Gaudencij de pede alpibus o f b 46 ij

Foroliuensis c 50. f

De simiana or uallis umb 33 f.

Andrea de Padula.

Foropopulien. ccc. 50 f

De aurano ord Camald 133 f

Rophuli foropopulien ord san b 5 f.

De insula ordinis Camaldien.

Fulginat, seu fulginensis

Induspoleti 100 f.

Crucis saxi uiui ord san b 250 f

Faren. 33. f

Nicolai in scilalite ordinis 33 f.

Ferrarien. m ccc. f

Bertholomei prope Ferrariam 800 f.

Falesianen.

monstra 300 f.

Famagustam m 5 c. f

Fernen. 50 33. f

Furidan. cc f

Farentin. c. f

Frequentin. 50.

Feltren. & bellinien. vniti M.

6. c. f

Feertranen c. f

Ferentinas c. f

Frisingensis i germa. 4. m

Fauen. non fauentina ccc. f

Flesinten. m. f

G

Genacien. cc. f

Vallis uiridi petra pertristo or sb 43 f

laurentij de monte ord sb 100 f

Villa betrandi ord sa Aug. 500 f

Cirici de colona ord sanct b m f

Saluatoris de brede ord sb 300 f

De rosis ord san. augustini 375 f

Michaelis de flumano ord sa b 130 f

De Ameno ord sancti be 250 f

Gallilantri ord sancti b 300 f

Petri de Bisildinis ord sa b 200 f

Felicio Sirellensi. ord sancsi be 300 f

Camporotundo ord Cli 250 f

Petri de Rodis ord san b 200 f

Stephani de Branchiolis ord sb 250 f

Genacien 200 f

Fosse noue ord cister 250 f.

Gronnopolitan 300 f

Gebennen 600 f

De habundancia or san Aug ecc f

Boni montis ord Cister 230 f

Feliaci ord sancti Aug. lxx.

Alte combe ord Cister. 533 f.

Sitis ord. san Augustini ecc. f.

Galligien

Chiluoim ord. san be 230 f.

Gralsen. 400 f

Monorati Lurnien ord san be c. f

Gaietan 250 f

Theoderi Gaietan ord sancti be 75. f

Angeli de Palensano prope gaietan ord
dinis sancti ben. 50 f.

Spiritus de Sounono ord cister 50 f

De Ponserto ord cister 43 f.

Martini de aqua munda ord f. be 33 f.

De Insula pornana ord cister.

Erasmi de Castilio nouo ord f be 100 f.

Erasmi ord sancti be 50 fl.

Gilipolitan &

Geropolitan non sunt taxatæ

Mauri Sobiram ord sancti be 33 fl

De balneto ord sancti Blasij 9 s 4 d.

Nicolai de pergulitis or sancti Blasij.

Giracen 66 f

Nicomedis ord sancti Blasij 40 fl.

Grossetan 1000 f

Vuilhermi ord sancti Vuilhermi c. fl

Pangracij de Fago ord sa. Vuilher l. fl

Laurentij de Andesta ord sa. b 33 fl.

Cermitin, in Apulia

Petri de Callonellis.

Gaiermen

Theodoncij ordinis sancti ben 95 fl.

Gramuen c f

Girapetren, in Ro. 50

Galcellinen in Sardi 80 f

Gatellicen, totidem

Gardie 71 f

Caitanen 200

Geuenfastren 50 f

Gisarolen 70 f

Graden patriarcha 250 f

Gadicen 150 f

Gurcen 1066 f

Galterinen 80 f

Glandaten 400 f

Guladen

Guren, 2500 f

Giennen 1000 f

Garganen 13 lib sterlin

gorum 16 f 8 d

Greminen in Hispania 1000 f

Glasiren 2500 f

Glasguen, in Scocia 2005 f

Giranien, 100 f

Gronnen 1000 f

Gnesnen in Polonia 5000 f

Giranen 1000 f

Gurcen, 1066 f

H

Herbipolensis in Germania

2300 f

Erdbacen ord cister 800 fl

Fulden ordinis sancti be 300 fl

In temis ord sancti be. 100 fl

Stephani

Stephani Herbipolen. or. san b. 100 fl.

Neuenstat alias nouæ ciuitatis or f b c.

Nicolai in Camberch alias in Cambert

ordinis sancti be. 120 fl.

In Sufter ord san be 140 f

In Amberach ordinis sancti be cc. fl

Burchardi extra muros Herbipolenses

300 fl.

Humiliatorū genera. 1000 fl

Humanaten, seu humanen.

120 floren.

Petri de monte Coronio o f be. 33 fl 1 1/2

Halberstaten in Germa. 100 f

Egidij in Brunshuig 113 fl

Hildesemensis in Germania

M. floren.

Herefordens, in Anglia

1800 floren

Hesinus in marchia 300 f

Hauelbergensis in Germa

nia 600 floren.

I

Iherosolotan, patriarcha 2000

In ualle iosaphat prope iherusalem

taxatum 100 floren

Ianuen, metropolitan 1000 f

De Petro Albo alias de Priualio ordi

nis cister. 33 floren

Andrea Ianuen ord b. c. fl.

Stephani Ianuen 160 f

De Zubino ord cister. 69 fl.

Benigni de Capitafari or san be 133 flo.

Biri de Ianua 156 flo 2 partis

Andrea de Seto ord cister. cc. fl.

Venerri de Tiro or sancti be non taxat

Martini sacri montis pannonic ordinis

sancti ben. 250 flo.

Andrea de Bresseno or sa be 66 fl 2 1/2

Fructuosi de capite montis 166 fl 2 1/2.

Ianrien 800 f

Ilerden 1050 f

De Scerio ordinis cister. 60 fl.

Michaelis Ilerden ordinis sancti b. 60.

Victorini ordinis sancti ben 400 f.

Iadren, metropol 400 f

Cosma et Damiani ordinis san. f. b. 33 fl

Ispalen 2500 f

Isidori ordinis cister. 60 fl.

Idrontin 400 f

Iuste 150 f

Iponen 300 f

Iustinopolitan 100 f

Iclauen 50 f

Iuuenacen 36 f

Inclacen 122 f

Imolen 350 f

Igeranen

Iteranen 68 f

Iterapren totidem

Isermen 50 f

K

Kalleoben 1000 f

Kalbinen 230 f

Karleonen 1000 f

Kirionen 66 f

L

Lingonen 9000 f

Secani ordinis sancti ben. 500 floren.

Molifines.

Molisiner ord sancti ben 400 f.
 Molmundo ordinis Cister. 1400 f
 Crista ordinis cistercienu 200 f
 Petri de Bessna ordinis san B 400 f
 pulcheriarum ordinis sancti b. 200 f
 Mons ord Cistercienu 49 f. t 2 f
 Benigni de Dimone ord sancti b. 2000
 Stephani de Dimone ord sa b 700
 Michaelis de Tornodaro ord f b 228 f.
 Theoloro ord cister.
 De castellione ord sancti Aug. 500 f.
 Clare uallis ord cistercienu 3000 f
 Melugden ord sancti b 300 f
 Ioannis Reomen ord san b ij M. f
 Legionen 1500
 Saltimonal ord cister. 40 f
 Facundi ordinis sancti be. cc. f
 Isidori ord sancti Aug. 160
 Lemonicen 1600 f
 Vossen ord sancti ben 160 f
 Marcialis Lemonicen 1000 f
 Martini Lemonicen cxx f
 Grandimonicen M v c. f
 Meimaco ord san be M v c. f.
 Solemnitati ord sancti ben 400 f.
 Stripen ord sancti Aug. 500 f
 Dalone ord cistercienu 500 f
 Belloloco ord sancti b. 400 f
 Boni loci totidem.
 pallocio ordinis cister.
 Egedimo ord sancti b 200
 Petri Vsarchie ordinis sancti be olim
 1000 sed nunc 500 f
 Bona aqua ord Cistercienu 300 f
 Columna ordinis Cistercienu istius et
 Butirien diocesis 70 f
 Augustini Lemonicen ord sancti be 300
 Obasine ordinis cistercienu 1000 f.
 Lexonien iij m. f
 De Barnaio ord sancti 1200 f
 Petri de pratellis ord sancti be. 700 f
 Ebrilsri ord san be 800 f.
 De grescano ord sancti b 150 f
 Cormelus ordinis sancti be 200 f.
 Lodonen M f.
 Saluatoris de lodena ord sancti be 400
 Gruilerini de deserto ord f be 600 f
 Lugdunen iij M. f
 Astenaten ord sancti be 300 f
 Engendi iuren ordinis sancti b 1500 f.
 De miratoria or cister. 64 f 8 f
 Benedictiones dei ordinis cister 33 f.
 insula barbare ord sancti b 450 f
 Bellenille ord sancti be cc f
 Martini sanguraten ord sancti be 500
 Ambromaco ord sancti be v c. f
 Regaberti ordinis sancti ben 250 f
 Vallis benedicta.
 Landunen iij m. f
 Premonstraten 2250 f.
 Ioannes landunen or san be olim 4000
 f. sed nunc 3000 f.
 Martini landunensis ord Prem 1500 f.
 Nicolai de prato, alias de Ribel dis
 monte ordinis sancti be 1000 f
 Fusennato ord. cister 600 f
 Cusiacen ord premo. 730 f
 Stephane de Cormi ord prem. 66 f.
 Michaelis de Tarasta ord san be. 500.
 clarifontis ord premo. 160. f

De

De Boerij ord cister 85 f
 Vincencij landinien 1000 f
 De nogeno ordinis
 Lucionen 1000 f
 Sancti Ioannis de orbescio ord f b 80
 Crucis de Calemundo or. f b 150 f
 De Angelis ordinis sancti Aug. 185 f
 De Granateria ueteri ord sa be 150 f
 Loci dei in lardo ord sa be 200 f
 Michaelis in Heremo ord f be 500 f
 Fortanellis ord sa Aug 80 f
 De insusa Calueti ordinis 50 f
 Lexien
 Licien 100 f
 Nicolai de Cataldi ord sancti b 80 f
 De Faratis ord sancti blasij 33 f 1 f
 De Caritate dicti ordinis totidem
 Leodien in Germa. 7200 f
 Sembloccen ordinis sancti b 502 f 21 f
 VValeodoren et hastenen ord f b 100 f
 Blidernacen ord f b 100 f
 Villari ord cister 200 f
 Iacobi leodien ord f b 540 f
 Vberti in Artemia ord sancti b 1000 f
 Laurencij extra muros leodien 1000 f
 De paro ducis in Brabancia ordinis
 Premonstraten 300 f
 Fliderbitten ord sancti b 100 f
 Grandisprati ord cister 100 f
 Tradonis ordinis 1568 f 9 gr.
 Bertini malomien
 Ioannis Baptista
 Laudensis in prouincia Me
 diolanen 150 f
 Petri de landeri ueteri ord f b 50 f
 Careto ord cister 100 f
 Locentin 200 f
 Leonis extra muros locen ord f b 300 f
 Lucan 2000 f
 Petri de camponiacori ord 150 f
 Fridiani lucan ord sa Aug 200 f
 De Boiano ord sancti bene 40 f
 anthaleonis ord cist 70 f
 Pontiani extra muros lucan or f b 150
 Michaelis de Ganio pulsan 420 f
 Paulo de Grano ord f b 80 f
 Saluatoris sancti Salmani de cantuario
 ord camald 66 f 2 f
 Ioannis de Putherlis ord camal 160 f
 Londonien 3000 f
 VVasti monasterij ord f b 2000 f
 Crucis Walcanie ord sancti Augustini
 460 marci arg.
 Alibi 5 flo pro marci qualibet
 VVorlehani ordinis
 De caritate ord sa b 33 f 1 f
 Lausanen 700 f
 Alta ripa ord cister 133 f
 Alta crista ord cist 1000 f
 Lunen 2000 f
 Caprasij ordinis f b 66 f
 Lameten 200 f
 Petri de Aquilis ord cister 55 f
 Vallis paradisi ord cister 33 f
 Ioannis de Tarenta ord cister 409 f
 Salzeda ord cister 350 f
 Linconien 5000 f
 Albani ord sancti bene. 4000 f
 Leucaden 40 f
 Parturio ord sancti Blasij 80 f

S Lundem

Lunden in Dacia 4000 f
 Omium sanctorum ord san be 200 f
 Litesfelden, & Conuentren.
 3000 f.
 Verburg cestrice ord san be 500 f
 Lernmitan.
 Ebuloſa ordinis 80 f.
 Luthoniſſen. 8 c. f
 Lubicen in Germania ccc. f
 Lettoren M. 6. f
 Lindircen.
 Landanen 8 c. f
 Lucernien cc. f
 Lombaren ij m. 5 c. f
 Laſturcen ccc. f
 Leglinen. ſeu legieren lxxx. f
 Langonen 50 f
 Lobren 33 f
 Liconen 42 f
 Lernien 66 f
 Luterien 33 f
 Leonen 800 f
 Derbert ord Cifter non canatum
 Lucen 1000 f
 Lobren 33 f
 Licuen 2000 f
 Linteren 600 f
 Lunnen 150 f
 Lentinien 40 f
 Liſinoren, & Waterforden 110.
 Linerien
 Lucen 1000 f
 Lucen 100 f
 Laonen, ſeu larnien 100 f
 Lintopien 609 f
 Lauallen 200 f Alibi 70 f
 Leſincen 1000 f
 Lauentin 60 f
 Lubracen 33 f. 1. t.
 Lubren 33 f. 1. t.
 Lauden 100 f
 Leonien in Hibernia 100 f
 Lubicen in Polonia 300 f
 Leonen in Britannia 800 f
 Lncan 2000 f
 Legenen in prouin colocen 1 f
 Leocaden 40 f
 Lutoluſinen 800 f
 Leugonen prope Rodim 5 c f

M

Meten 6. M. f
 Vincenci Meten ord ſancti b 400 f
 Clementis extra muros Metenſes ordi
 nis ſancti b 233 f i t
 petri montis Auguſtini 200 f
 arnolphi Meten ord ſancti b 166 f
 Martini prope Meten 500 f
 pirimij de honebato alias arribacen ſeu
 hornebacen ord ſa. b 166 f
 Martini glanduen ord ſancti b 500
 Simphoriani extra muros Metenſes
 350 f cum dimidio
 Naboris ordinis ſancti b. 100 f
 gorſien ordinis ſan b. 1000 f
 Millecen 200 f
 Trinitatis de Millete ord f. b 80 f
 Ioannis de lania ord ſa. Blaſij

Malleacen

Malleacen 1000. f.
 Petri de aurea ualle or. ſa Aug. 350 f
 Vincentij de Molio or ſ. aug.
 Bellofonte ord ſancti be 80 f.
 Male leone ord ſa. Aug. 100 f.
 Mormen 6000. f
 Capella ordinis ſancti be. 1000. f. pri
 mum, demum liberata poſt 300 f.
 Claro monſtro ord. cifter. 800 f.
 In monte ord ſancti Augſt. 100 f.
 Ioannis prope Trecaſ ord. ſan. aug.
 Saluatoreſ Hanien. ord ſan be 1100 f.
 De Bolonia ſupra mare or ſan aug 500
 Petri et Pauli waſnerſtren ord ſancti
 Aug. 113 f. 115.
 Pauli prope morin. or ſa be 321 f cū di
 Saluatoris cum curdic. or. ſan. be.
 Nicolai ſurnen or. præmonſt. 200 f.
 Berthe de Blagiaco ord. f. b. 200 f.
 Bertgini in ſancto andomare 800 f.
 Dimis ordinis cifter. 1500 f.
 Silini de Argiaco ord ſa. be 165 f.
 De longo uillari ord. cifter. 44 f.
 De Zambarca or. ſancti ben. 130 f. 8
 ſz 6 di.
 Vi moti Bergen. ord ſan be. ccc. xxx f
 Maioricen 1200 f
 De Regali or cifter. 171 f. 17 ſz. 6 di.
 Mindonen. 1500 f.
 Saluatoris uille noue de Claurenſana
 ordinis ſan. be. 88 f.
 Minden. in Germania 1000 f.
 Montifalban. 2500. f
 Bella portica ord. cifter. 600 f
 Maclonien 1000 f.
 Bello loco ord. ſancti Aug. 200 f
 Ioannis de pratis ord. ſancti be. 10 of.
 iacobi montis for. ord ſ. aug. 100 f
 Magalonen 3000 f.
 Amane ord. ſancti ben. 800 f
 Melden 2000 f.
 Petri de Ribefco ord ſ. ben 1000 f
 Pharaonis, ſeu ſaronis Melden ordinis
 ſancti be. 1200 f
 Meſſanen Archie. 1000 f
 Petri et Pauli ord. ſancti. Blaſij 68 f
 Saluatoris de plagio eiſdem ord 33 f.
 Munaffen ord. ſancti ben 200 f
 De Michana ord cifter 100 f
 Saluatoris de lingaſari ord ſa. Bla 500
 Gregorij de Gippo ord ſa. Blaſij 40 f.
 philippi de magra ord. ſa. Bla. 50 f
 Saluatoris de Bordonario or ſ. bl. 45.
 Angeli de Bloro ord. f. Bl. 41 f. 2 15.
 phi de ualle ord. f. Blaſij 40 f
 Michaelis de Traiana ord ſa. bla. 50 f.
 Petri et pauli de Gitalia or ſan bl. 50 f.
 De Erippa ord. ſan. Blaſij 50 f.
 Nicolai de Laſaico or. f. bla. 50 f
 Blaſij de Tenmento eiſdem ord.
 Maſſaten 300 f.
 Maſſtoten 800 f.
 Climiacen 8000 fl.
 Rigandi ordinis ſancti bene.
 Marcilſien 100 f.
 De Bizano ord. ſan. 33 f.
 Cutnen 150 f.
 Maria et glandij de Fraximono o ſb. xl
 ſilueſtri nouanculani or. f. be 400 fl.
 Petri de mutina ord ſancti ben 66 flo.

Mutuanen 400 f
 Mantuanen totidem
 Mutinen totidem
 Ruffini ultra muros mutuanen or f b 50
 Benedicti de Padaluone or fa. ccc f.
 Andrea de Mantua or f. be 151 f
 Mafsilien 700 f
 Viatoris prope mafiliam 1800 f
 Mediolanen archiepif. 3000
 Ambrosij mediolanen or f. b 350
 Simpliciani mediolanen or f. b. cccc f.
 Vincenij prope mediolanen o. f. b. 61 f.
 Dionisij extra muros med. or f. b vic f
 Clare uallis ordi. Cister. ccc f
 Petri apostoli et colocerij de clauate seu
 declamatis ordinis sancti be ce l. f
 Donati de sexto calendarum o f. b 83 f.
 Prosseri de prope Regin in prouincia
 Mediolanen or f. be. v c. f.
 Viatoris extra muros or f. be cc f
 Graciani et Ferini or f. b xxxv f
 Petri et Pauli de Gitalia or f. bla. l f
 Trinitatis de capite latus or 33 f
 Montis Regalis in Sicilia
 2000. f.
 Altisfontis alias de Parto o cister cel f.
 Moguntinensis metropoli
 litana in Germania 10000. f.
 Blidenstat seu Blistendad o f. be xxxiij f
 Herefelden ord f. be clxx f
 Albani extra muros Mogunt or f. b cl f
 Vallis sancti Georgij
 Mirapiceen 2500 f
 Bolbons ord cisterien. 1200 f
 Sancti Marchi in Calabria 50. f
 De Mantina ordinis Cister 60 f
 Militen 200 f
 Trinitatis de milleto or f. b 420 f
 Nicolati de Camassio or Camal 50 f
 Ioannis de labra.
 Malhacien
 De Merolia ord. cister 60 f
 Miseren
 Celle sancte Marie or. f. b. 60 f
 Marfitan 100 f
 De uictoria ord cister 80 f
 Primas MAGDEBVR
 gensis archiepisco in Germania 2500 f
 Montis Sereni ord f. Aug. 33 f
 Moran olim. hodie Pol
 nen in prouincia Constantien 66 f
 Milenitan 80 f
 Montismarini 30 f
 Molopotanien 33 f. j. t
 Millenitan 80 f
 Mindonen in Hispania 1500 f
 Menenen 1500 f
 Mazanen 200 f
 Mellien 300 f
 Montismaran 36 f. ij. t
 Manzaneen 300 fl
 Manuanen 1137 f
 Marcorenen 33 f
 Moisanen 300 f
 Maioristatum 1200 f
 Menen 500 f
 Maranen in Corsica 36 f
 Minerbien 40 f

Morbacen

Morbacen 600 f
 Mutilen 60 f
 misnen in Germania 120 f
 mehren
 Merseburgen in Germa. 120 f
 muranen 37 f
 monopolitan 250 f
 moroncen 1200 f
 moranien in Scotia 1200 f
 marciscen in regno 100 f
 matziaren 200 f
 motonen 600 f
 maceraten 150 f
 magi. ord. crucifigero. 400 f
 mindensis in hibernia 500 f
 manuten 4000 f
 munathensis 600 f
 mag. humiliatorum 1000 fl
 magister sancte Eulalie alias
 b. marie mater de Capnoris
 millenitan 460 f
 marechitan
 mexinen & pirienen 33
 Monasterien in german 3000
 montiscorbini 33 f. i. t
 marcopolen
 marechitan 3000 fl
 montisflaconen
 N
 Nomonuen 3000 f
 Egidij Nomonuen or sancti be 3000
 Quintini in insula nomonuen M. f.
 Hamen ord fa. Aug. 800 f.
 Montisquintini or f. be cccc. f
 Eleggij fontis ord sancti Aug. 750 f
 De Vrfl campo ord sancti cist 1800 fl.
 De Verinando or prem. 30 flo.
 Pirieti ord sancti ben 800 f.
 Moniblerus ordinis 400 fl.
 Nicholien metropolitana
 5000. floren
 De bello loco ord cister. 320 fl
 De dragonaria ord san be 33 fl
 Nunolsien 1000 f
 Pauli de Antiochis et crucis cipri ordie
 nis sancti be 333 fl.
 Narbonen metrop 8000 f
 Petri de. cannis ord sancti ben 800 f
 Policarpi ordinis sancti ben 300 f
 De quadraginta ord sancti Aug. 500 fl
 Fontis frigidi ord. cister. 2000 fl.
 Nanneten 100 f
 Villenoue ordinis cisterien.
 Magdelena de genescontio.
 Gildasij Rinen ordinis san be 90 fl
 Alba corona ueteri
 Gildasij in nemore
 De pornidio et aron non tax.
 Nilsien 300 f
 Poncij extra muros misinen o f. b 242
 Nemansien 1200 f
 Egidij or san be. 800 fl
 Francarum uallium ord cister. 40 fl
 psinalmodien ord san be. 500 fl.
 Sandracen ord san. be 200 fl
 Salne. seu Salgne ord. san be. 300 flor.
 Nouarien 600 f
 Stephani Nouarien ord san be. 83 fl.
 Saluatis de Casalgono ord cister. alias
 de Casalgano 33 f.

Silani de Romandaco ord sa be 53 f
 Bertholomei uallis ordinis 40 f
 Neapolitan metrop. 2000 f
 Seuerini Neapoliton ord sa b 300 f
 Vedasti Neapolita ord sa b 65 f
 Petri de Aran ord sa Aug. 700 f
 Sebastiani de Neapoli ord sa b 65 f
 Demetrii ord sa b 41 f
 Laurencij de auersa neapolis 500 f
 Ianuarij prope Neapolim ord sa b 150 f
 Mariae de Capellis prope Neapolim or.
 sancti b 200 f
 Naruien 200 f
 Angeli de Massa ord sa b. 50 f
 Cassiani prope Narmano or sa b 33 f. 1
 Nicolai de sa Gemino ord sa b 40 f
 Gemini de sa Gemino or sa b 50 f
 Nucerinen 130 f
 De Ciria ordinis 200 f
 Appernis ord. sancti b.
 Benedicti de Galdo ord sancti b 50 f
 Pancracij ord sancti b. 50 f
 Stephani de Gacano ord sa. b. 100 f
 Blasij de Crapolis ord sa. b
 Nidrosien 800 f
 De Golni ord sa b 75
 Abbas de NERITONE nuli
 lius dioc 60 f alibi 40
 Norincensis, alias Nor
 wincen 5000 fl
 Edebandi ordinis sancti b 2000 f
 Nolan, alias Nolen 300 f
 Rigali ualle ord cist 200 f
 Naulen 100 f
 Nazeren 80 f
 Nitren 275 f
 Neglinen 80 f
 Neopaten
 Nuscanen 50 f
 Fundiliten totidem
 Niterren 275 f
 Neumburgen in Germa. 2000 f
 Nazarien
 Nicopolen
 Nephecen 70 f
 Neoposinen 300 f
 Nimorinen 130 f
 Nubren
 Nozarius in regno Siciliae 400
 Neocestren 100 f
 Niochen 40 f
 Nicen in Gracia totidem.
 O
 Oloren 200 f
 Luceo ord sancti b 150 f
 Vincentij de Lutra ordinis sa b. 150 f
 Olonincen 300 f
 Luten in Merania ord prem 460 f
 Ostien 260 f
 Ioannis de pina ord sancti b 250 f
 Montis aragon ord sa. aug. 1000 f
 Oueten 1006 f
 Ioannis de Corias ord sa b 120 f
 Oxonien in Hispa. 1300 f
 Olonen 240 f
 Omen 166 f
 Osnaburgen in Germa. 600 f
 Olleren 600 f
 Olozoren totidem

Otanen

Otanen 66 f
 Offen
 Ostulan 300 f
 Osonen in hibernia 140
 Osilien in Germania 1300 f
 Ostinien in Appulia 50 f
 Ortan 40 f
 Octanen in Sardini 61 f
 P
 Parisien 3500 f
 Maglori parisien ord san be 137 f.
 Victoris prope Parisijs ord sa aug. e. f
 Senoneffe parafius ord san aug. 800 f.
 Dionisij in Franci ord san be 6000
 Mauri de Fossatis or san be 750 f.
 Germanij de pratis or san be 8000 f
 Sed dictur reducia per Vrbanū ad 3000
 Vallis beate Mariae ord Cister. 800 f
 Petri de Latiniato or san be 1300 f
 Herminaris ord premonst 200 f.
 Vallis sernan. ord Cister. 33 f
 Vallis sancte Mariae.
 Pampilonen 3500 f.
 Fiterio ord Cister. 40 f
 De Irach ord san be. e. f
 De olina
 Saluator Legeren ord Cister 50 f
 Palentin 2000 f
 Petri de Spina or Cister. 50 f
 Vallis bone.
 Petragoricen 2500 f
 Petrofa ord Cister. 200 f
 Brantholinion ord san be 400 f
 Turriaco ord sancti be 130 f
 De Castellata.

Placentin 500 f.
 Sixti de Placen ord san be 100 f
 Bene. de placen ord uallis umb 33 f.
 De monte alias de Carazula or cir 33 f
 Alexandri de placen or san be 50 f
 Sumni de placen or san be. 130 f
 De columba ord cister. 200 f.
 Geruasij et prophasij de monte belin o b
 Pauli de Messano or s. be 40 f (66
 Pocij thormarum 3400 f.
 Amani ord san. ben 400 f
 Fontis calidi or b. premonst. 300 f
 Pictauien 2800 f
 Seuerini ord san. Aug 60 f.
 Celia prope Treccas ord san Aa 1000 f.
 Monasterij noui prope pictauien ordi
 nis Cliniacen 700 fl.
 Leonard de Ferrarijs or san. be 60 f.
 Samni ord san be 150 f
 Ionnij de Marnis or sa b 520 f
 Benedicti de quintraco ord san be 1200
 Karresen ord san be 300 f.
 Regali ord san Aug 300 f
 De castellarijs ord cister 300 f
 Crucis de Anglia ord san Aug. 200 f.
 De misericordia dei or cister. 50 f
 Nantholio ord san be 200 fl
 Lamitz de Thoarcio ord san Aug. 100 f
 De cella ord san. Aug. 500 f
 Bonocampo ord sancti be.
 Sede briginio ord san be. 50 f
 Nobiliaco ord san be 4 f
 De Valent ordinis Cister.
 De Alodij ord Cister. 120 f

De

De Ascella ord cister.

Pimi ordinis cisterciens. 200 f

In Absina in Gasina ordinis.

Purtugalen 1000 f

Saluator de palacolo ord san be 450 f.

Ioannis de pederaco ord sa be 500 flo

Petro de petrosio ord. ben 300 f

Saluator de Ecclesiola or f Aug. 200

De Roscola ord san be 120 f.

Tresi ordinis sancti be 700 f

Pistorien 300 f

Fridiani de piscis ord. 256 f

Baronti ord sancti be 50 f

Saluatoris de Vexiano or ual um 89 f.

Michaelis de Surculis 30 f.

De pacciano ord uallis um 110 f

De Gnegagnano ord. pre. 67 f

Montisplani ord predicti 33 f

Saluatoris de Fontana eiusdem or 33 f.

Pauli ad Ripariam de piscis eius. or 300

Papien 400 f

Petri papien 50 f.

Apollinaris ordinis sancti be. 100 f

Bertholomei papien ord f. be 56. f

Sepulchri papien or. uallis umb. 160 fl.

Saluatoris prope papiam ord f. b. 50 f

Martini papien ord. f be 84

Petri in lessolo ord sancti be

Petri Bremeten ord sa. be 100 f

Aqualonga ord cister. non taxatum

Donati de sexto ord san. be. 41 f.

Polen 150 f

Michaelis de pola ord sa be. 33 f.

De caneto ord. san 33 f 1 t

Michaelis de monte ord san be 33 f. 1. t.

Pfilitan 800 f

Senonis de piscis or camal ecc. f

Gergoij et Viti de piscis or f. b 160 fl.

Hermetis in acutis ord. 100 f

Michaelis de Veruta et Hermeti

De Oauraria cister. c f

Michaelis in burgo pisano or cam ec. f.

Stephani in Caietano ord cam. 60 f.

Samni de montren 400 f

Andrea de Canceto ord cister.

Pragen in Bohemia 2000

et 800 f.

Templen ord premon. 260

Optanien or. san. be 500 f.

Montisium, alias Stragonien c. f.

Cladrabren ord. f. be xxxij f

Milocen ord premonit. 233 f

Depositorio, seu depositano or. f. b. 83

Polsinen

Pargamen 700

Vallis alte ord. san be. 60 f

Pensaurien 300 f

Thome de solca ord. san. be. 70 f

Policastrén 83 f

Ioannis de piro ord. sancti Blasij

Papen 2000 f

Parmen 1000 f

De Castellione ord. sancti be 100 f

Basilidis de Cauaria ord. uallis um 80 f

Casa noua ord. Cister 200 f

Genesij de bisello ordinis san. be. 40 f.

Io permen ordinis 100. f.

Vallis serena ord. cister xxxij f.

Fontis uini cister. 100. floren.

Andrea

Andrea de Sexto usq in Ianuen

Panormitan, M. f

De Gripta ordinis sancti Blasij 50

Io de Heremitis ord sa be 50 f

Nicolai ord cist 33 fl

Spr de panornia ord cist. totidem

Perultien vij. c f

Petri de ponsio ord f b. 1200 f

Archangeli supra lacum or f b 80. fl

Benedict. de petra luca ord. f b 83 fl

Vallis pontis ord f b 100 fl

Io Hemi montis hūilis oz f b 83 fl

Saluatoris de monte acuto 150 fl

Polianen

Viti de polonia ord f b 83 fl

Penestrinen

Petri de papilione ord cister

Palaten in Slauonia

Stephani de pino ord f b 33 fl

Padianen ij M f

Iustine de padua or. sa. b. 2000 fl

Stephani de Cauana ord. f. 400 f

De pratalia ord sa b. 400 fl

Michaelis de Candiana or. f b. 166 fl

Pennen cccc f

Casenoue ord cister. 200 fl

Patauien c f

Mellicen ord sa b. 333 f

Pad burnen in German c f

Corbien ord sa b 300 fl

Portuen

Saluatoris de Castellione

Patauien, alias patapen v. M

Petenen c f

Putheolan cxxx f

Patenen cc f

Pasten c f

Papuli ij M v c f

Ponseranien M v c f

Patracen cccc f

Ponsuanien cccc f

Potentin in Dalmatia c f

Plonaten xxxij f

Pasten cc f

Pertenen

Pectoren c f

Patten cc. f

Placenen cccc. f

Palen in Istria 50. f

Plossen cccc. f

Polsinen loco morane. lxvi.

Pomezanien M. c. f

Polentan.

Poluniacren 50. f

Polen c. f

Palen 50. f

Quincy Ecclesie in Vngaria 3300 f

Saluatoris de Saxardia o. f b 265 f 2 t

Petšwaradien ord f b

Quisonien lxvi. f

Quintin M. f

Quironen c. f

R

Rhothomagen. xij. M. f

Fiscannen ord sancti b 8000 f

Martini prode pontifaram or f b 500 f

Andoyui Rhothomagen ord f b 4000 f

T

Petri

Petri de Grineticis or f. b. 2300 f
 Michaelis de ulteriri portu or f b 500
 Katharine in monte prope Rothoma
 ordinis sancti b 1000 f
 Iohannis Enangeliste de Sulcardi mon-
 te ordinis cister 50 f
 Bechohelini ordini sancti b 3000 f
 Wandragisilij ord f b 4000 f
 Victoris de cilieto ord f b 300 f
 De mortuomari ordinis cister. 30 f
 Remen 4. M. f
 Remigij remen ord f b 5200 f
 Dionisij remen ord f. Aug 800. f
 Micasi remen ord sa b 1000 f
 Basoli remen or f b 600 f
 Theodoric remen or sa b 700 f
 Mossionis ord f b 850 f
 Altombari ord f. b 700 f
 Caluemente in porerano or cist 80 f
 Iginiaen ord Cister 500 f
 Vallis regis ord Cist. 400. f
 Elencio ord Cist 200 f
 Siginaco ordinis Cist 850. f
 Calorio ordinis Cister.
 Septemfontium ord premonst. 300 f
 Bellanallis or premonst. 350 f
 Ruthenen 2. M 3 c. f
 Contehen ordinis f b 600 f
 Bonanallis ord cister 700 f
 Bello loco ordinis cister 200 f
 bonetumbe ord cister 200 f
 Loci dei ord cister 240 f
 Rinen 2 M. 5 c. f
 Lesaten ordinis f b 100 f
 Manfiabilis ord sa. b 600 f
 Fontenchenis ord cist 200 f
 Calercio ordinis cisterien 300 f
 Redonen M. f
 Molani Redonen ordinis f b 1000 f
 Petri de Releio ordinis sa. Aug 100 f
 Rauennaten 4. M f
 Appollinaris Rauen ord sa b 50 f
 Iohannis Euangeliste de Rauen o f b 33 f
 Vitalis de Rauen or. f b 66 f
 Seueri Rauen ord cister 120 f
 Rotunda extra muros Rauen or. f b 90
 Apollinaris de classa or cama 500
 De comesdin ord sa b. 40 f
 Hilarij de Galeata ordinis f b
 Petri de uincola Rauen prope camal 50
 Reginen metropoli. 8. c.
 Prosperi in suburbio reginen or. 500 f
 Reginen in Calabria 600 f
 De Torrethasen Toyreto ordinis san
 ti blasij 40 f
 Anthonij de sancto Nicheto ord f bl.
 Saluatoris de Caloncho or sa. bla.
 De Marola ordinis
 Dominici de Calico 67. f
 Philippi de Cerici
 Martini de mensa
 Regen Episco. 800 f
 Regien archiepisco totidem
 Apollinij ordinis sancti b 70 f
 Regen metropolitana in
 Germania 160 marc argen
 Apollinij ordinis sancti b usf. taxa.
 ad 5 f pro marc 890 f
 Paneracij de sillo ord f blasij non tax.
 Reatin 400 f

in

in Balice ord san be 1 f
 pastoris ord cister 36 f cum dimidio
 Saluatoris de Reatis ord 300 f
 Quintini ord 40 f
 Rapolan in Apol. 150 f
 Angeli virorum ord san be cl. f
 Ragusin 200 f
 De Melita ord sa be 80 f
 Michaelis de petelina or sa be
 De latronna ord san be 190 f
 Ratisponen in Germania
 1300 fl.
 Georgij de puteimigis ord sa be 100 f
 Iacobi in Bauaria ord sa be 40 f
 Emerani ord san be. cl.
 Rosanen 25. f
 Rosen 6 c. f
 De patricio ord san Blasij 80 f
 Adriani or. san Blasii 33 f
 Radefconen.
 reualien ccc. f
 reffenen M. 3. f
 Ratzeburgen in Germania
 233 f. 11.
 rismanen
 rauellen 130 f
 rosquicaden in Dacia 1000 f
 reonen 33 f
 ruben
 requiliden in Dacia 1000 f
 rubicen in Insula de Lancelot
 alias de canaria in prouincia ispalen ere
 sta episcopalem per dominum benedictu
 papam 13. Anno a natiuitate dom 1404
 qui ad eam primo promouit dni. alfon.
 tium de san. Lucar de Barramede ordi-
 nis fratrum minorum, cui bulle promo-
 tion sue expedita fuerint gratis.
 S
 Senonen 1500 f
 Remigij Senonen or san be 600 f.
 Petri uiui Senen or san be 700 f.
 Iohannis Senen or san aug. 1100. f
 Eugenij prope senen ord. 500 f
 Senui de castro Nantonis o. sa au. 600
 Bertoldo, alias de sacro portu o cist. 800
 Sacracella ord cister. 2000 fl
 Calumba prope Senen ord f. be 11000 fl.
 Petri de Calmis ord san be 1100 f
 Petri Ferrarien ord san be 800 fl
 Ioiaco ord cister 500 f
 Escaiorus ord cister.
 Iohannis de lardo ord san. aug. 225 f
 Trinitatis de mornhaco or san b 465 f
 prulhiaco ord cister. 1200 f
 Vallisflucuentis or cist. 200 f
 Iacobi de pronino ord san aug 1250 f.
 petri de Molendino 800 f.
 Suefsionen 2400. f
 Crispini maioris Suefsionen or f. 11650
 Leodegarij Suefsionen ordinis sancti
 aug. 161. f.
 Medore di Suefsion ord san be 12200 f.
 Crispini in Cauca Suefsionen ord sancti
 aug. 1290 f
 Io in uincis ord san aug. 1250 f
 Cornelii et Cipriani de compendio or-
 dinis san be 2090 f
 Enodij de Brena or. premon 1590 f.
 Vallisferene seu Secreta ordinis pre-
 mon

T ij mon

monstraten 500 f
 Caziaco ord. sancti b 500 f
 Longi pontis ord. cist. 500 fl
 Petri de Vrbato ordinis s b 550 fl
 Sedunen ij. M. f
 Mauricij Agamen ord s Aug. 250 fl
 Siluaneten M. cel f
 De uictoria or. s aug non tax.
 Caroli loci ord cist. non tax.
 Sagien 3 M. f
 Petri supra diciani or s b. 800 fl
 De sancto Andrea de Gofferno ordinis
 Cisterciens 1120 fl
 Martini Sagien or sancti b. 350 fl
 Ioannis prope Faliscam ordinis pre-
 monstraten 300 fl
 De sileio ordinis premonst. 80 f
 Sarlaten 7 c. f
 Terrassonen ord. s b. 300 f
 Amandi ord s Aug. 400 f
 Cadmini ordinis cist 500 f
 Sipontin 5 c. f
 De Calena ord s b. 50 f
 De Pulsans ordinis s. b. 70 f
 Trinitatis de monte sacro ord s b. 160 f
 Io in lamis ord. cist. 300 f
 Surrentin cl. f
 Renati in Surren 33 f 1. 13
 Saluatoris de Surren. or. 400 f
 Petri de Cropolani ord. san. b. 66 f
 Squillacen.
 Sts in Bosco ord. cister 75 f
 Salernitan M. 5 c. f
 Ithi de Micheria or. s b 423 f
 Matris domini ord s b. 66 f
 Benedict. Salernitan ord. s. b. 200 f

Canen ord. sa. b. 1900 f
 Petri de Ebulo ord. sancti b 66 f
 In antiquis 420 f
 Leonardi ord. sancti b 36 f
 De uitro or s b 50 f
 Stephani de Marcisco ord. s b. 33 f
 Neue ordinis sancti b
 De Benna eiusdem ord.
 Seguntin 3 M. f
 Spoletan M. f
 Petri de Florentil ord. s b
 Monte marcano ord. s b. 190 f
 Siluestri ord. Camald.
 Sunni Niuen. alias ualle Casturnia non
 taxat
 Iuliani de monte or s b. 28 f
 Felicis de iano ordinis 33 f
 Serman 2 c. f
 Seruen 6. c. f
 Eustachij de uernussa or. s b. 200 f
 Seneren 400 f
 Bonæ ordi. sa. b. 40
 Seguntin 2 M. 6 c. f
 De Rasaliis ordinis s b
 De calena ord. s b 50 f
 De pulseno ord s b 70 f
 Saxenaten.
 De trimo ord. san. b. 190 f
 Sabinen. seu Scabinen.
 Farsen ordinis s b 1900 f
 Archangeli or s non tax.
 Sistanen 3. c. f
 Crustien ordinis s Aug 400 f
 Saonen cxxxv. f
 Georgij ordinis sancti b 33 f

Quintini

Quintini de Spirello or. s b. 60 f
 Senen 6 c. f
 Trinitatis de Alifamo ordinis uallis
 umbrose 33 f
 Vigiliij ordinis camaldinen
 Detueri ordinis uallis umbrose 60 f
 Bone de uidrio or s b. 40 f
 Andrea de Artigia ord uallis
 Michaelis de Podio s Donati uallis
 umbrose 40 f
 Senogalien 4 c. f
 Clareuallis in castanhola o. cist. 1100
 Genesij ordinis sancti b. non tax.
 Spaleten. 2 c. f
 Stephani de Funi ordinis sancti b 33
 Sculgen.
 De caria or. s Blasij 33 f
 Saltzburgen in Germ. x M. f
 Lamberti ordinis sancti b 11000 f
 Sambren 800 f
 Soren seu Somnus in Sardinia
 140 f
 Somnus in Apulia 100 f
 Sullen 33 f
 Senadren 900 f
 Singunien 40 f
 Seguren totidem
 Singuinus totidem
 Suassen
 Senossen 300 f
 Salonen 33 f
 Salpen 30 f
 Sobastren 53 f
 Scaren 370 f

Scutaren
 Sanctæ Seninæ, siue Seueri-
 næ, 160 f
 Sutrin 50 f
 Suefsan in Apulia 200 f
 Stephaliden 200 f
 Succogusan in Sicilia 400 f
 Scalenen 60 f
 Sudoren 560 f
 Sulcitan 140 f
 Strigonen 4000 f
 Siluerien 400 f
 Sernen 66 f
 Sirimen 100 f
 Spiren in Germania 600 f
 Abbas hirschaugien or sa. b. 100 f
 wisseburgen 750 f
 Sirefsan 700 f
 Sleuicen M. f
 Stabangren 250 f
 Segobien 1320 f
 Scaren 470 f
 Siconen 40 f
 Slalimicen 1000 f
 Soren 100 f
 Soran 100 f
 Sorran
 Sterginen 266 f
 Scipolitan
 Sedoren in Scotia 670 f
 Sibemerem 150 f
 Sinautenis 300 f
 Sunurimi

T ij Sebasten

Sebastensis lvij. f
 Segobricensis 300 f
 Silbilicensis cc. f
 Strambinensis cclxvi. f. 2. t
 Salamatinensis c. f
 Siluen in Portugallia cccc. f
 Sultensis cl. f
 Sulciten in Prodinia cl. f
 Scardonensis c. f
 Sarcenaten. in ramdiola 50. f
 Angeli de Vergareto ord f b 100 f
 Sancta luffa 150 f
 Sales brien in Anglia 4500
 Stragen, seu Stragulensis
 Strigontien in Vngaria 2000 f
 Benedicti ordinis f b 200 f
 Suarcen 300 f
 Satrien 50 f
 Scabienfis
 Melis de Rinolis. or f. b 40. f
 Sigensis 50. f
 Sutinensis totidem.
 Sutinensis lx. f
 Saruensis 60 f
 Sorcanensis cclxxx. f
 Stephaluden. cc. f
 Sennij clx. f
 Siranen. ccc. f
 Senniegulen.
 Sagonen.
 Serinien cc. f
 Sambien 8 c. f
 Soran in Sardinia cxi. f
 Stragulensis.

Sexangulensis.
 T
 Turonensis 3 M. 5 c. f
 Maiorismontis ord f b 7000 f
 pauli de Cormeriaco ord f b 200 f
 De Micarijs ord f. b 300 f
 Iuliani de Stalana ord f b 400 f
 atten an sit alt iub etiam inter Turon.
 quia eiusdem ord & taxat 1000 f
 De aquanina ord f aug 109 f
 Trinitatis de bello loco ord f b 100 f
 Saluatoris, alias uillupen or f b 120 f
 De Gulleio ord f b 110 f
 Turpuniato ord sancti b 100 f
 De Gastineta ord. f b august. 50 f
 Petri de Puldriaco ord f b 100 f
 Fontanis albis ord cist 33 f 1 t
 Claritate dei ord cister 1100 f
 Tornacensis 5. M. f
 Martini Tornacen ord f b 4000 f
 Calixti de Sifonio ord f aug 1100 f
 Nicolai de Pratis prope Tornacen ora
 dinis sancti august. 200 f
 Banonis sanden ord. f b 4000 f
 amandi in pabula ord f b 300 f
 Petri de crondeburgen or. f b 300 f
 andrea extra Burgen ord. f b 400 f
 Tiputhinen prope sandan ordinis pre
 monstraten 220 f
 Dulcis uallis ordinis fa. aug. 120 f
 Petri Glanden, seu ganden ordinis san
 sti aug. 5900 f
 Capella Cosan ord cist 136 f 16 f
 Tolosan. 5. M. f
 Saturnini Tolosan rd fa. aug. 4000 f
 Grandis

Grandis filue or cister. 400 f.
 Mansi Sarnensi or san. be 690 f
 De capella ord premonst. 250 f.
 Heluarum or cister. 200 f
 Taurinen 300 f.
 Saluatoris maioris taurinen or f b 150.
 Michaelis de Chisa or fa be 800 fl
 De Scarfarda ord. cister. 200 fl
 Pinarolio ord fa be. 400 f
 Iusti de secusia or fa. be 300 f
 De cabino ord san. be. 80 f
 De Samilhano ord san. b. 200 f
 Mauri de Pulcheria ord. san. be. 50.
 Petri de Rippanta or cister. 100 f
 Mauri ord. fa. be 50 f
 Tullensis 2500 f
 Apri extra muros Tullen or. f. b. 120 fl
 Flabonis montis or premon. 60 f
 Mireuallisi or eiusdem 200 f
 De uallibus in ornesio or cist er 150 f
 Mediani ord san. ben 120 f.
 Remigij de Limarnilla ord f. Au. 112. f.
 Calmostiacen. or san. Aug. 117
 Mansueti extra muros Tullen or sancti
 ben. 200 f.
 Stigmagen or premonst. 66 f
 Petri Senonen or san. ben 100 f
 Treceen 2500 f
 Cella Treceen 1000 fl
 Luppi treceen ord fa Aug. 600 f.
 Arromarrensis ord san. be 2000 f
 De Nigella ord san. be cc f
 Martini de Arrus ord san aug. 160 f
 Petri de Nigella abscondita ord f. ben.
 100 fl

Bullaturia ord cister. non taxat
 Tholetan 8000 f
 Vallis Ecclesiarum ord cist. 51 f
 Vallis bonis de doro. ord. cist.
 Orte de Faifa or. cifier
 Tarinen 500 f.
 Seueri de Rostagno or f. be cxxxij. f
 Regali ord san be 50 fl
 Seuerini ord san. ben. ccc f
 Scaledei ord san cist. 450 f
 Petri de Generosio ord san b be ccc f
 Oriencij de regula or san be 500 f
 Terracien
 Terracinen 200 f
 Fosse noue ord cister. 250 f
 De petra ord cister. 500 f
 Traiectensis in Germania
 4600 f.
 Pauli Traiectensis or san be 400 f
 Laurencij in Hersberch or fa be 100 fl
 Egimonden or fa. ben celi. f
 Silcen ord premonst cc f.
 De insula ord premonst.
 Torcellan cc f
 Thome de Torcellis cister. cxv
 Cipriani de Mauriano or san be. 130 f.
 Felcis et Fortunati de Humanis seu
 Amianis 80 f
 Tarantasiem 1400 f
 Saume dei Stama dei ord cister 105 f.
 Teruissinen 1400 f
 De piro ord san. be c. f
 Euphemie de uilla noua or san b. 30 f.
 Eustachij de Vernisio ord san be cc. f.
 Troian

Troian cc. f
 Nicolai de Fagia san. ben 33 f
 Tarantin iij. c. f
 Galezio ord Cister. 33 f
 Petri et Andrea in insula parua ordinis
 san. Blasij 33. f
 De Crispiano ord san. ben 66 f
 Viti de Pizzo or san. Blasij 30 f
 De Calzano or. san. Blasij 33 f
 Theatin v. c. f
 In Basilice or san. be 50 fl.
 Ioannis in Venero or san be 500 f
 Viti et salui de Trimo or cister. 50 f
 Arabone ord san. ben 66 f.
 Clementis in Piscaria or san ben. 40 fl.
 Tudertin ccc f
 Pancracij ord san be 50 fl.
 Fidencij et Colencij ord san be 100 f
 Petri in Valle
 Vrsij de uillis Oplij
 De Pantano or. san. b. 40 fl.
 Terdonen. viij. f
 Alberti de Brietrio or san be 40 f.
 Marciani prope Terdon 200 f.
 Ripa alta ord cister. 140 fl.
 Petri de papiano or san be 100 fl.
 Tutellen. M. iij. c. f
 Valeta or Cister. 140 fl.
 Triscastrin cccc. f
 Aqua bella ord cister. 250 f
 Tiburtin c. f
 Sublacen ord sancti be. 1000 f
 Taurenis
 Constantij ord san be 100 f
 Tudenis vi. c. f

Fenalibus ord cister 40 f
 Melone ord cister 80 f
 Telesin cxi. f
 Saluatoris prope Telesiam or. sa b 40
 Treuerensis in Germa. vij. M
 Vallisbrandi alias Eternancen seu Ap-
 teracen ord sancti b 300 f
 Matthie prope muros Treueren ordi-
 nis sancti b 150 f
 Martini prope muros Treuerensens ordi-
 nis sancti b 300 f
 Miximini extra muros Treuerensens ordi-
 nis sancti b 400 f
 Trecoren cccclx f
 crucis prope Trecorenses ordinis san-
 cti august 100 f
 Begardo ordinis cister non tax.
 Terraconen iij. M. f
 Pupuleto ord cister. m. f
 Marmasclij ord cist. non taxat
 Cracis ord cister. m. f.
 Tirasonen M. f
 De petra ord cister. cc. f
 Tusculan
 De cripta Ferata ord Basiliens sancti
 Blasij cccc f
 Tridentin ij. M. f
 Laurencij prope muros triden or. 1 f.
 Turrinan in Sardinia cccc f
 Alibi 300 f
 Padulis ord cister 33 f
 Sublato ord sancti be m. f
 Michaelis de Solaiono ord cist. cc. f.
 Turcen. clx. f
 Tolonen. cccc. f

Tergestina

Tergestina in Istria ccc. f
 Tarbaten. s. c. f
 Tribunen.
 Tannen. cccclxiiij. f
 Tunen cl. f
 Tunnien cl. f
 Theaninen ccl. f
 De Ferrara ord cist. 50 fl
 Trauentinen cl. f
 Tradeners patriarcha. ccl.
 Theannen ccl. f
 Tragurien lxxiiij. f
 Tuanien cc. f
 Tranen M. f
 Tiren. & Arboren. cc. f
 Tricaricen.
 Tricaricen. in Appulia ccc. f
 Theobanen s. c. f
 Theban cccc. f
 Tarcen. clxv. f
 Termulanen. c. f
 Terrealben. in Sardinia lxxx.
 Tudertin ccc. f
 Trausiluanen. M. s. c. f
 Tripien. 3c. f. xxxi. t
 Maria de fonte Lanieto 33 fl
 Pocij TORMERIARVM
 3. M. cccc. f
 amani ord sb 400 fl
 Fontisealidi ord premonst 300 fl
 Trinopolen. s. c. f
 Tarbaten. 50. f
 Trinopolitan. totid. me
 Tiranien. M. f

V

Vrbenaten ccc. f
 Seueri prope Vrbenaten ord 80 fl
 Nicolai de monte Vrbenat or. s. b. 200
 Lucia de Rasa ord sancti b 50 fl
 Valentin & Dien. iij. M. v. c.
 Bernardi prope Valentin ordinis sancti
 Bernhadi 212 f
 Ruffi extra muros Valen or. s. aug. 300
 Tiercij Saone ord. sancti aug 80 f
 Valentia in Arogonia v. M. f
 Vallisfrescentis ord cister 79 f
 Vallisdigne ord cister 500 f
 Viennen cum monasterio
 sancti Theodori unitum 5000 f
 anthonij ord sancti aug 2000 f
 petri foris portam Viennen or sb 200 f
 andrea extra muros Viennen. alias mo-
 nachorum ord sb. 200 f
 Boneuallis ord cister 300 f
 Vercellen M. cc. f
 andrea uercellis ord s. aug 330 f
 Iacobi de Besia ord sb 42 f
 De locedis ord cist 100 f
 Nazarij de Blandriaco ord sb 200 f
 Ianuarij uacellen ord s. b. 160 f
 Stephani uercellen ord sb 200 f
 Victor. & corone de Grassano o. s. b. 150
 Vinarien iij. M. iij. c.
 mansiade ord cister 150 f
 Crudatio ord sb 400 f
 Carporum bonorum ord cist 80 f
 Vrgellen ij. M. f
 Saturnij de cannallis ord sb 50 f
 petri de parcella ord sb 100 f

V ageren

Ageren ord f b 400 f

Vincenij de cordona ord f aug 165 f

Vincen M. f

Rumpulli ord f b 600 f

Benedicti de bagis ord f b 500 f

Cecillie de monte siriaci ord f b 140

Ioannis de abbatisa ord f aug 200 f

De stragno ordinis sa aug 250 f

Vicentin M. f

Petri de uilla noua ord. 52 f

Vabren M. f

Siluanesij ordinis cist. 300 f

Naucen ord f b 200 f

Viterbien. ccc. f

Martini in montibus ord cist 50 f

Viridunen iij. m. cccc. f

Pauli extra muros uiriden 200 fl

Viconi viridin ord f b 66 lib 13 ss 4 d

Michaelis de s. Michael ordinis sancti
b 666. fl

Belli loci in Argona ord 500 fl

Vlteranen. v. c. f

Saluatoris in spongia ordinis uallis
umbrosæ 40 f

Iusti wltetan ord camald 100 fl

Vincenij de wltetan ord f b 200 fl

Saluatoris de isola ord f b 100 fl

Petri de monte uiridi ord uallis umbro-
sæ 50 fl

De Serena ord uallis umb. 50 fl

Saluatoris & Tlirini de insula, alias

Ethlne ordinis f b 100 f

De morona ord Camald. 60 fl

Gulzani ord cist. 300 fl

Angeli de wltuorno

Vauren. 2. M. v. c. f

Sonicion ord f b 1300 f

Siluanesio ord cist. 300 f

Verulan. 1. f

Casemarij ord. cister 400 f

Veglen c. f

De castellione ord f b 50 f

Lucia de Bresca ord f b 50 f

VVratislauiensis in Germa

nia 4000 f. 1. 13

De camits ord cist

Lubenit ord cister

In Arena

Vafaten. 6. c. f

Blani montis ord f b 196 scut

Fremerij ord f b 400 f

Vlixbonen 2. m. f

Alto bacie ord cist 2000 f

VVingonien 2. m f

Eridane ord f b 1000 f

Vrbinate. ccc. f. alibl cl. f

Vincenij de petra pertusa, seu percussa
ordinis sancti 66 f

Veneren ccl. f

Saluatoris de recons ord f b 500 f

Gildasij Rimen ord f b 110 f

Gilda ord f b 100 f

Veronen viij. cf

Fumini ord sancti b

Vesprinen in Vngaria viij c. f

Mauricij de utel ord f b 50 f

Andreæ uissegraden ord sancti bene.

Vapincen. M. f

Varadien ij M f

Vintonien xij. M. f

Vincan

vincan c. f

vmbracien xxxij.

venicen cc f

vigilien lxxx f

vigintonilien 200 f

venefran lxx f

valnen clxx f

vasionen v. c. f

voltuarien. 1 f

vrbenetan ccc f

visen ij m cccc f

warinien i Polo. 400

walterforden & Liz

sineten. l. f. vnita c.

vetustan lxvi f

vticen M f

vnerien M. v. c. f

vlixien v c f

walchidoren c f

wormcien. M. f.

vpfalen, seu vpsel-

lensis in Suecia m f

vacien in vnga. 5 cf

Wallaclissinien M. f

vtellen cxx. f

verden. cccc. f

venusinn c. f

vvarinen cccc. f

vestan lxvi. f

vican. c. f

X

Xanctonen 2. M. f

ioannis Angliacen-ord f b 1333 f

Marie de Ro ord. cist. 100 fl

Stephani de uallibus 150 fl

Batziacono ordinis sancti b 400 f

Freneda ordinis cist. 200 f

Stephani de Beanna ord f b 500 f

Leodegarij ord f b 150 fl

Sallilontellis ord f Aug. 1000 fl

Grande ord cist 80 fl

Beania ord 500 fl

Xpölitän.

Y

Ypporien ccc. f

Stephani Ipponen ord. f b 83 fl

Benigni Fructuen ord sanct. b 1000 f

Fructuarien ord. 400 fl

Ydrontin cccc. f

Nicolai de Casulio ord f Blasij 200

Nericane ord sanct. b 40 fl

Z

Zamoren. 6. c. f

De Meriole ordinis cist. 80 fl

Zagraduen cccc. f

Zyensis.

Zulinen.

Zuuerinē. 6. c. lxviij f

Annatarum finis

ET HAEC EST ANNA,
tarum extorsio, quæ olim in Con-
cilio Constantiensi, sed ad certum
tempus tantum instituta est, vt il-
lius persolutione infidelibus resisti
posset, verum ex eo tempore plus
q̃ in duplo creuit, ita vt vbi tum
centum persoluti sunt floreni, iam ad minus du-
centum persoluantur necesse est, demptis tamen
officiorum grauaminibus, quæ etiam quotidie ex-
crescunt. Adde nunc Præposituras, Reseruata,
Gratias, Dispensationes omnimodas, Indulta,
Bullas, Indulgentias, Absolutiones, litium, expen-
sas, officiorum venditiones, ne dicamus benefi-
tiorum, quæ etiam mercatoribus impignorantur,
& vniuersam demum malorum lernam, quam
humana auaricia & nequicia excogitare po-
tuit. Nihil enim omissum est ad emungendum
pecuniam conferens. Quapropter potius admi-
ratione dignum esset, quemadmodum tot annis,
tantus thesaurus a Pontificibus dilapidari potuit,
q̃ quo pacto Christiani tot tantasq̃ fraudes &
exactiones tolerare valuerint. Sed vt in prouer-
bio est. Male parta male dilabuntur. Hoc certe
constat, Pontificis nomine ostensum esse, Roma
nam sedem adeo depauperatam esse, vt Turca-
rum viribus resisti possit minime. Id si verum est,
commiseratione non indignum existit, sin minus,
certe laudem non meretur, tantas opes potius in
malos

malos & prophanos vsus profusas, q̃ ad dei lau-
dem & Christianitatis defensionem reseruatas
esse. Sed ira forsitan peccata nostra exi-
gunt, Deus misereatur nostri.
A M E N.

PAVLVS.

Fratres, iam tempus est, nos a som-
no surgere.

IMPRESSVM VITTE M.
bergæ per Ioannem
Frischmut.

MARTINVS LVTHER.

O altitudo Nequitiarum, Auaritiæ & rapinæ
eius quam inestimabilia sunt furta eius, & im-
mensæ rapacitates eius. Quis enim cognouit
scrinium pectoris eius? Aut quis prior dedit
Ecclesiæ, quod post non rapuerit iste? Quo-
niam ex ipso, per ipsum & in ipso sunt omnia
mala Ecclesiæ. Ipsi horror & ignominia in sæ-
cula sæculorum, Amen.

Ex his intellige, lector, quid sit, quod dicit
de papatu S. Petrus 2. Pet. 2. Cor exercita-
tum habentes in avaritia.

FINIS.